TOBSAN JBB NOWITH AND NOTE: THE PROPERTY OF THE PROPERTY OF

לשכת חוווך דקהלג מוריארק

אלהים יראה לו השה לאולה, עני

ספר התלמיד

שנה שלישית

חלק א

תקופה ראשונה

מהדורה חדשה

נערך וי"ל ע"י לשכת החנוך דקהלת ניו־יארק תרע"ז Copyright, 1913
Bureau of Education
of the
Jewish Community of New York

תוכן

בריאת העולם (א)	7	מלחמת המלכים	62
בריאת העולם (ב)	12	הברית	67
(א) ארם וחוה בגן־עדן	16	בן לשרה	71
ארם וחוה בגן־ערן (ב)	19	אהבת הבריות	76
קין והבל	25	מהפכת סדום	79
המבול (א)	29	בן האמה	86
המבול (ב)	32	עקדת יצחק	91
אחרי המבול (א)	37	מות שרה	99
אחרי המבול (ב)	42	שליחות אליעזר (א)	103
רור הפלגה	46	שליחות אל צור (ב)	106
בחיר ה' (א)	51	אליעזר בבית בתואל	112
בחיר ה' (ב)	53	ספרות ילדים	125
המריבה	56	סדר התפלות	

אל המורים

ספר התלמיד שנה שלישית, כאחיו הקודמים לו, אף הוא בא בארבע חלקים, חלק לתקופה. חומר הלמוד של שנה זו בכללו הוא: ספורי התורה, קריאת התפלות והרצאתן, שעורי כתיבה ושעורי זמרה. מלבד כל אלה ניתן בשנה זו. חומר צדדי—אגדות ומחזות—למקרא בבית, כפי שיבואר להלן.

בזה מונח לפניכם ספר התקופה הראשונה תקופה זו היא בת אחד עשר שבועות; בכל שבוע שעות הלמוד מחולקות לעשרה שעורים. כל שעור בן 30 רגע. לפי חשבון זה נעשתה חלוקת החומר בספרנו, ולפי זה ניתנו בסדר השבוע: ששה שעורים לספורי התורה, שנים לקריאת התפלות, אחד לכתיבה ואחד לזמרה.

ספורי התורה, כמובן מאליו, לא באו למלא מקום ה"חומש",
ותעודתם אך לשמש הכנה ללמוד המקרא בשנים הבאות. משום
התועלת המעשית, נחלק כל ספור לשנים. לכל חלק יקדיש
המורה שלשה שעורים: אחד — לשיחה ושנים — לגוף הלמוד
ולשנון. את השיחות ימצא המורה בספרו; ואותם מן המורים,
שמלמדים עפ"י שימת התרגום, כמובן, ינהלו את השיחות
בלשון שתלמידיהם נזקקים לה. המלים הקשות בגוף ספורי
התורה, אותן המתבארות עברית־בעברית בקושי ובבזבוז זמן,
נתבארו בשולי הגליון באנגלית על פי עיקרים קבועים,
שהמעיין יעמד עליהם מאליו. בנוגע לפרקי הלמוד גופם יש להעיר,
כי לא בכל מקום היתה אפשרות מכנית לחלקם חלוקה שוה,
ותלמידים שלא קנו הכנה מספקת בשתי חשנים הראשונות —
אפשר שיתקשו לעבור על איזה מהם במשך חצי שעה. בחלוקת
החומר היו לנגד עינינו חניכים שהוכנו בשתי השנים הראשונות

ספר התלמיד

כל צרכם; ואותם מבתי הספר, שחניכיהם לקויי הכנה הם, יוצרכו לפתר את השאלה בפני עצמם.

בסדור התפלות הוספנו ללכת בדרך, שאחזנו בו בשתי השנים הראשונות. אותם מפרקי התפלות שנראים לכאורה ארוכים מדי, אינם אלא פרקי שנון, השגורים כבר על פיהם של התלמידים.

שעורי הכתיבה ניתנו כספר המורה והחומר הלשוני שבהם ברובו לקוח הוא מספורי התורה.

בסוף הספר נספחה, לשם קריאה ביתית, כאמור למעלה, קבוצה של אגדות ומחזות מני מקרא. קבוצה זו תשמש התחלה לסדר שלם של "ספרות ילדים". סדר שתחלתו נעוצה בשנה השלישית וסופו — בשנה השביעית. מגמתנו להמציא על־ידי־כן לילד בכל תקופה, נוסף לספר הלמוד, חומר מספיק לקריאה בבית. בבחירת החומר לתכלית זו נזהרנו שלא לקחת "מכל הבא ביד", אלא חזרנו אחרי ענינים, שעם היותם מזינים ומשובחים מצד עצמם, יהיו גם מתאימים ומקושרים על פי תכנם להענינים שהילד עומד בהם בלמודו. לפי זה ימצאו התלמידים ב"ספרות הילדים", שיקראו מדי שבוע בשבוע בביתם, מעין מלואים והשלמה למה שלמדו במשך אותו השבוע בבית הספר.

הוראות מפורטות תבאנה בספר המורה.

ו ישִׂיהַה

2 לכו וְרַנְּנָה עַר לְכָה דוֹדִי עֵיֵן "פֵנֶר הַהְפִּלּוֹת״ צֵּדְ 3)

3 לְכוּ נְרַנְּנָה עֵּד לְכָה דוֹדִי

> 4 בְּרִיאַתֹ הָעוֹלְם

בְּרֵאשִׁית' בְּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשְּׁמֵים וְאֵת הַאָּרֶץ. וְהָאָרֶץ הַוְתָה תהוּ נְבֹהוּ וְחשֶׁךְ עַל־ בְּגֵי תְהוֹם : וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחָפֶּת עַל־פְּגִי הַבְּיִם. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: יְהִי אוֹר, וַיְהִי אוֹר.

¹ beginning; 2 without form or shape; 2 void, empty; 4 abyss, depth; 5 (קהָן) to hover.

ספר התלמיד

וַיִּרָא אֶלהִים אֶת־הָאוֹר פִּי־מוֹב; וַיַּבְהֵּל ּי אֵלהִים בֵּין הָאוֹר וּבִין הַחְשֶׁךְּ, וַיִּקְרָא אֲלהִים לְאוֹר יוֹם, וְלַחשֶׁךְ קְרָא לְיְלָה. וַיְהִי עֶּרֶב וַיְהִי בֹּקָר יוֹם אֶחָר.

וַיּאֹמֶר אָלהִים: יְהִי רָקִיעַ׳ בְּתוֹךְ הַפְּיִם; וַיְהִי בֵּן. וַיִּקְרָא אָלהִים לְרָקִיעַ שְׁמָים. וַיְהִי עָרֶב וַיְהִי בֹּקָר יוֹם שׁנִי.

^{1 (}הַבְּדָל) to divide, to separate; 2 expansion.

שנה שלישית

וַיֹּאמֶר אֶלהִים: יָקווּ' הַמַּיִם מִתַּחַת הַשְּׁמֵיִם אֶל־מְקוֹם אָחָר, וְתִרְאָה הַיַּבְּשְׁה^י:

נְיָהִי־בֵּן. נַיִּקְרָא אֶלֹהִים לַיַּבְּשָׁה אֶּרֶץ, וּלְמִקְנִה הַמַּיִם מְרָא נִמִּים; נַיַּרְא אֱלֹהִים בּי־מוֹב. נַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: תַּרְשֵׁא ּ הָאָרֶץ

^{; (}הַּקְּוַה) to be gathered together; ² dry land; ³ (הַּקְּוָה) to bring forth grass.

ָּנְשָׁא עשָׂב וְצִץ פְּרִי לְמִינוֹ ; וַיְהִי־בֵן.

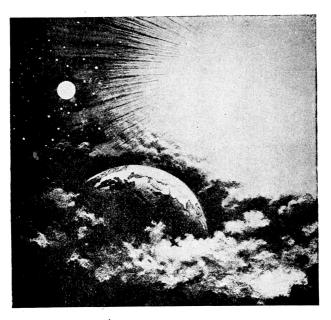

וַיִּרָא אָּלהִים כִּי־מוֹב; וַיְהִי־עָרֶב וַיְהִי־בֹּקֶר יוֹם שָׁלִישִׁי.

וַיֹּאמֶר אָלהִים: יְהִי מְארוֹת ּ בִּרְקִיעַ הַשְּׁמֵים לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ; וַיְהִי־בֵּן. וַיַּעַשׁ

¹ kind; 2 lights.

אָלהִים אָת-הַפָּאוֹר הַנְּדוֹל לְטָּמְשָׁלֶת הַלַּיְלָה. הַיּוֹם, וְאָת-הַפְּאוֹר הַקְּמוֹ לְטָמְשָׁלֶת הַלַּיְלָה.

וְאֵת הַכּוּבָבִים. נַיַּרְא אֶלהִים כִּי־מוּב; נַיְהִי־עֶּרֶב נַיְהִי־בֹּקֶר יוֹם רְבִּיעִי.

וֹמְשׁלֹ) to rule.

5 בְּרִיאַת הָעוֹלְם

ַנִיאמֶר אֱלֹהִים: יִשְׁרְצוּ' הַפַּיִם נָפָשׁ

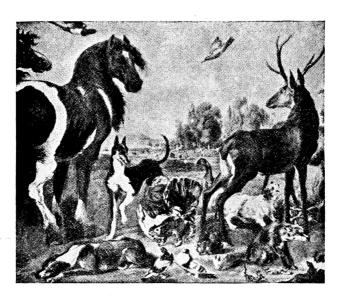
ַּרָקי; וַיְהִי־בֵּן, וַיְהִי־בֵּן, וַיְהִי־בֵּן, וַיְהִי־בֵּן,

ישָׁרִץ) to bring forth; 2 creature; 3 fowl.

שנה שלישית

וַיִּרָא אָלְהִים כִּי־מוֹב; וַיְהִי־עָּרֶב וַיְהִי־בֹּקֶר יוֹם חֲמִישִׁי.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים: תוצא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה,

בּן. בָּהַמָּה' וָרֶמָש' וְחַיַּת'ּ־אֶּרֶץ לְּמִינָה; וַיְהִי־

¹ cattle; 2 creeping things; 3 (הַלָּה) beast.

ַנַיָּרָא אֶלְהִים כִּי־מוֹב; נֵיאׁמֶר אֶלְהִים: נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּי, וְיִרְהוּי בִדְּגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשְּׁמֵיִם וּבַבְּהִמָּה וּבְכָל־הָאָרֶץ.

וַיִּבְרָא אָלְהִים אָת־הָאָדָם בְּצַלְמוּ, בְּצֶלָם אָלְהִים בְּרָא אוֹתוֹ; זְכָר ּוּנְקְבָה ּ בָּרָא אוֹתָם. וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אָלְהִים, וַיֹּאמֶר לְהֶם אֵלְהִים: פְּרוּ וּבְרָבוּ, וּמִלְאוּ אָת־הָאָרֶץ וְכִבְשׁוּהָי; וֹּרְדוּ בִּדְנַת הַיָּם, וּבְעוֹף הַשְּׁמֵים, וּבְכָל־ חַיַּת הָאָרֶץ.

וַיַּרָא אָלהִים אָת־כָּל־אָשָׁר עְשָׂה, וְהִנֵּה־ מוֹב מָאֹד; וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקָר יוֹם הַשִּׁשִׁי.

י (בְּלֶב) image; בּ (רְרוּה) to rule; ה male; female; ל female; מְבְישׁ) to be fruitful; (בְּבִשׁ) to subdue, to conquer.

וַיְכָלּוּ הַשָּׁמֵים וְהָאָרֶץ וְכָלּ־צְּבָאָם; וַיְכַלֹּ אָלְהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאּכְתּוֹ אֲשָׁר עָשָׂה, וַיִּשְׁבֹּתִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִבְּלֹ־מְלַאִּכְתּוֹ אֲשָׁר עָשָׂה, וַיְבָרֶךְ אָלֹהִים אָת־יוֹם הַשְׁבִיעִי, וַיְכַּהְשׁ אוֹתוֹ; כִּי בוֹ שְׁבַת מִבְּלֹ־מְלַאִּכְתּוֹ אֲשֶׁר־בָּרָא אֶלֹהִים לַעֲשׂוֹת.

6

איהה

^{ែ(}ハラヅ) to rest, ខ(ビュア) to sanctify, to make holy.

7

אָרֶם וְתַנָּה בְּנַן־עֵבֶן

×

וַיָּפֵשׁע׳ יְהֹנָה מֶּלְהִים נַּן־בְּצֵבֶּן מָהֶּנָם.
וַיִּצְמַח׳ יְהֹנָה מֵּלְהִים מִן־הְאַבְּמָה בְּלֹּבִּץ נִינְּיִם נִוֹיִבְּאַרְמָה יְמִיּרְמָּה וְמוֹב לְמֵאָבְלֹּי; וְצִץ הַחַיִּים נָּחְמָּרְ לְמֵיְרְאָה וְמוֹב לְמֵאְבָלֹי; וְצִץ הַהַּיִּעַת מוֹב וְרָע. וַיִּבְּיחָהוּ יְהִנְּה מָּלְהִים אֶת־הָאָרָם, אֲשֶׁר יְצֵר, וַיִּבְּיחָהוּ יְהַנְּה וּלְשָׁמְרָה׳. וַיְצֵּו יְהֹוְה בְּנְרִים צֵּלְ־הָאָרָם לֵאמֹר: מִכֹּל עִץ־הַנְּנְ לְאַבְּלְה מוֹב וְרָע לֹא אָבֹל תֹאבֵל וּמִצִץ הַבְּעַת מוֹב וְרָע לֹא אָבֹל תֹאבֵל וּמִצִץ הַבְּעָר מוֹב וְרָע לֹא תִאבל, בִּיוֹם אֲבְלְּךְ מִבְּיִנְה מִבְּוֹת תְּמוֹת תְּמוֹת.

י (נְמֹעֵן) to plant; בּ (הַצְמָהַ) to cause to grow; אין (נְמֵעָן) to keep, to guard.

שנה שלישית

עשיתי מעל פְּנִי הָאַדְמָה. וַיַּעשׁ נֹחַ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִּנְּהוּ יְהֹוָה. וַיָּבֹא נֹחַ, וּבְנִיו וְאִשְׁתּוּ וּנְשֵׁי־בָנִיו אָתוּ, אֶל־הַתִּבָה מִפְּנֵי מִי הַפַּבּוּל. מִן־הַבְּהַמָה וּמִן־הָעוֹף וְכֹל אֲשֶׁר־

רמש על־הָאָרָמָה שְנֵים שְנֵים בָּאוֹ אֵל־

נֹחַ, אֶל־הַתֵּבָה, זָבָר וּנְקבָה, בַּאֲשֶׁר צְּוָה אֵלהִים אֶת־נֹחַ.

נְיָהִי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים, וּמֵי הַפֵּבּוּל הָיוּ עַל הָאָרֶץ. בִּיוֹם הַּיֶּה נִבְּקְעוּ בְּלֹ־מַעְיְנוֹת תְּהוֹם ּ רַבְּה, וַאָּרְבּוֹת ּ הַשְּׁמֵיִם נִפְּתְחוּ. נִיְהִי הַנִּשָׁם ּ עַל־הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לְיְלָה. נַיִּרְבּוּ הַפֵּיִם וַיִּשְׂאוּ אֶת־ הַתִּבְה, וַתְּרָם מִעַל הָאָרֶץ. נַיִּנְבְּרוּ ּ הַפַּיִם הַתִּבְה, וַתְּרָם מִעַל הָאָרֶץ. נַיִּנְבְּרוּ הַפַּיִם

Contright by G. Westerman 1905.

מְאֹר, וַמֶּלֶךְ הַמֵּבָה עַל־פְּגֵי הַמְּיִם. וְהַמֵּיִם

^{1 (}תַּבְּקְעֵי) to be broken up; ² fountain; ³ abyss, depth; ⁴ window; ⁵ rain; ⁶ to prevail, to be strong.

שנה שלישית

נְּבְרוּ מְאֹד מְאֹד עַל־הָאָרֶץ, וַיְּכְּפוּ כָּל־ הָהָרִים הַנְּבהִים אֲשֶׁר תַחַת כָּל־הַשְּׁמְיִם. וַיִּנְעַ כָּל־בָּשָּר, כֹּל אֲשֶׁר רוּחַ חַיִּים בְּאַפְּיוּ; מִכֹּל אֲשֶׁר בָּחָרָבָה' מִתוּ, וַיִּשְׁאָר אַדְ־נֹחַ וַאֲשֶׁר אִתוֹ בַּתִּבָה.

¹ dry land.

ספר התלמיד

19 בְּרֶבוֹת וְשִׁירָה קִּהוּשׁ לְשַׁבָּת עַיֵּוַ "סֵדֶר הַּהְפִּלוֹת״ צֵּד נוֹ

> 20 בְתִיבְה

> > 21 שִׂיחָה

22 מַּוְמוֹר שִׁיר, הַשְׁבִּיבֵנוּ

(עַיֵן ״םֶדֶר הַהְפָּלּוֹת״ צד 10)

ויזכר אלהים את נח

23 מְזָמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת

24 אַחֵרִי הַמַּבּוּל

×

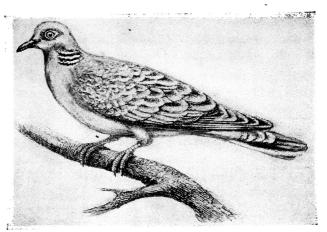
וַיִּזְכֹּר' אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ, וְאֵת כְּל־הַחַיָּה יְאֶת־כָּל־הַבְּהָמָה אֲשֶׁר אִתוֹ בַּתִּבְה; וַיִּעֲבִר׳ וְאֶלְהִים רוּחַ עַל־הָאָרֶץ, וַיָּשׂכּוּ° הַפְּיִם, וַיִּפְּבְרוּי מַעִיְנוֹת תְּהוֹם וַאָּרָבוֹת הַשְּׁמֵיִם,

ין (לכר) to remember; בי (הַעֶּבֶר) to cause to pass; ³ (זְבֶׁר) to subside, to diminish; ⁴ (הַפְּבֵרָן) to be closed.

מפר התלמיד

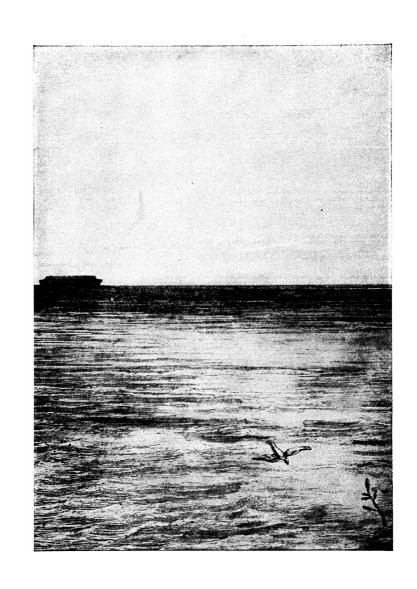
וַּבֶּלֵא' הַגָּשֶׁם מִן־הַשְּׁמִים. וַיָּשׁוּבוּ הַמַּיִם; מִעַל הָאָרֶץ הָלוֹךְ וָשׁוֹב, וַיַּחְסְרוּ הַמַּיִם; וַתְּנַח הַתִּבָה עַל הָרִי אֲרָרִט.

וַיִּפְתַח נֹחַ אֶת־חַלּוֹן הַתַּבָה, וַיְשַׁלַח

אָת־הַיּוֹנָה מֵאִתּוֹ לִרְאוֹת ּ הַכַּלוֹּ הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאַדְמָה ּ וְלֹא־מָצְאָה הַיּוֹנָה מְנוֹחַ ּ לְבַף־רַגְּלָה; וַתִּשָׁב אֵלָיו אֶל־הַתִּבָּה, כִּיּ

יהבלא) tn be held back; ² (הבלא) to decrease; ³ rest.

מים על-פָּגי כָל־ הָאָרֶץ; וַיִּשְׁלַח וָרוֹ נִיּפְחָהְ, נִיָּבֵא

אוֹתָה אַלְיו אָל הַתַּבָה. וַיְּחֶל עוֹר שָׁבְעַת יָמִים, וַיֹּסֶף שַׁלַח אֶת-הַיוֹנָה מִן־ הַתַּבָה. וַתְּבֹא אֵלְיוֹ היונה לְעֵת עָרֶב. וְהִגָּה עֲלֵה־דַוִּת׳ בִּבִּיהָ; וַיִּרַע נֹחַ כִּי־

כַלּוּ הַפַּיִם מֵעֵל הָאָרֶץ. וַיָּחֶל עוֹד שִּׁבְעֵת יָמִים אֲחָרִים, וַיְשַׁלַּח אֶת הַיּוֹנָה; וְלֹא־יָחְפְּה' שׁוּב־אֵלֵיו עוֹד.

ַנְיָפַר נֹחַ אֶת־מִּכְפָה ּ הַתֵּבְה; וַיַּרָאּ וְהַנֵּה חָרְבוּ ּ פְּנִי הָאֲרְמָה.

25 אַחֲרִי הַמַּבּוּל

וַיָּצָא־נֹחַ, וּבָנָיו וְאָשְׁתוֹ וּנְשִׁי־בָנִיו אָתוֹ; כָּל־הַחַיָּה, כָּל־הָרֶבֶשׁ וְכָל־הָעוֹף,

לְמִשְׁפְּחוֹתִיהֶם ׳, יָצְאוּ מִן הַתֵּבָה. וַיָּבֶן ° נֹחַ מִוְבֵּחַ ° לֵיהוָה ׳ וַיַּעַל עֹלוֹת בַּמִּוְבֵּחַ.

[&]quot; (מְלֵּמְהַ) to continue; ² covering; ³ (קְרֹב) to dry up; ⁴ (מָשֶׁוְמָּחָה) family; ˆ (מְלֵבְה) to build; ⁵ altar.

ניאָטֶר יְהוָה: לא אֹסִיף לְּקַלֵּל עוֹד אָת־הָאָדְטָה בַּעֲבוּר בְּעֲבוּר הָאָדָם וְלֹא־אֹסִיף עוֹד לְהַבּוֹת אֶת־בָּל־חַי, בַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתִי; עוֹד בָּל־יְמֵי הָאָרֶץ— וָרַע וְלִצִיר יְּ, וְלִר עוֹד בָּל־יְמֵי הָאָרֶץ— וָרַע וְלִבְיר יְּ, וְלִר הָּ

¹ to curse, ² for the sake of; ³ seed-time; ⁴ harvest, ′ (ກລະພຸ) to cease, to stop.

וֹנְבָּרֶךְ אֶלְהִים אֶת־נֹחַ וְאֶת־בְּנְיוֹ, וַיֹּאמֶר לְהָבוֹ", וּמִלְאוּ אֶת־הָאָהֶּץ. וַיֹּאמֶר לְהָבוּ", וּמִלְאוּ אֶת־הָאָהָּץ. וַיֹּאמֶר אָתְּרִים אֶל־נֹחַ וְאֶל־בְּנְיוֹ לֵאמֹר: נַאֲנִי, הֹנְנִי מֵקִים אֶת־בְּרִיתִי אִהְכֶם וְאָת־זַרְצַכֶּם מַקִים אָת־בְּרִיתִי אִהְכֶם וְאָת־זַרְצַכֶּם מַקִים אָתְרָבֵם, וְאֶת בְּל־נָפָשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר אִהְכָם; מְלֹא־יִהְיָה עוֹד מַבּוּל לְשַׁחֵת הָאָרֶץ.

ניאטר אָלהִים: זֹאת אוֹת־הַבְּרִית אֲשֶׁר־ אָנִי נֹתֵן בִּינִי וּבִינִיכָם, לְדֹרוֹת עוֹלְם. אֶת־ קַשְׁתִּי נָתַתִּי בָּעְנָן"; וְנִרְאֲתָה הַטָּשְׁת, וְזָבַרְתִּי אָת־בְּרִיתִי אֲשֶׁר בִּינִי וּבִינִיכָם, וְלֹא יִהְיָה עוֹד מַבּוּל לְשַׁחֵת בְּל־בָּשְׂר.

י to be fruitful; בְּרָה) to multiply, to increase; ³ (קֹשֶׁת) bow; ⁴ cloud.

26 יִשִּׂיתָה

27 דורי הַפְלָנְהי

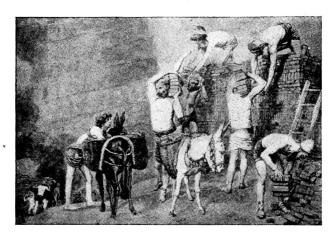
וַיָּהְיוּ בְנֵי־נִחַ הַיּצְאִים מִן־הַתִּבְּה: שֵׁם, וְחָם, וְיָפֶת; שָׁלשָׁה אֵלֶּה בְּנֵי־נֹחַ, וּמֵאֵלֶּה נָפָצָה ּבָל־הָאָרֵץ.

וַיָּהִי כָּל־הָאָרֶץ שָׂפָּה׳ אַחַת, וּדְבָרִים אַחָרִים. וַיִּהִי בְּנָּסִעָם ּ מִמֶּדֶם ׁ וַיִּאִאִי בִּקְעָה ּ בְּאָרֶץ שִׁנְעַר, וַיִּשְׁבוּ שָׁם. וַיּאִמְרוּ

generation; ² seperation; ⁸ (אָפֿק) to overspread; ⁴ language; ⁵ (אָפֿן) to travel; ⁶ valley.

שנה טליטית

איש אָל רֵצָהוּ: הָבָה ֹי נִבְנָה־לְּנוּ עִיר׳

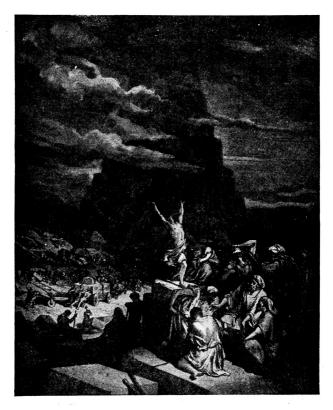

וּמִנְדָּל ּ וְרֹאשׁוֹ בַשְּׁמֵים; פֶּן־נְפּוּץ ּ עַל־פְּנֵי כְל־הָאָרֶץ. וַיֹּאמֶר וְהֹוָה: הֵן עַם אָּחָר, וְשָׁפָּה אַחַת לְכָלָם; הָבָה נִרְדָה וְנְבְלָה ּ שְׁם שְׂפָּתָם אָשֶׁר לֹא וִשְׁמְעוּ אִישׁ אֶת שְׂפַת רָצָהוּ. וַיְּפָּץ • וְהוָה אוֹתָם מִשְׁם עַל־פְּנִי רָצָהוּ. וַיְּפָץ • וְהוָה אוֹתָם מִשְׁם עַל־פְּנִי

 $^{^1}$ let us; ^{2} city; ^{3} tower; ^{4} (פֿרִץ) to be scattered; ^{5} (אָרָ) to confuse, to mix up; ^{6} (דְּפַאָן) to scatter.

ספר התלמיד

בָל־הָאָרֶץ; וַיַּחְדָּלוּ׳ לִבְנוֹת הָעִיר. עַל־

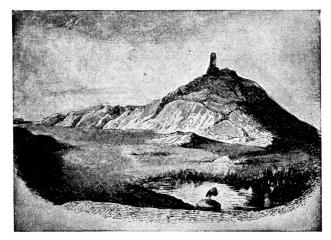

בּן קרָא שִׁבְּה בָּבֶל בִּי־שָׁם בְּלַל יְהוָה

¹ (בְּרָרְלִ) to cease.

שנה שלישית

שָּׁפַת בָּל־הָאָרֶץ; וּמִשְּׁם הֻפִּיצָם יְהוָה עַל־ פְּנֵי בָּל־הָאָרֶץ.

מְקוֹם הַמִּנְדָּל

28

<u>הַוֹרָה</u>

(17, 18, 24, 25)

ספר התלמיד

29 בְּרָכוֹת וְשִׁירָה קרוּשׁ לְשַׁבָּת עֵיֵן "סֵדֶר הַהְּפָּלוֹת״ צֵּד 15)

> 30 בְתִיבְה

31 שִׁיחָה

32 אַתָּה כְּרִשְׁתָּ, כְּדִּישׁ לְשַׁבָּת עַנֵּן "פֵרֵר הַהָּפְּלּוֹת" צֵּד בּוֹ)

> 33 מַה־מֹבוּ עֵּר אָז יָשִׁיר

> > (עֵיֵן "מֵדֶר הַהְּפָלּוֹת״ צַד 18)

34 הַרִיר ה'

8

אָלֶה תּוֹלְדוֹת שֵׁם: שֵׁם הוֹלִיד אֶת אַרְפַּבְשַׁד, וְאַרְפַּבְשַׁד הוֹלִיד אֶת שֶׁלַח; וְשָׁלַח הוֹלִיד אֶת עֵבֶר, וְעֵבֶּר הוֹלִיד אֶת פָּלֵג, וּפָלֵג הוֹלִיד אֶת רְעוּ; וּרְעוּ הוֹלִיד אֶת שְׂרוּג, וּשְׂרוּג הוֹלִיד אֶת נְחוֹר, וְנָחוֹר הוֹלִיד אֶת תָרַח.

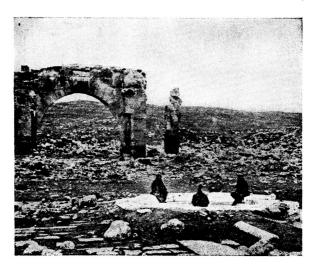
וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הָּרַח: הָּרַח הוֹלִיד אָת־ אַבְרָם אֶת־נָחוֹר וְאֶת־הָרָן; וְהָרָן הוֹלִיד אַת־לוֹט.

וַיָּמָת הָרָן עַל־פְּגִי תֶּרֵח אָבִיו בְּאוּר

chosen.

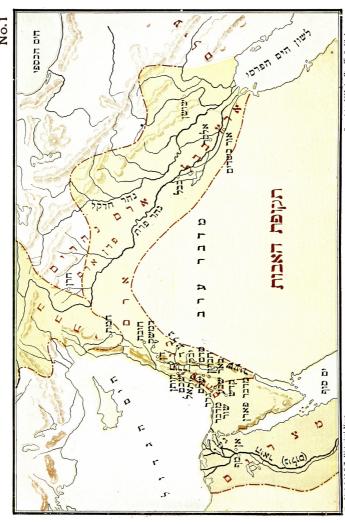
ספר התלמיד

בַּשְׂרִים. וַיִּפַּח אַבְרָם וְנָחוֹר לָהֶם נְשִׁים: שׁם אָשֶׁת־אַבְרָם שְׁרֵי, וְשׁם אֵשֶׁת־נְחוֹר מִלְבָּה. וַיִּפַּח הָרַח אֶת אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת־ לוֹט בֶּן־בְּנוֹ וְאֵת שְׂרֵי בַּלְתוֹ, וַיִּצְאוּ מֵאוּר

מְקוֹב חָרָן

בַּשְׂרִים לְלֶבֶת אַרְצָה כְּנַצֵּן , וַיָּבאוּ, עַד־חָרָן, וַיִּשְׁבוּ שָׁם.

The Littlefield O.T. Historical Maps

Copyright, 1911, by Wm.W. Smith & Bureau of Education, Jewish Community, N.Y.

35 הַרִיר ה׳

٦

וַיּאמֶר יְהוָה אֶל אַבְרָם: לֶּךְ־לְּדְ מִאַּרְאָדְ וּמִבּית אָבִידְ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַרְאָּדָ; וּאָגָשִׂדְ לְגוֹי נְּדוֹל, וַאֲבְרֶכְדְּ, וַאֲנַדְּלָה שְׁמֶדְ.

ָהַר פָּרָת

לום בּּן־אָחִיו וְאָת־בָּל־רְכוּשְׁם ׳, וַיֵּאָאוּ לום בּּן־אָחִיו וְאָת־בָּל־רְכוּשְׁם ׳, וַיֵּאָאוּ

¹ wealth, riches.

. . . . . .

לָלֶבֶת אַרְצָה הָנַעַן; וַיְבאוּ אַרְצָה הְּנָעַן.

ּוַיִּצְבֹר אַבְרָם בָּאָרֶץ. צר מְקוֹם שְׁכֶם; וָהַבְּנַעַנִי אָז בָּאָרֶץ. וַיִּרָאי יְהוָה אֶל אַרְרָם, וַיּאמֶר: ּלְזַרְעַדְּ אֶתָן אֶת־ ּהָצָרֶץ הַוֹּאַת; וַיִּבֶּן שֶׁם מִוְבֵּחַ לַיהוָה. וַיַּעְתֵּק ּמִשָּׂם הָהָרָה, ּ מָמֶדֶם לְבֵית־אֵלּ וַיִּבֶּן־ וּיָבֶן־ וּ

Copyright De Brunoff, 1904,

שָׁם מִוְבֵּחַ לִיהוָה וַיִּקְרָא בְּשֵׁכ

 $^{^1}$ (הַרְאֵה) to appear; ^{3} (הַעְּתֵּק) to remove; ^{3} (הַרָּאֵה) to spread out, to pitch a tent.

ספר התלמיד

יָהוָה. וַיִּפַע׳ אַבְרָם הַלוֹּךְ וְנְסוֹעַ הַנָּנְבְּה.

אהֶל נוֹסְעֵי בְעֵדֶר

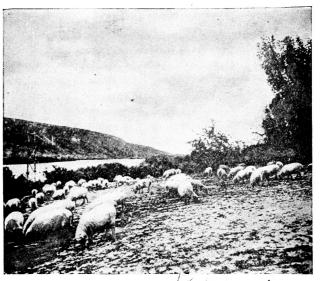
36 יִשִּׁיחָה

37 בֿמְרַיבְה'

וְאַבְרָם נְבֵּר מְאֹר בַּמִּקְנֶה.ּ, בַּכֶּּסֶף וְאַבְרָם נְבִר מְאֹר בַּמִּקְנֶה.ּ, בַּכָּסֶף

י (צְׁטֵׁעֵי) to travel; 2 a quarrel; 3 cattle.

צאו־וּבָקר י וְאֹהָלִים. וְלא־נְשָׂא ׳ אוֹתְם

הָאָרֶץ לָשֶׁבֶּת ֹחִדְּוֹ, פִּי־הָיָה רְכוּשֶׁם רְב. וַיְהִי־רִיב בּבִּין רֹצִי מִקְנִה־אַבְּרָם, וּבִין רֹצִי מִקְנִה־לוֹמ. וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־לוֹמ: אַל־ נְא תָהִי מִרִיבָה בִּינִי וּבִינְדְּ, וּבִין רֹצֵי וּבִין רֹצֶיךְ: כִּי־אֲנְשִׁים אַחִים אֲנְחָנוּ. הַלֹא כָל־

¹ cattle; 2 (גְּשׁׁבֵּי) to bear, to hold; 3 a quarrel.

הַאָּרֶץ לְפָנֶיךְּ, הִפָּרֶד' נָא מִעְלִי: אִם־ הַשְּׂמִאל וְאֵימִינָה, וְאִם־הַיָּמִין וְאַשְׂמְאִילָה.

וֹישָּׁאַ־לוֹם אָת־עִינִיוּ, וַיַּרְא אָת־כְּּל־ בְּבַר זְיִרְהֵן בִּי כָלְה מִשְׁמָח : וַיִּבְחַר - לוֹ לוֹם אָת בָּל־בִּבַר הַיַּרְהַן. וַיִּפַע לוֹם מִקּהָם , וַיִּבְּרְדוּ אִישׁ מִעַל אָחִיוּ: אַבְרָם יִשַׁב

^{1 (}הַפְּבָר) to separate oneself; ² a plain, l'at land; ³ well-watered; ⁴ (בּהָר) to choose.

בְּאָרֶץ־בְּנָעַן וְלוֹם וָשֵׁב בְּעָרִי הַבִּבְּר;

Conveight, Underwood & Underwood N. V.

וָיָאָהַל עַר־סְרֹם. וְאַנְשֵׁי סְרֹם רָעִים וְחַשָּאִים לִיהוָה מָאד.

ניהוָה אָמַר אֶל־אַבְרָם, אַחַרִי הּפָּרֶד־ לוֹם מִעמּוֹ: שָׁא נָא גִינִיךְ וּרְאָה מִן־ הַמְּקוֹם אֲשֶׁר־אַתָּה שָׁם צְּפֹנְה, וְנָנִגְּהָה וֹמְדְמָה, וְיָמָה; כִּי אָת־כָּל־הַאָּרֶץ אֲשֶׁר־ אַתָּה ראָה, לְךְ אָתְנִנְּה, וּלְזַרְעַךְ עַד־עוֹלְם.

¹ sinfull.

וְשַׂמְתָּי אָת־זַרְעַהְ בַּעַפַּר הָאָרָץ; אֲשֶׁר אָם־יוּכַל אִישׁ לִמְנוֹת' אֶת־עֲפַר הָאָרֶץ, גַּם זַרְעַהְ יִפְנָה. קוּם, הִתְהַלֵּהְ בָּאָרֶץ לְאָרְבָּה² וּלְרָחְבָּהּ; כִּי לְךְ אֶתְנֵגָּה.

חֶבְרוֹן

ַנָּאֶהַל אַבְרָם, נַיָּבא נַיֵּשֶׁב בְּאֵלגִי בַּסְרֵא, אַשָׁר בְּחָבְרוֹן, וַיִּבֶּן־שָׁם מִוְבֵּחַ לַיהֹוָה.

^{1 (}מנה) to count; בי (אָרָהָ) length; (מנה) breadth.

שנה שלישית

38 הַוָּרָה (37)

39 בְּרָכוֹת וְשִׁירָה מָנֵן "סרֶר הַתּפְּלוֹת" צֵד 15) עֵנֵן "סרֶר הַתּפִּלוֹת" צֵד 15)

> 40 בְּתִיבָה

> > 41 קירָה

42 אָז וְיֹאִיר עַיֵן "סָדֶר הַהְפָּלוֹת״ צַד 28)

> 43 אָז יָשִיר

44 מִלְהֶבֶּת' הַמְּלְבִים

וְיָהִי בִּימֵי אַמְרָפֶּל מֶלֶךְ שִׁנְעָר, אַרִיזּךְ מֶלֶךְ אָלְסָר, בְּרָלְעֹמֶר מֶלֶךְ עִילְם, וְתִּדְעָל מֶלֶךְ אָלְסָר, בְּרָלְעֹמֶר מֶלֶךְ עִילְם, וְתִּדְעָל מֶלֶךְ אַדְּסָר, בְּרָשַׁע מִלְרָה, שִׁנְאָב מֶלֶךְ אַדְּסָר, וְשָׁמְאַבֶּר מֶלֶךְ צְבֹיִים, וּמֶלֶךְ מֶלֶךְ אַדְּסָר, וְשָׁמְאַבֶּר מֶלֶךְ צְבֹיִים, וּמֶלֶךְ בָּלַע, הִיא צֹעֵר.

שָׁנִה שָׁנָה עַבְרוּ אֶת־בְּרָלְעָׁמֶּר וּשְׁלִשׁ־עָשְׂנִה שְׁנָה טְרָדוּ: וּבְאַרְבַּע־עָשְׂנִה שְׁנָה בָּא בְּדָרְלְעָמֶר וְהַבְּּלְכִים אֲשֶׁר אִתוּ, שָׁנָה בָּא בְּדְרְלְעָמֶר וְהַבְּוֹלְכִים אֲשֶׁר אִתוּ, וַיַּבּוּ אֶת־רְבָּאִים, וְאֶת־הַזּוּוִזִים, וְאֶת־הָאִימִים,

^{1 (}מְלְחָמָה) war; ² (מְלְחָמָה) to rebel.

וְאָת־הַחוֹרִי, וְאֶת־בְּל שְׁדֵה הָעֲמֶלְקי; וְגַם אָת־הַאָמֹרִי הַיּשָׁב בְּחַצְצֹן הָמָר. וַיִּצֵא אָת־הַאָּמֹרִים, וּמֶלֶּהְ בְּלַע; וַיַּעַרְכוּ אִהְם וֹמֶלֶךְ צְבִיִם, וּמֶלֶךְ בָּלַע; וַיַּעַרְכוּ אִהְם מִלְחָמָה בְּעָמֶךְ הַשִּׂרִים. וְעִמֶּרְ הַשִּׂרִים מִלְחָמָה בְּעָמֶרְ הַשְּׂרִים הָנְדְה בָּמוֹי. וַיִּקְחוּ הַבְּלּרִישְׁמָה; וְהַנִּשְׁאָרִים הָנְה בָּמוֹי. וַיִּקְחוּ וַיִּבְּלִריִבוּשׁ מְרֹם וַעֲמֹרָה, וְאָת־בְּנִשׁוּ אָת־בְּלֹם, וַיֵּלֵכוּ. וַיִּקְחוּ אָת־לוֹם וְאָת־רְבוּשׁוֹּ, וְיֵלֵכוּ.

וַיָּבֹא הַפָּלִים <u>וַיּגַּ</u>ד לְאַבְרָם הָעבְרִי ; וְהוּא שֹבֵן בְּאַלֹנִי מַמְנִרא. וַיִּשְׁמַע אַבְרָם בִּי נִשְׁבָּה * אָחִיוּ, וַיָּרֶק * אָת־חַנִיכִיוּ *, וְלִיבִי

¹ slime, soft clay; ² fugitive, one who escaped; ³ (הַשְּׁבֵה) to be taken captive; ⁴ (הַרָּל) to arm somebody; ⁵ a trained man.

ביתוֹ, שְׁמִּנָה עֲשֶׁר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת, וַיִּרְהּףְּיּ עַּד־הָּן. וַיִּחָלֵק ּעֲלֵיהֶם לַיְלָה, הוּא וַעֲבָדְיוּ, וַיַּבֶּם. וַיְּשֶׁב אָת כָּל־הָרְכוּשׁ, וְגַם אֶת־לוֹּט אָחִיו וּרְכוּשׁוֹ הַשִּׁיב, וְגַם אֶת־הַנְּשִׁים, וְאָת־ הָעֶם.

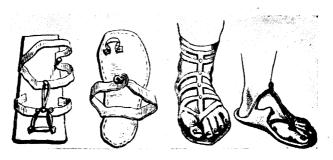
וַיִּצֵּא מֶלֶךְ־סְדֹם לְּקְרָאתְוֹ, אַחֲרִי שׁוּבוֹ מַהַבּוֹת אָת־בְּדְּרְלְעָמֶר וְאָת־הַבְּּוּלְכִים אֲשֶׁר אָתוֹ. וּמֵלְבִּי־צָּדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם הוֹצִיא לֶחֶם וְיִין, וַיְבְרָבהוּ, וַיֹּאמֵר: בְּרוּךְ אַבְּרָם לְאָל עֻלְיוֹן ּ, לְנָה שָׁמֵים וְאָרֶץ; וּבְרוּךְ אֵלְעָלִיוֹן, אָל־אַבְרָם: מֶּן־לִי הַנָּבָּשׁ וְהַרְכוּשׁ כַּח־לָךְ. מֵל־אַבְרָם: מֶּלְ־לִי הַנָּבָּשׁ וְהַרְכוּשׁ כַּח־לָךְ. וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל מֶלֶךְ־סְדֹם: הַרִימֹתִי יָדִי

י (בַּרְבְּק) to divide oneself; 3 most high.

שנה שלישית

אָר־יְהוָה אַל עֶלְיון, לְנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ;

אִם־מָחוּם וְעַד שְּׂרוּךְ־נַעַלְּי, וְאִם־אָּמַח מִבֶּל־אָשֶׁר־לָךְ; וְלֹא תֹאמֵר, אֲנִי הָעָשֶׁרְתִּי² אָת־אַבְרָם.

> 45 תֹוְרָה (44)

46 אַיחָה

¹ a shoe latchet, shoe string; 2 (הַעָשֶׁר) to make rich.

הבם נא השמימה וספור הכוכבים

47

הַבְּרִיתי

אַחַר הַּדְּבָרִים הָאִלֶּה, הָיָה דְבַר־יְהְּנְה אָל־אַבְרָם בַּפַּחְזֶה לְּךְ, שְּׂכְרָךְ הַּיְבָּה אָל־אַבְרָם; אָנֹכִי מְנִן לְּךְ, שְׂכְּרָךְ הַיְבָּה מְאַבְרָם; אָבֹרָם: אֲדֹנִי וֶהוֹה, מַה־תִּמֶּן לִי, וְאָנֹכִי הוֹלֵךְ עֲרִירִי לֹי. וַיוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצְה וַיֹּאמֶר: הַבָּמ־נָא הַשְּׁמֵיִמָה וֹסְפֹּר הַכּוֹכְבִים, אָם־תִּוּכַל לְסְפֹּר אוֹתָם; וַיֹּאמֶר לוֹ: בּה יִהְנֶה זַרְעֶךְ. -

מַאוּר בַּשְּׂרִים, לְתֵת לְךְ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת מַאוּר בַשְּׂרִים, לְתֵת לְךְ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת

¹ covenant, agreement; ² vision, dream; ⁸ a shield; ⁴ a reward; ⁵ childless.

לְרִשְׁתָהּ׳. וַיֹּאמֵר: אָדְנִי יָהוֹהּ, בַּמָּה אַדְע בִּי אִירְשָׁנָּהּ? וַיֹּאמֶר אִלִיו: קְחָה לִי עָגְלָהּ² מִשְׁלָשָׁת, וְעֵזֹ מְשָׁלֶשָׁת, וְאַיֹּל מְשָׁלָשׁ וְתֹרְיּ וְגִיֹּלְיָּ. וַיִּמָּח לוֹ אָת־בָּל־אֵלֶה, וַיְבַתֵּרְיּ אֹתְם בַּתְּנֶךְי, וַיִּמָּח לוֹ אָת־בָּל־אֵלֶה, וַיְבַתַּרְיּ אֹתְם בַּתְּנֶדְי, וַיִּמֵּן אִישׁׁ־בִּיֹתְרוֹי לִקְרַאֹת רַעִרהׁי: וְאָת הַצִּפֹּר לֹא בְתָר. וַיִּבֶּד הָעַיִם׳ עַל־הַפְּנְרִים׳; וַיַּשָׁבִּי אֹתְם אַבְרָם.

נְיָהִי הַשָּׁמָשׁ לְבוֹאּ, וְתַרְהֵּמְהּ" נְפְּלָה עַל־אַבְרָם. וְהִנָּה אִימָה", חֲשׁבְה² נְדֹלָה, נֹפָלֶת עָלְיו; וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם: יָדעַ תִּדַעַ בִּי־נֵר יֹּ יִהְנָה זַרְעַךְּ בְּאָרֶץ לֹא לְהָם,

נְרֵשׁיֵן) to inherit; ² calf; ³ turtle-dove; ⁴ young pigeon; ⁵ (בְּתֵּר) to divide, to cut; ⁶ (בְּתָר) a piece; ⁷ birds of prey; ⁵ (פַּגָר) carcass, dead body; ⁹ (בַּתָּר) to drive away; ¹⁰ deep sleep; ¹¹ fear; ¹² dark; ¹³ a stranger.

וְעַבְרוּם', וְענּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁנָה. וְגַם אָת־הַנּוִי אָשֶׁר יַנְעַבֹרוּ, דְּן' אָנֹכִי; וְאַהָרִי־בֵּן יִצְאוּ בִּרְכוּשׁ נְּדוֹלְ.

וְיָהִי הַשָּׁמֶשׁ בָּאָה, וְעֵלְטָה ּ הָיָה, וְהִנֵּה תַנּוּר ּ עֲשֶׁן ּ וְלַפִּיד ּ אִשׁ, אֲשֶׁר עָבַר בֵּין הַנְּזְרִים ּ הָאִלֶּה. בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת ּ' יְהוָה אֶת־אַבְרָם בְּרִית, לִאמר: לְזַרְעַךְ נְתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת, מִנְּהַר מִצְרַיִם עַד־הַנְּהָר הַנְּדֹל, נְהַר פְּרָת.

48

¹ (קבֹק) to serve, to work for; ² (מַנָּה) to oppress somebody; ³ nation; ⁴ (קּיֹן) to judge; ⁵ darkness; ⁶ oven; ⁷ smoke; ⁸ torch; ⁹ (נָּזֶר) a piece; ¹⁰ (בְּרִת בַּרִית) to make a covenant, an agreement.

ספר התלמיד

49
בְּרֶכוֹת וְשִׁירֶה מָעוֹז צוּר מַצֵן מַנֶר הַתְּפְּלוֹת״ צַד פּ) מַצֵּן מֵנֶר הַתִּפְלוֹת״ צַד פּ) מַצֵּין מֵנֶר הַתִּפְלוֹת״ צד פּוּ)

> 50 כְתִיבָה

51 יִשִּׂירָה

52 גִשְׁמַת, יִשְׁתַבַח, בְּרָכוּ עַיֵּן עַּחָבָר הַתְּפָּלִוֹת״ צֵּד 32

> 53 הַכל יורוּך עַגַן ״סָדֶר הַהְפָּלוֹת״ צַד 39

54 בן לְשָׂרָה

וְשָׁרֵי, אֵשֶׁת אַבְרָם, לֹא יָלְדָה לוּ; וְלְה שִׁבִי מִּצְּרִית, וּשְׁמָה הָגָר. וַתִּמָּח שְׂרֵי אֶת־הָגָר שִׁפְּחָתָה, וַתִּמֵּן אֹתָה לְאַבְּרָם לְאִשָּׁה.

וַתֵּלֶּד הָגָר לְאַבְּרָם בֵּן; וַיִּקְרָא אַבְרָם שָׁם־בְּנוּ אֲשֶׁר יָלְדָה הָגָר, יִשְׁכָּוּצִאל, וְאַבְרָם בָּן־שִׁמֹנִים שְׁנָה וְשִׁשׁ שְׁנִים, בְּלֶּדֶת־הָגָר אָת־יִשְׁמָצִאל.

ַוְיָהִי אַבְרָם בֶּן־תִּשְׁעִים שָׁנָה וְתִשַׁע שָׁנִים; וַיִּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם, וַיֹּאמֶר אֵלְיו: שָׁנִים; וַיִּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם, וַיֹּאמֶר אֵלְיו:

¹ maid-servant.

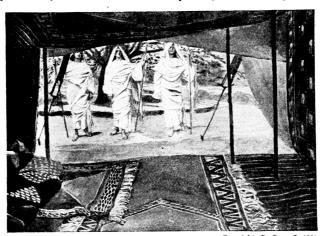
אָנִי אֵל שַׁהַי: הַתְּהַלֵּךְ לְפְנֵי, נָהְנֵה תְּמִים.
נִיפּל אַבְרָם עַל־פָּנְיו: נַיְדַבֵּר אִתּו אָלהִים,
לֵאמר: אָנִי, הְנָּה בְּרִיתִי אִתְּךְ, וְהְיִיתְ לְאַב
הַמוֹן נּוֹים. וְלֹא יִפְּרָא עוֹד אֶת־שִׁמְךְ
אַבְרָם, וְהְיָה שִׁמְךְ אַבְרָהָם; כִּי אַב־הַמוֹן
נּוֹים וְהָיָה שִׁמְךְ אַבְרָהָם; כִּי אַב־הַמוֹן
נּוֹים נְתַתִּיך. וְאֵתָה אֶת־בְּרִיתִי תִשְׁמֹר,
אַתָּה וְזַרְעַךְ לְדֹרוֹתָם. הְמוֹל לְכֶם כָּל־יְבֶר וְבִינִיכָם. בָּן־
זְבְר: וְהְיָה לְאוֹת בְּרִית בִּינִי וּבִינִיכָם. בָּן־
שָׁמֹנַת יָמִים יִמּוֹל לְכֶם כְּלֹ־יְבֶר לְדֹרוֹתֵיכָם.

ויאמֶר אָלהִים אָל־אַבְרָהָם: שְׁרֵי, פִּי אַשְׁתָּהְ, לא־תִקְרָא אָת־שִׁמָה שְׁרִי, פִּי שָׁרָה שְׁמָה. וּבַרַכְתִּי אוֹתָה, וְנֵם נְתַתִּי מִפֶּנְּה לְךְ בֵּן; וּבַרַכְתִּיהָ, וְהָוְתָה לְגוֹיִם, מַלְבִי עַפִּים מִפֶּנְה יִהְיוּ.

שנה שלישית

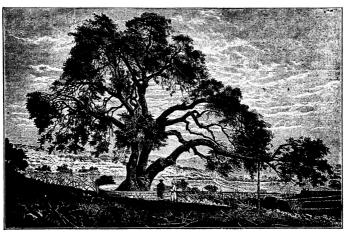
וַיְבַל לְדַבָּר אָתוֹ, וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל ַאַבְרָהָם.

וַנֶרָא אַלְיוֹ יְהוָה בְּאַלְנֵי מַמְרֵא; וְהוּא ישָׁב פָּתַח־הָאֹהֶל בְּחֹם הַיּוֹם. וַיִּשָּׂא עֵינָיו

נַיָּרָא וְהַגָּה שָׁלשָׁה אֲנָשִׁים נִצָּבִים עֲלָיו; וֹיָבֶץ לִקְרָאתָם כִּפָּתַח הָאֹהֶל, וַיִּשְׁתַּחִוּ אָרָצָה. וַיֹּאמַר: אַדֹנָי, אִם־נָא מְצָאתִי חֵן בּצִינֶיךָ, אַל־נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְּדֶּךָ. יְקַח־

נָא מְעַמ־מֵים וְרַחֲצוּ רַנְלֵיכֶם, וְהִשְּׁעֲנוּי '

תַּחַת הָצִץ; וְאָּקְחָה פַת־לֶּחֶם, וְסַצְרוּ: לִבְּכֶם, אַחַר תַּצְעֹבֹרוּ. וַיֹּאׁמְרוּ: בֵּן תַּצְשָׂה, בַּאֲשֶׁר וִּבַּרְתָּ.

נִיְמַהֵר אַּבְרָהָם הָאֹהֶלְה אָל־שְׂרָה נִיאֹמֶר: מַהַרִי שָׁלשׁ סְאִים ּ מֻמַח מֹלֶת ּ. לּוּשִׁי ַ וַעֲשִׂי עָגוֹת, וְאָל־הַבָּקְר ּ רָץ

י (קֿעָדֶן) to lean, to rest; ² (קֿעָדֶ) to sustain, to strengthen with food; ³ (קֿאָדָ) a measure; ⁴ fine flour; ⁵ to knead; ⁶ cattle.

אַּבְרָהָם, וַיַּמְּח בָּן־בָּמְר רַךְ וְמוֹב, וַיִּמְּח אֶּל־הַגַּעַר; וַיְמָהֵר לַעְשׁוֹת אֹתוֹ. וַיִּמְּח הָמְאָהי וְחָלְב, וּבֶּן־הַבְּּמְר אֲשָׁר עִשְׂה, וַיִּמִּן לִפְנִיהָם; וְהוּא עִמֵר עֲלֵיהֶם תַּחַת הָצִץ, וַיֹּאבֵלוּ.

וֹיאמָרוּ אַלְיוּ: אַיֵּה שְּׂרָה אִשְּׁתֶּךְּ יְּ וַיֹּאמֶר: הָנָּה בָּאֹהֶל. וַיֹּאמֶר: שׁוֹב אָשׁוּב אַלֶּיךְ בְּעֵת חַיְּהִיּ, וְהִנָּה־בֵּן לְשִׂרָה אִשְׁמֶּךְ; וְשְׂרָה שׁמֵעַת פָּתַח הָאֹהֶל. וַתִּצְחַק שְּׂרָה וְשְׂרָה שׁמֵעַת פָּתַח הָאֹהֶל. וַתִּצְחַק שְּׂרָה וְשְׂרָה שֹׁמֵעַת פָּתַח הָאֹה אָל אַבְרָהָם: לְמָּה זֶה וְקַנְתִי יִּ וִיּאמֶר יְהוֹה אֶל אַבְרָהָם: לְמָּה זֶה צְּחַלֶּה שְׂרָה. הְיִפְּלֵא מִיְהוֹה דְּבָר יִּ לַמּוֹעֵד ּ אָשׁוּב אֵלֶיךְ, בְּעֵת חַיְּה, וּלְשְׂרָה בֵן.

¹ butter; ² at this time next year; ³ is it possible; ⁴ is it wonderful, impossible; ⁵ at the set time.

55

אַהַבָת הַבְּרִיּוֹתי

וַיָּקוֹמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים, וַיַּשִּׁקּ'פּוּ עַלּ־ פְּנִי סְרֹם; וְאַבְרָהָם חֹלֵךְ עִמְּם לְשַׁלְּחָם. יַיהוָה אָמָר: הַמְכַפָּה אָנִי מִאַבְרָהָם אָשָׁר אָנִי עשׁה ? וַיֹּאמֶר יְהוְה: וַעְּקַתְי מְחֹי מְּלִּר יְנִיּאמֶר יְהוֹתְּאתִם בּירָבְּה מְאֹד. וְעַמֹּרְה בִּירָבְה וְחָפָּאתִם בּי בְּבְּדָה מְאֹד. אָרְדְה־נְּא וְאָרְאָה, הַבְּצִעְקְתְה בְּלְה מִלְים עוֹדָנֹוּ עְמֵּר לִפְנִי יְהוָה. מְלֹבוּ מִבְּרָהֶם עוֹדֶנֹוּ עְמֵּר לִפְנִי יְהוָה. וַיִּנֵּשׁ אַבְרָהֶם עוֹדֶנֹוּ עִמֵּר לִפְנִי יְהוָה. וַיִּנִשׁ אַבְרָהֶם, וַיֹּאמֶר: הַאַּף תִּמִר לִפְנִי יְהוָה.

¹ creature; ² (קְּעָקְה) cry; ³ (מְמָאָ) sin; ⁴ (אָעָקָה) cry; ⁵ indeed; ਫ (מָמָה) to destroy; ² righteous; ³ wicked.

צַּהִיקִים בָּתוֹךְ הָעִיר; הַאַּף תִּסְבָּה וְלֹאֹד תִּשְׁא' לַמְּקוֹם לְמַעֵּן חֲמִשִׁים הַצַּהִּיקִים אֲשָׁר בִּקְרְבָּהֹּ? חְלִילָה ּ לְּדְ מֵעֲשׁוֹת בַּדָּבְּר הַנָּה, לְהָמִית צַּהִיק עִם־רְשָׁע, וְהָיָה כַצַּהִּיק בְּרִשְׁע; חָלִילָה ּלְךְ, הֲשׁבִּמ ּבְּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁבְּּם ּ? וַיֹּאמֶר יְהוָה: אִם־אָּבְץ בִּחְרֹם חֲמִשִּׁים צַּרִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר, וְנָשָׂאתִי לְבָל־הַמְּקוֹם בַּעֲבוֹרָם.

וַיַּעַן אַבְרָהָם וַיּאמֵר: הְנָּה־נָא הוּאַלְתִּי לְדַבֵּר אָל־אָדֹנִי, וְאָנֹכִי עָפָר יּ וָאָפָר ׳. אוּלֵי יַחְסִרוּן יּ חֲמִשִׁה אָת־בָּל־הָעִיר יּ וַיִּאמֶר: הַמִּשְׁה אָת־בָּל־הָעִיר יִּ וַיֹּאמֶר לא אַשְׁחִית, אִם אָמְצָא שְׁם אַרְבָּעִים וַחֲמִשְׁה.

י (נְשׂא) to forgive; ² far be it from; ³ a judge; ⁴ justice; ⁵ (בְּרָאָל) to consent; ⁶ dust; ⁷ ashes; ⁸ (בְּרָאָ) to lack.

וַיּוֹפֶף עוֹד לְּדָבֵּר אֵלְיוֹ, וַיּאׁמַר: אוּלֵי יָפִּצְאוּן שָׁם אַרְבָּעִים ? וַיּאׁמֶר: לֹא אָּעֵשָׂה בַּעֲבוּר הָאַרְבָּעִים.

וַיּאֹמֶר: אַל־נָא יָחַר' לַאדֹנָי, וַאָּדַבּּרָה: אוּלֵי יִמְּצְאוּן שָׁם שָׁלשִׁים? וַיּאֹמֶר: לא אָנֵעֶשָׂה, אִם־אָּמִצְא שָׁם שְׁלשִׁים.

וַיּאֹמֶר: הָנֵה־נָא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל־ אֲדֹנִי; אוּלֵי יִמְּצְאוּן שָׁם עֶשְׂרִים? וַיּאֹמֶר, לא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֶשְׂרִים.

וַיּאמֶר: אַל־נָא יִחֵר לַאדֹנָי, וַאָּדַבְּרָה אַך־הַפַּעַם; אוּלֵי יִמְּצְאוּן שָׁם עֲשָׂרָה? וַיּאמֶר: לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֲשָׂרָה.

וַיֵּלֶךְ יְהוָה, בַּאֲשֶׁר כִּלְה לְרַבֵּר אָל־ אַבְרָהָם: וָאַבְרָהָם שָׁב לִמְקוֹמוּ.

י (הָרה) to be angry.

56 שִּׂיחָה

57 מֵהְפֵּכַת ּ סְדֹם וַיָּבֹאוּ שָׁנֵי הַפַּלְאָכִים סְדֹמָה בְּעֶּרֶב;

וְלוֹם ישׁב בְּשַׁעַר-סְדם. וַיַּרְא־לוֹם, וַיָּקְם לְקְרָאתָם, וַיִּשְׁתַחוּ אַפַּיִם אָרְצָּה, וַיֹּאמֶר: הִנָּה־נָּא אֲדֹנַי, סוּרוּ נָא אֶל־בֵּית עַבְּדְּכֶּם,

¹ destruction.

וְלִינוּי, וְרַחֲצוּ רַגְּלֵיכֶם; וְהִשְּׁכֵּמְתֶם, וַהֲלַכְתֶּם לְדַרְבְּכֶם. וַיֹּאמְרוּ: לֹא, כִּי בְּרְחוֹב נְלִין. וַיִּפְצֵר בּבְם מְאֹד, וַיְּטְרוּ אָלְיוֹ, וַיָּבֹאוּ אֶלְ־ בִּיתוֹ; וַיַּעֵשׁ לְהָם מִשְׁתָּה ּ, וּמַצוֹת אָפָּה, וַיֹּאֹבֵלוּ.

שָׁרֶם וִשְׁכְּבוּ וְאַנְשִׁי הָעִיר, אַנְשִׁי סְדֹם,
נְּסַבּוּ עַל־הַבַּיִת, מִנַּעַר וְעַד־וָקּן, בְּל־הָעָם
מְקְצָה ֹּ וַיִּקְרָאוּ אֶל־לוֹם, וַיֹּאמְרוּ לוֹ: אַיֵּה
הָאָנְשִׁים אָשָׁר־בָּאוּ אָלִיךְ הַלְּיִלְהּיּ הוֹצִיאָם
הָאָנְשִׁים אָשָׁר־בָּאוּ אַלִיךְ הַלְּיִלְהּיּ הוֹצִיאָם
מָנֵר אַחַרְיוֹ; וַיֹּאמַר: אַלֹּי־נְא אַחַי, וְהַהָּלֶת
מְלֵינוּ, וַיִּאמִר: אַלֹּי־נְא אַחִי, הְּרֵעוּי
לְאַנְשִׁים הָאֻלָּה, בִּיִּיֹעִר־בֵּן בָּאוּ בְּצֵל כֹּרְרִייּ.
לְאַנְשִׁים הָאֶלָה, בִּיִּיִּעִר־בֵּן בָּאוּ בְּצֵל כֹּרְרִייּ.
נִישׁ־חְלְאָה יּ; הָאָחָר בְּא־לְנוּר, בִּא־לְנוּר, נִישׁיִרְהִיּלְאָה יִּיִּיִּיִּיִּים הָאָחָר בְּא־לְנוּר.

^{&#}x27; (לוּדְן) to lodge; בּ (מְצִר) to urge; seast; surrounded; end; do not; to do evil; seat; further.

וַיִּשְׁפּׁמ שְׁפּוֹמי! עַתָּה נְרַע לְּדְ מָהֵם; וַיִּנְּשׁוּ לִשְׁבּר הַהָּלֶת. וַיִּשְׁלְחוּ הָאַנְשִׁים אֶת־יִדְםּ וַיְבִיאוּ אֶת־לוֹמ אֲלֵיהֶם הַבְּיִתָה, וְאָת־הַהָּלֶת סְנְרוּ. וְאָת־הָאַנְשִׁים אֲשֶׁר פֶּתַח־הַבִּית הִכּוּ בַּפַנְוִרִים * מִקְמוֹ וְעַד־נְּדוֹל; וַיִּלְאוּ * לִמְצֹא הַפְּתַח.

וַיּאִּמְרוּ הָאָנְשִׁים אֶל־לוּם: עוֹד מִי־לְּךְּ פַּהֹיּ חָתְוֹי, וּבָנִידְּ, וּבְנוֹתִידְּ, וְכֹל אֲשֶׁר־לְּדְּ בְּעִיר, הוֹצֵא מִן־הַמְּקוֹם. בִּי־מַשְׁחִיתִים אָנַחְנוּ אָת־הַמָּקוֹם הַזָּה, בִּי־נְּדְלָה צַּעֲקְתָם אָנַחְנוּ אָת־הַּמָּקוֹם הַזָּה, בִּי־נְדְלָה צַּעֲקְתָם

וַיִּצֵא לוֹם וַיְדַבֵּר אֶל־חֲתָנִיוּ, לֹּקְחֵי בְנִתְיוֹ, וַיֹּאמֶר: קוּמוּ, צְאוּ מִן־הַמֶּקוֹם הַזֶּה,

ישׁפט to judge; 2 blindness; 3(הֹאָל) to get tired; 4 son-in-law.

בּי־מַשְׁחִית יְהוָה אֶת־הָעִיר; וַיְהִי בִּאְצַחֵקּיּ בְּצִינִי חֲהָנָיו.

וּכְמוֹ הַשַּׁחַר ּ עָלָה, וַיַּחְזִיקוּ הָאֲנְשִׁים בְּיָרוֹ, וּבְיַר־אִשְׁתוֹ, וּבְיַר שְׁתִּי בְנוֹתְיוֹ, וַ"וֹצִיאוּהוּ,וַיַּנְּחוּהוּ מְחוּץ לְעִיר. וַיְהִי בְּהוֹצִיאָם אֹתָם הַחוּצָה, וַיֹּאמֶר: הַמְּלֵמ ּ עַל־נַפְּשָׁךְ; אַל־תַבִּים אַחְרֵיךְ, פֶּן־תִּפְפָּה ׳.

^{1 (}צָחֵק) to play, to make sport; 2 dawn, break of day; 3 to escape; 4 (הַמְּמָה) to be destroyed.

הַשָּׁמָשׁ יָצָא עַל־הָאָרֶץ, וַיהוְההִמְטִיר׳ עַל־סְרֹם וְעַלְ-עֲמֹרָה גָּפְרִית׳ וְאֵשׁ מִן־ הַשְּׁמֵים. וַיַּהְבִּרְ אָת־הָעָרִים הָאֵלֶה וְאֵת כָּל־הַשְּׁמֵים. וַיַּהְבִּר הָעָרִים הָאֵלֶה וְאֵת כָּל־הַבְּרְיּוֹאָ הַאָּרָמְה. הַכְּבְּר יִּוֹאָבִי הָעָרִים, וְצִּמַח׳ הְאָּדְמְה. וַהְבִּירִים אַשְׁתוֹ מֵאַחְרִיוֹ, וַהְהִי נְצִיב ּ מֶלַח׳. וַתְּבִּם אַבְּרָהָם בַּבֹּקְר אֶל־הַבְּיּקוֹם אֲשֶׁר־ וַיִּשְׁבִּם אַבְרָהָם בַּבֹּקְר אֶל־הַבְּיִקוֹם אֲשֶׁר־

עָמֵר שָׁם אָת־פְּנִי וְהוָה. וַיִּשָׁמְף עַל־פְּנִי מְדֹם

¹ caused to rain; ² brimstone; ³ valley; ⁴ growth; ³ pillar; ⁶ salt.

וַאָמֹרָה וְעֵל בָּל־פָּגִי אָרֶץ הַבִּבְּר, וַיַּרְא, וְהִנֵּה עָלָה קִימֹר הָאָרֶץ בְּקִימֹר הַבִּבְשָׁן״.

> 58 הַוְרָה (57)

59 אָרָה אַב הָרַחֲמִים עַּיֵן "סֵדֶר הַתִּפְּלוֹת" צַד 68)

בְּרֶבוֹת לְהַדְלִיק גֵר שֶׁל חֲנְבָּה, שֶׁעֲשָׂה נִפִּים עֵּיֵן ״פֵנֵר הַהִּפְּלִּת״ צַר פוּ

¹ steam, smoke; 2 furnace.

שנה שלישית

לָתִיבָה 60

> 61 שִּיקה

62 קבר יורוק עיון "פָרָר הַהְּפָּלוּת״ צֵּד (39

אָת-מֵם הַּ פַּנְרָאַת אָנאַע פּיליאַת אָנאָת

(עַיֵּן הַבֶּרֶר הַהְּפָלּוֹת״ צֵד 43)

64 בָּן הָאָמָה

וַיהוָה פָּקַר' אֶת־שָׂרָה כַּאַשֵׁר אָבֶר; וַתֵּלֶר שָּׂרָה לְאַבְרָהָם בֵּן לִוְקְנָיוּ לַפּוֹעִר׳ אָשֶׁר־דָּבֶּר אֹתוֹ אֱלֹהִים. וַיִּקְרָא אַבְרָהָם אָת־שָׁם־בְּנוֹ, אֲשָׁר־יָלְדָה־לּוֹ שָׂרָה, וִצְחָק. נַיָּבֶל אַבְרָהָם אָת־יִצְחָק בְּנוֹ, בֶּן־שִׁמֹנַת נָמִים. בַּאֲשֶׁר צִּוָּהַ אֹתוֹ אֱלֹהִים. וְאַבְרָהָם בֶּן־מָאַת שָׁנָה, בְּהִנָּלֶר לוֹ אָת יִצְחָק בִּנוֹ. וַתֹּאמֶר שָּׂרָה: צְחוֹק עֲשָׂה לִי אֱלֹהַים, כָּל־ הַשֹּׁבֵעַ יִצְחַק־לִי. וַתּאֹמֶר:מִי מִלֵּלַ ּ לְאַבְרָהָם, הַינִיקָה׳ בָנִים שָּׂרָה ? כִּי־יָלַדְתִּי בֵן לִזְקְנְיוּ. וַיִּנְרָל הַיֶּלֶר, וַיִּנְמַל: וַיַּעשׁ אַבְרָהָם בָּשִׁתָּה נְרוֹל בִּיוֹם הַנְּמֵל אֶת־יִצְחֶק.

י to visit, to remember; ² at the appointed time; ⁸ (מַלֵּל) to say; ⁴ (הִּנְמָל) to nurse; ⁶ (הִנְּמֵל) to be weaned.

וַתּגָא שְׂרָה אָת־בָּן־הָגָר הַפּּצְרִית,
אַשֶּׁר־יִלְדָה לְאַבְרָהָם, מְצַחֵק'. וַתּאֹמֶר
לְאַבְרָהָם: נְּרָשׁ הָאָמָה הַזֹּאת וְשָּת־בְּנָה;
פִּי לֹא יִרַשׁ בָּן־הָאָמָה הַזֹּאת עִם־בִּנִי, עִם־נִּי לֹא יִרַשׁ בָּן־הָאָמָה הַזֹּאת עִם־בְּנִי, עִם־יִּצְחָק, וַיִּרַע הַדְּבָר מְאֹד בְּעִינֵי אַבְרָהָם,
על אֹדוֹת בְּנוֹ. וַיֹּאֹמֶר וְאֶלֹהִים אֶל אַבְרָהָם:
על אֹדוֹת בְּנוֹ. וַיֹּאֹמֶר וְאֶלֹהִים אֶל אַבְרָהָם:
בֹּל אֲשֶׁר תֹאמֵר אֵלֶיךְ שְׂרָה, שְׁבַע בְּקוֹלְה;
בִּל אֲשֶׁר תֹאמֵר אֵלֶיךְ שְׂרָה, שְׁבַע בְּקוֹלְה;
בִּי בְיִצְחָק יִבְּוֹר לְּהָי לְּדְ זְרַעִיּ. וְנַם אָת־בָּן־ הִנְא לְּדְ זְרַעיַיּ. וְנַם אֶת־בָּן־ הִנְא הָּנִי הַיִּאְחָה לְנוֹי אֲשִׁרֹמְנִי בְּיִרְעִּךְ הוּא.

וַיִּשְׁבָּם אַבְרָהָם בַּבּנֻקר, וַיִּקּח־לֶּחֶם וְחֵמַתº מֵיִם וַיִּתּן אֶל־הָנָר, שָׂם עַל־שִׁבְּמָה.

י (צְחֵק) to play; בּ (נְרֵשׁן) to drive away; ³ bond-woman, slave. seed, children; ⁵ (בְּרֵשׁן) nation; ⁶ (חֵמֶת) a skin bottle.

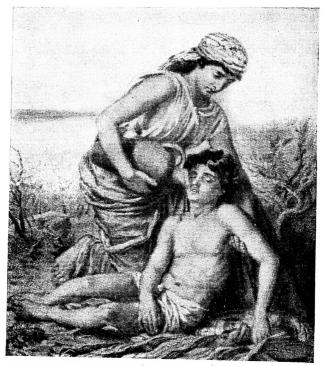
וְאֶת־הַיֶּלֶּד, וַיְשַׁלְּחָהָ, וַתֵּלֶּדְ, וַתִּתַעִי בְּטִּדְבֵּר בְּאֵר שְׁבַע; וַיִּכְלוּ הַפֵּיִם מִן־הַחֵמֶת, וַתִּשְׁלֵדְ אֶת־הַיָּלֶד תַּחַת אַחַד הַשִּׁיחִים ּ. וַתִּלֶּדְ, וַתִּשֶׁב לְה מַנְּגָּדִ, הַרְחֵק בִּטְּחַתִּי מְשָׁת ּ; בִּי אָמָרָה, אַל־אָרָאָה בְּמוֹת הַיָּלֶד. וַתִּשְׁב מִנָּגָד, וַתִּשְׂא אָת־קוֹלָה וַתִּבְּדְּ.

וַיִּשְׁמֵע אָלהִים אָת־קוֹל הַנַּעַר, וַיִּקְרָא מַלְאַה אָלהִים אָל־הָנְר מִן־הַשְּׁמֵים, וַיֹּאמֶר לָה: מַה־לָּךְ, הָנְר? אַל־תִּירָאִי, כִּי־שְׁמֵע לָה: מַה־לָּךְ, הְנְר?

יֹתְעָה) to wander about; ² (שִׂיחָ) bush; ³ (הְעָה) bowshot.

שנה שלישית

אָלהִים אָל־קול הַנַּעַר. קוּמִי, שְּאִי אָת־ הַנַּעַר וַהַחֲזִיקִי אָת־יָרֵךְ בּוּ; כִּי לְגוּי נְּדוֹל אָשִׂימָנוּ. וַיִּפְקַח אָלהִים אָת־עִינִיהָ, וַתִּרָא

וַתַּשְׁקְ אֶת־הַנְּעַר. נַתְּמַלֵּא אֶת־הַחָּמֶת מֵים.. בָּאַר מָיִם; וַתִּלֶּךְ, וַתְּמַלֵּא אֶת־הַחָּמֶת מֵים..

מפר התלמיד

Copyright De Brunoff, 1904,

וַיְהָר אָלהִים אָת־הַנַּעַר, וַיִּגְדָּל; וַיִּשֶּׁב בַּמִּדְבָּר, וַיְהִי רֹבָה קַשְׁתי.

65

archer, hunter.

66 שִּׂיחָה

ַנַברתי יִגְּחָכן מַברתי יִגְּחָכן

זַיִהי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּהּ, וְהָאֵּלְהִים נִּיִּאֹכֶּר: הְגִּנִּי. וַיֹּאֹמֶר: לַחִרנָּא אֶת־בִּנְּדְּ, אֶתְּ זִיִּאֹמֶר: הְנִּנִּי. וַיֹּאמֶר: לַחרנָּא אֶת־בִּנְדְּ, אֶתּר זִיִּאמֶר: הְנִּנִי. וַיֹּאמֶר: לַחרנָּא אֶת־בִּנְדְּ, אֶתּר זִיִּיִלְהְיּ אֵשֶׁר אִמֶר אִלֶּיך. וְיַשְׁבֵּם אַחַר הַהָּרִים הָאָלֶיך. וְיַשְׁבֵּם אַחָר הַהַּרִים הָאָלֶיך. וְיַשְׁבֵּם

¹ binding; ² (המה) to try; ³ burnt offering.

ספר התלמיד

אַבְרָהָם בַּבֹּקָר, וַיַּחֲבשׁי אָת חֲמוֹרוֹ, וַיִּקַּח

אָת־שָׁנֵי נְעָרִיו אָתּוֹ, וְאָת־יִצְּחָק בְּנוֹ; וַיְבַקַעִי עֲצִי עָלָה, וַיָּקִם, וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמְּקוֹם, אַשֶּׁר־אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים.

י (מָבְקָעַ) to saddle; ² (בָּקָעַ) to cleave, to split.

בַּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי, וַיִּשְׁא אַבְרָהָם אֶת־עֵינְיוּ, וַיִּאְ אֶת־הַבְּּקוֹם מֵרְחוֹק. וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו: שְׁבוּ לְכֶם פּה עִם־הַחֲמוֹר, וַאָּנִי וְהַנַּעַר גַּלְכָה עַד־בּה, וְנִשְׁתַּחֲנֶה', וְנְשׁוּבָה אָלִיכֶם.

וֹיַפֶּח אַבְרָהָם אָת עֲצִי הָעָלְה וַיְּשֶׂם עַל־יִצְּחָק בְּנוֹ, וַיִּפֵּח בְּיָדוֹ אָת־הָאָשׁ וְאָת־ הַפַּאָבֶּכֶלֶת; וַיִּלְכוּ שְׁנִיהָם יַחְדָּוּ. וַיֹּאמֶר יִצְחָלְן אָל־אַבְרָהָם אָבִיוּ, וַיֹּאמֶר: אָבִי! וַיֹּאמֶר: הִנָּנִי, בְנִי. וַיֹּאמֶר: הִנָּה הָאֵשׁ וְהָעָצִים, וְאַיָּה הַשֶּׁה ּ לְעַלְה ּ? וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם: אֶלהִים יִרְאָה־לּוֹ הַשֶּׁה לְעַלְה,

¹ (הְשָׁתְּחָנָה) to worship; ² lamb.

בְּנִי וַיִּלְכוּ שְׁנִיהֶם יַחְרָּו; וַיְבאוּ אֶל־הַפָּּוקום אָשֶׁר אָבַר־לוֹ הָאֱלֹהִים. וַיָּבֶן שָׁם אַבְּרָהָם אָת־הַפִּוְבָּהַ, וַיַּעַרֹדְי אָת־הָעִצִים; וַיַּעַקֹד אָת־יִצְחָק בְּנוֹ, וַיָּשָׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבָּחַ מִפַעַל לָעִצִים. וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־יָדוֹ, וַיַּקַח אָת־הַמַּאֲכֶלֶת לִשְׁחֹם אַת־בְּנוֹ. וַיָּקָרָא אָלָיו פַלְאַרָּ יְהוָה מִן־הַשְּׁפַיִם, נַיּאֹמֶר: אַבְרָהָם אַבְרָהָם! וַיּאֹמֶר: הָגָּנִי. וַ אֹבֶר: אַל־תִּשְׁלַח וְדְדָּ אָל־תַנַּעַר, וְאַל־ תַעשׁ לוֹ בְאוּבְוה; בִּי עַתָּה יָדַעְתִּי בִּי־יִרָא אָלהִים אַתָּה יִ וֹלֹא חָשַׂכִתְּי אַת־בִּנְדְּ, אֵת־ וחובב מפוני

י (אֶרהָ) to lay in order; בי (שַׁהְשֵׁי) to slaughter; און יש (יְערהָי) to withhold, to hold back.

ספר התלמיד

ַנִישָּׁא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיוּ, וַיִּרְא, וְהִגַּה־אַיִל '

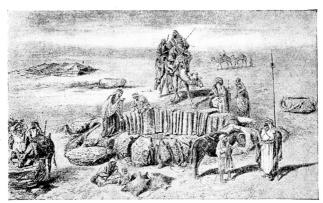

נְּאָחֵז בּפְּבַך בְּקַרְנְיוּי; נַיֵּלֶךְ אַרְרָחְם וַיַּקְח אָרְרָחְם וַיַּקְח מַתְּרִה לְעַלְה תַחַת בְּנוֹ. וַיִּקְרָא מֵלְאַךְ יְהוָה אֶל־

אַבְרָהָם שׁנִית מִן־הַשְּׁמָיִם, וַיּאמֶר: בִּי נִשְׂבַּצְתִּי ּ, נְאָם־יִהוָה, כִּי יַעַן אֲשֶׁר עִשִׂיתָ אָת־הַדָּבָר הַזָּה, וְלֹא חְשַׂבְתָּ

י ram; ² (הָאָחָז) to be caught; ³ (סְבַרְּ) thicket, jungle; ⁴ (הָבֶרֶן) horn; ⁵ (הִשְּׁבֶּעֵן) to swear.

יָהַרְבָּה אַרָבָּה אָת־זִרְעַדְ פְּכוֹּכְבֵּי הַשְּׁכֵּים, וְיִרְשׁי וְהַרְבָּה אַרְבִּיוֹ׳, וְהִרְבָּרְכוּ בְּקוֹלִי, וְהַרְבָּרְכוּ בְּקוֹלִי, וְהַרְבָּרְכוּ בְּקוֹלִי, וְהַרְבָּרְכוּ בְּזִרְעַדְ בִּלְבִייֹ׳, וְהִרְבָּרְכוּ בְּזִרְעַדְ בֹּלֹילִי, וְהַרְבְּרְכוּ בְּקוֹלִי, וְיִרְשׁי בֹּל נּוֹיֵי הָאָרֶץ, עֵכָּןב אִבְירִבְּ בְּּלִינְיוֹ, וַיְּקוּמוּ, וַיִּלְכוּ בִּלֹיתִי הַאָּבְרָהִם אָל־נְעָרְיוֹ, וַיְּקוּמוּ, וַיִּלְכוּ בִּיּ

יַחָדָּו אֶל־בְּאָר שָׁבַע; וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם בִּבְאֵר שָׁבַע.

יְרשׁן) to inherit; ב (אוֹיָב) enemy; אוֹיָב) to bless oneself; להתְבָּרֶהְ because.

ספר התלמיד

68 آبارت (67)

69 שִׁירָה

עַיֵן ״בֶּרָ הַתְּפֵלות״ צַר 68) עַיֵּן ״בֵּרָר הַתִּפֵלות״ צַר 68)

> 70 בְתִיבָה

> > 71 שִׁיחָה

72 פָרָשֵׁת צִיצִת עַד שְׂמִנְה עֶשְׂרֵה עַנֵּן "פְנֵר הַהָּפְּלּוֹת" צֵּד (עַנֵּן "פְנֵּר הַהָּפְּלּוֹת" צֵד (בּ

> 73 יִשְׁמנָה עֶשְׂרֵה עֵיֵן "סָדֶר הַהְּפָּלִוֹת״ צר 66)

74 מות שָׂרָה

וַיָּהְיוּ חַיֵּי שְׂרָה מֵאָה שְׁנָה וְעָשְׂרִים שִׁרְבַּע הִיא חָבְרוֹן בְּאָרֶץ בְּנָעַן; וַיְּבֹא אַרְבַּע הִיא חָבְרוֹן בְּאָרֶץ בְּנָעַן; וַיְּבֹא אַרְהַם לִּסִפּּרִי לְשָׂרָה וְלִבְכּוֹתָה.

וַיָּלֶם אַבְרָהָם מֵעַל פְּגִי מֵתוֹ, וַיְדַבֵּר אָל־בְּגִי־חָת, לֵאמֹר: גֵּר ּ֖֖יְתוֹשָׁב ֖ אָנֹכִי עִּמְּכֶם; תְּנוּ לִי אֲחָזַת־מֶבֶּר ְ עִמְּכֶם, וְאָלְבְּרָה מֵתִי מִלְּפְנֵי. וַיַּעֲנוּ בְּגִי־חֵת אָת־ אַבְרָהָם לֵאמֹר: שְׁבְעֵנוּ אֲחֹנִי! נְשִׂיא ּ אַלְהִים אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ; בְּמִבְחַר ּ קְבָרִינוּ אֵלֹהִים אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ; בְּמִבְחַר ּ קְבָרִינוּ

קבר אָת־מֵתֶּדְ. וַיָּקְם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם־הָאָרֶץ, לְבָנִי־חֵת; וַיְּדַבֵּר אִתְּם, לִאמֹר: אִם־יִשׁ אֶת־נַּפְשְׁכֶּם לְקְבִּר אֶת־מֵתִי מִלְּפְנֵי, שְׁמְעוֹנִי וּפִּנְעוֹיִ־לִי בְּעָפְרוֹן בֶּן־צֹחַר, וְיִתֶּן־ לִי אֶת־מִעְנִי וּפִּנְעוֹיִּ־לִי בְּעָפְרוֹן בֶּן־צֹחַר, וְיִתֶּן־ לִי אֶת־מְצְרַת² הַמַּרְפֵּלָה, אֲשֶׁר־לוֹי, אֲשֶׁר בְּקְצֵה שָׂרָהוּ; בְּכָפֶף מְלֵא יִתְּנָנְה לִי, בְּתוֹרְכֶם, לַאֲחָזַּת־מֶבֶּר.

שנה שלישית

מְּבֶּינִי וְאֶּקְבְּרָהְ אָת־מֵתִי שְׁמָּה. וַיַּעַן עֶפְּרוֹן אָת־אַבְרָהָם, לִאִמֹר: אָדִנִי שְׁמְעִנִי: אֶרֶץ אַרַבַּע מִאִּוֹת שֶׁמֶל־בָּמֶף, בִּינִי וּבִינְךְּ, מַה־ הִיא? וְאָת־מֵתְךְּ קְבֹר.

וַיִּשְׁמִע אַבְרָהָם אֶל־עָפְרוֹן, וַיִּשְׁקֹל

אַבְרָהָם לְעֶפְּרְוֹן אָת הַכָּסֶף אֲשֶׁר דְבֵּר בְּאָזְגִי בְגִי־חֵת. אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁכֶּל כָּסֶף.

ספר התלמיד

עבר לפוחר. ויָקם שְׁרָה עָפְרוֹן אֲשֶׁר

בַּמַּבְפָּלְה, הַשְּׂנֶה וְהַפִּיְעָרָה אֲשֶׁר בּוּ וְכָל־־הָצִץ אֲשֶׁר בַּשְּׂנֶה, לְאַבְרָהְם לְמִקְנֶה לְצִינֵי בְנִי־חֵת, וְאַחֲרִי־ בִן קַבַּר אַבְרָהָם אָת־שָּׂרָה אִשְׁתוּ

אֶל מְעָרַת שְּׁרֵהְ הַמַּכְפֵּלָה, עַלּ־פְּגִי מַמָּרֵא, הִיא חֶבְרוֹן, בְּאֶרֶץ בְּנְעַן. 75 חְזָרָה (74)

76 שִּיחָה

77 שָׁלִיחוּת אֱלִיעָזֶר

×

וְאַבְרָהָם זָקן. בָּא בַּיָּמִים; וַיהוָה בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בַּבּל. וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־ עַבְרּוֹ, זְקַן בֵּיתוֹ, הַמִּשֵׁל בְּכָל אֲשֶׁר־לוֹ:

י (מְשׁלֹ) to rule.

שִׁים־נָא יָרָך תַחַת יָרֵכִי ׳, וְאַשְׁבִּיעָךְ ² בַּיהוָה, אָלהֵי הַשְּׁמַיִם וַאלהֵי הָאָרֶץ, אֲשֶׁר לא־ תַקַּח אִשָּׁה לִבְנִי מִבְּנוֹת הַבְּנַעֲנִי, אָשֶׁר אָנֹבִי יוֹשֵׁב בְּקַרְבּוֹ; בִּי אֶל־אַרְצִי, וְאֶל־ מוֹלַדְתָּי * תַּלֶּךְ, וְלָלַחְתָּ אִשָּׁה לִבְנִי, לְיִצְּחָק. נַיּאֹמֶר אַלְיו הָעֶבֶר: אוּלַי לְאַ־תֹאבֶה׳ הָאִשָּׁה לְלֶלֶבֶת צַּחֲרֵי אֱל־הָאָרֶץ הַזֹּאת – הֶהְשֵׁב אָשׁיב אָת בּנְדָּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יָצֶּאתָ מִשְׁם ? וַיֹּאמֶר אֵלְיו אַבְרָהָם: הִשְּׁמֶר לְּדְּ, פַן תָשִׁיב אֶת בְּנִי שָׁמָּה. יְהֹוָה, אֱלהֵי הַשְּׁמֵים, אֲשֶׁר לְקחַנִי מִבֵּית אָבִי וּמֵאֵרֶץ מוֹלַדְתִּי. וַאֲשָׁר נִשְׁבַע־לִי, לֵאמר: לְזַרִעַדְ אָתוֹ אָת־הָאָרֶץ הַוֹּאת, הוּא יִשְׁלֵח מַלְאָבִוּ

יְרֵךְ thigh; ² (הַּשְׁבֵע) to make one swear; ³ (מוֹלֶדֶת) birthplace; ⁴ (מִלְאָדְ) to be willing; ⁵ (מֵלְאָדְ) angel.

לְפָנֶיךּ, וְלָקַחְתָּ אִשְּׁה לִבְנִי מִשְׁם. וְאִם־לֹא תֹאבֶה הָאִשְּׁה לְלֶכֶת אַחֲנִיךּ, וְנִקּיתִי מִשְׁבוּעָתִי זֹאת; רַק אָת־בְּנִי לֹא תִשֵּׁב שָׁפָּה. וַיִּשְּׁבַע לוֹ עַל הַדָּבֶר הַּזֶּה.

וַיַּקַח הָעֶבֶר וְעַשְּׁרָה וְמַלִּים מִנְּמַלֵּי

אַדְנָיוּ, וַיֵּלֶךְ, וְכָל־מוּב אַדְנִיוּ בְּיָדוֹּ; וַיְּלְם. ווּלֵךְ אֵל־אַרם נַהַרִים, אֶל־עִיר נָחוֹר.

¹ (הנקה) to be clear, free; ² oath.

78 ישָליחוּת אֱליעֶזֶר

ב

וַיַּבְרֵךְי הַנְּמֵלִים מְחוּץ לְעִיר, אֶל־בְּאֵר הַמְּיִם, לְעֵת עָרָב, לְעֵת צֵאת הַשׁאָבוּת: וַיֹּאמֶר: יְהוָה, אֱלֹהִי אֲדֹנִי אַבְרָהָם! הַקְּרֵה־יּ נְא לְפְנֵי הַיּוֹם, וַעֲשֵׂה־הָמֶד עִם אֲדֹנִי בְּאַרְהָם. הִנָּה אָנֹכִי נִצְּב עַל־עִין הַמְּיִם, יִּבְנוֹת אַנְשִׁי הָעִיר יוֹצְאוֹת לְשִׁאֹב כְּיִם; וְהָיָה הַנְּעֲרָה אֲשֶׁר אֹמֵר אַלֶּיהָ: הַמִּייּ־נְא בַּהַךְ וְאָשְׁהָה, וְאָמְרָה: שְׁתֵה, וְנַם־נְּמַלֶּיךְ בַּהַךְ וְאָשְׁהָה, וְאָמְרָה: שְׁתֵה, וְנַם־נְּמַלֶּיךְ אַשְׁכָּה; אֹרָה הוֹבַחְתָּי הָמֶר עִם־אֲדֹנִי.

י (הַבְּרֵךְ) to make somebody kneel; בּ (מַאָּבֶּן) to draw water; s to happen; for incline, to bend; for appoint, to select.

שנה שלישית

ַנְיָהִי־הוּא שָׁרֶם כִּלְּה לְרַבֵּר וְהְנֵּה רַבְּקְה יוֹצֵאת שָׁיָשׁר יְלְּדָה לִבְתוּאָל, בָּן־

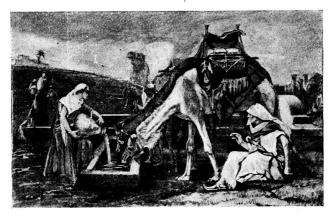

Converight by De Brunoff, 1904.

נְחוֹר. אֲחִי אַבְרָהָם; וְכַדָּה עַל־שִׁכְּמָה. וְהַנַּעֲרָה מוֹבַת מַרָאָה מְאדׁ; וַתִּרֶד הָעַיְנָה,

ספר התלמיד

וּתְּמֵלֵּא כַּדָּה וַתְּעֵל. וַיְּרֶץ הָעֶבֶּר לְּקְרָאתְהּ,
וַיֹּאמֶר: הַּנְּמִיאִינִי נְּא מְעַמ־מֵיִם מִבַּהַּךְ.
וַתּאמֶר: שְׁתִה, אֲדֹנִי! וַתְּמַהֵר, וַתּוֹרֶד בַּדְּהּ
על־יִנְהּ, וַתִּשְׁקְהוּ. וַתְּכֵל לְהַשְׁקוֹתוּ,
וַתִּאמֶר: נַּם לִנְּמַלֶּיך אָשְׁאָב, עַד אִם־כִּלוּ
לִשְׁתוֹת, וַתִּמַהֵּר, וַתְּעַר בַּדְּה אֶל־הַשֹּׁקָת.

וַתָּדֶץ עוֹד אֶל־הַבְּאֵר לִשְׁאֹב; וַתִּשְׁאַב

י (הְּנְמֵא) to let drink; בּיִרה) to empty; ³ trough.

לְכָל־נְּמַלְּיוּ. וְהָאִישׁ מִשְׁתָּאָה' לָהּ, מְחַרִישׁ לְדַעַת: הַהִּצְלִיחַ יְהנָה דַּרְבּוּ, אָם־לֹא.

וְיָהִי בַּאֲשֶׁר בִּלוּ הַנְּמַלִּים לְשָׁתוֹת. וַיִּקַח

הָאִישׁ נָגָם ּ זָהָב וַיְשָׂם עַל אַפְּה, וּשְׁנִי צְּמִירִים ּ עַל־ יָדָיהָ. וַיּאֹמֶר: בַּת־ מִי אַהָּ ּ הַנִּירִי

נְא לִי ; הְנִשׁ בִּית־אָבִיךְ מְקוֹם לְּנוּ לְלִין * וַתִּאֹמֶר אֵלְיו: בַּת־בְּתוּאֵל אָנִכִי, בָּן מִלְבָּה, אֲשֶׁר יָלְדָה לְנָחוֹר. וַתֹּאֹמֶר אֵלְיו: נַם־תָּבָן * נַם־מִסְפּוֹא ֹ רַב עִפְנוּ, נַם־מְקוֹם

^{&#}x27; (הַצְּלֶחֵ) to be wondering, surprised; ² (הַצְּלֶחַ) to make successful; ³ ear-ring; ⁴ bracelet; ⁵ to lodge; ⁶ straw; ⁷ fodder, hay.

לְלוּוֹן. וַיִּפְּד הָאִישׁ, וַיִּשְׁתַּחוּ לַיהוָה; וַיּאֹמֶר: בְּרוּךְ יְהוָה, אֱלֹהֵי אֲדֹנִי אַבְרָהָם, אֲשֶׁר לֹא עָזַב חַסְהוֹ וַאֲמִתוֹּן מֵעִם אֲדֹנִי; אָנֹכִי, בַּהָּרֶךְ, נְחַנִּי יְהוְה בִּית אֲחֵי אֲדֹנִי.

> 79 שִׁירָה

וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים

(עַיֵּן ״בֶּדֶר הַהְּפָלּוֹת״ צֵד 83)

בָרָכוּת

בּרְכוֹת הַנֶּוְהָנִין

(עַיֵּן "בֶּדֶר הַהְּפָלּוֹת״ צֵד 89)

80 בְתִיבָה שנה שלישית

81 יִשִּׂירָה

82 הַלֶּל, אָין כָּמוֹךּ, הוֹצְאַת הַתּוֹרָה, בִּרְכַּת הַחֹדִישׁ עֵּיֵן בֶּנֶר הַהְפָּלִוֹת״ צֵּר 66

> 8**3** אַ**טְרֵי** (עֵיֵן "מֵדֶר תַּתִּפְּלּוֹת״ צֵד 73)

84

אָליעֶזֶר בְּבִית בְּתוּאֵל

וַתָּרֶץ הַנַּצְרָה וַתַּנֵּד לְבִית אָפָה כַּדְּבָרִים הָאֵלֶה. וּלְרִבְּלָה אָח, וּשְׁמוֹ לָבָן; וַיִּרֶץ לָבָן וַיָּבֹא אֶל הָאִישׁ, וְהִנָּה עָמֵּד עַל הַנְּמַלִּים, עַל־הָעָין. וַיּאמֶר: בּוֹא, בְּרוּדְ יְהוָה, לָמָה תַעֲמֹד בַּחוּץ? וְאָנֹכִי פִּנִּיתִיי הַבַּיִת, וּמְקוֹם לַנְּמֵלִים.

וַיָּבֹא הָאִישׁ הַבַּוְתָה, וַיְפַּתַּח הַנְּמַלִּים; וַיִּתֵּן תָּבֶּן וּמִסְפּוֹא לַנְּמַלִּים, וּמַיִם לִרְחוּץ רַנְּלְיוֹ וְרַנְּלֵי הָאָנְשִׁים אֲשֶׁר אִתּוֹ. וַיִּוּשְׂם לְפָנִיוֹ לָאָכֹל; וַיֹּאמֶר: לֹא אֹכַל, עַד אִם־ הַבְּרָתִי הְּבָרִי וַיְּסַפֵּר לְהֶם הָעָבֶּד אָת־בְּל־ הַהְּבָרִים הָאָלֶּה.

^{1 (}מַנה) to prepare.

וַיַּעַן לֶבָן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ: מֵיהוָה יָצָא הַּהָּבֶר; לֹא נוּכַל הַבֵּר אָלֶיךְּ רַעְ אוֹ־מוֹב. הְנָּה־ּרִבְּקָה לְפָנֶיךְּ, כַּח וָלֵךְ, וּתְהִי אִשְּׁה לְבֶן־אָדֹנֶיךְ, בַּאָשֶׁר הָבֶּר יְהוָה. וַיְהִי כַּאָשֶׁר שְׁמִע עֶבֶּד אַבְרָהָם אֶת־הָּבְרִיהָם, וַיִּשְׁתַחוּ אַרְצָה לֵיהוָה. וַיּוֹצֵא הָעֶבֶּר כְּלֵי־כֶּסֶף, וּכְלֵי

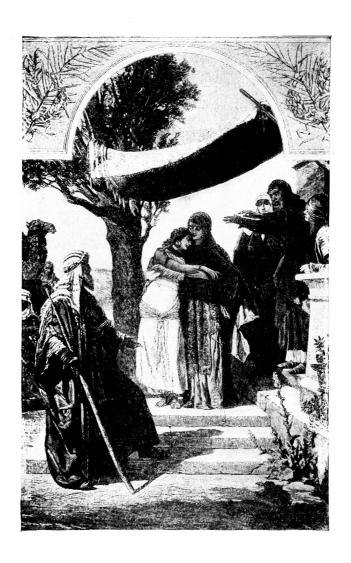
זָהָב וּבְנָדִים, וַיִּתֵּן לְרבְקָה; וּמִנְדִּנוֹת' נְתַן

¹ precious things.

לְאָחִיהָ וּלְאִמָּה. וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתוּ, הוּא וְהָאַנְשִׁים אֲשֶׁר־עִמְּוּ.

וַיָּלִינוּ וַיָּקוּמוּ בַבַּקָר. וַיּאמֶר: שַׁלְחוּנִי לַארֹנִי. וַיֹּאמֶר אָחִיהָ וִאָּמֶה: תִּשִׁב הַנַּעַרָה אָתָנוּ, וָמִים אוֹ עֲשוֹר; אַחַר תֵּלֶךְ. וַיֹּאמֵר אָלִיהֶם: אַל־תָּאַחָרוּ אֹתִי וַיהוָה הִצְּלִיחַ דַרָבִּי; שַׁלְחוּנִי, וְאָלְבָה לַאדֹנִי. וַיּאֹמְרוּ; נִקרָא לַנַּעֲרָה וְנִשְׁאֲלָה אֶת־פִּיהָ. וַיִּקרָאוּ לָרבָקה, וַיּאֹמְרוּ אָלֶיהָ: הָתַלְבִי עִם־הָאִישׁ הַנֶּה? וַתּאֹמֶר: אֵלֶךָ. וַיְשַׁלְחוּ אַת־רָבָקָה אָחוֹתָם, וָאֶת־מֵינִקְתָּהּיֹ, וָאֶת־עֶבֶּר אַבְּרָהָם, וְאָת־אָנְשִׁיוֹ. וַיְבָרְכוּ אֶת־רִבְּקָה, וַיּאֹמְרוּ לָה: אֲהֹתִנוּ , אַהְ הָיִי לְאַלְפֵי רְבְבָה׳, וְיִירַשׁ׳

¹ (מִינֵקְתְ) nurse; ² many thousands; ³ (יָרִישׁ) to inherit.

ספר התלמיד

זַרְצָּךְ אָת שַׁעַר שֹּנְאָיו׳. וַתְּקָם רִבְּקְה וַנִּצְרוֹהֶיהָ וַתִּלְבְּבְנָה עַל־הַנְּמַלִּים וַתִּלַבְנָה אַחֲרִי הָאִישׁ: וַיַּקּח הָצָבֶר אָת־רִבְּקָה וַיֵּלַהְ.

וִיצְחָק יוֹשֵׁב| בָּאֶרֶץ הַנֵּגַב. וֹגֹא וֹגֹּחַק לְשׁנִחַיּבַשְּׂרָה לְפָנוֹת עָרֶב; וִישָׂא אֵינְיוּ, וַרָּאּ וְהִנָּה נְמַלִּיםבָאִים. וַתִּשָּׁא רַבְּקָה ָאָת־־עִינֵיהָ ، ַנַתָּרָא אֶת־ וֹצְחָק; וַתִּפֹּל

ישׁוֹנא) enemy; 2 to take a walk, to meditate.

מַעַל הַנְּמָל. וַתּאמֶר אֶל־הָעֶבֶר: מִי־הָאִישׁ הַנְּעָה הַהֹלֵךְ בַּשְּׂרָה לִקְרָאתִנוּ? וַיֹּאמֶר הָעֶבָר: הוּא אֲדֹנִי; וַהִּמַח הַצְּעִיף' וַתִּתִבָּם. וַיְסַפֵּר הְעָבֶר לְיִצְחָק אָת בְּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הַעָּבֶר לִיצִחָק אָת בְּל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר עְשָׂה. וַיְבִיאָה יִצְחָק הָאֹהֶלָה שְׂרָה אִמּוּ,

וַיָּבֶּח אָת־רִבְּקָה, וַתְּהִי־לוֹ לְאִשְׁה וַיֶּאֲהָבֶה; וַיִּבָּח אָת־רִבְּקָה, וַתְּהִי־לוֹ לְאִשְׁה וַיִּאֲהָבֶה;

וְאֵלֶה וְמֵי שְׁנִי־חַיֵּי אַבְרָהָם: מְאַת שָׁנָה

י veil; ² (הַנְּחָם) to be comforted.

וְשִׁבְעִים שְׁנָה וְחָמֵשׁ שָׁנִים. וַיְּמֶת אַבְרָהְם בְּעִיבָה מוֹבָה; וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ יִצְחָק וְיִשְׁטְּגֵאל בְּנְיוֹ אֶל־מְעָרַת הַמֵּכְפִּלְה, הַשְּׂרָה אֲשֶׁר־ קְנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנִי־חֵת; שְׁמָה אֲשֶׁר־ קְנָה אַבְרָהָם מֵאֵת בְּנִי־חֵת; שְׁמָה אֲשֶׁרּ מְבְרָהָם וְשָׂרָה אִשְׁתוֹ.

85

7777777 (84)

86 77777 (4, 5)

87 7, 8)

88

שִׁירָה

וַאֲנַחְנוֹ כּוֹרְעִים

(עַיֵּן "בַדֶר הַהְּפָלות״ צֵר 83)

בְרָכוֹת

יבָרֶךְ אָת יְשְׁלַח בְּרָכָת, הַרַחֲמָן הוּא יְבָרֶךְ אֶת אָבִי עֵיֵן ״פֶרָר הַהְּפִּלּוֹת״ צַר 88)

89

יוֹנָרַה

(14)

90

בְתִיבָה

91 بِآلِرِت (۱۲, ۱8)

92 אַשָּׁרֵי

(עַיֵּן ״בֵּדֶר הַהְפִלּוֹת״ צַד 73)

93 7777.: (24, 25, 28)

94 הַבְנָסַת הַתּוֹרָה, נַעֲרִיצְךָּ, תִּבַּנְתָּ שַׁבָּת, אֵין בֵּאלֹהֵינוּ

(עַיֵּן ״מֵדֶר הַהְּפָּלוֹת״ צֵד 76

95

<u>הַוֹּלַר</u>

(34, 35)

96

חַזָּרָה

(37, 44)

97

בַוֹרָה

(47, 54)

98

שִׁירָה

מִי בָמוֹבָה

(צַיַן ״מֵדֶר הַהְּפָלוֹת״ צַר 29)

יעיון "פּרָר הַהְפָּלוּת" צַר פּטָּח קריאַת שְׁמֵע עַל הַמִּטָּח פָּרָר הַהְפָּלוּת״ צַר פּטּ

> 99 הַוֹרָה (55)

100 בְתִיבְה

> 101 הַוְרָה (57)

102 עָלִינוּ

(82 עַיֵּן "מֵדֶר הַהְפִּלּוֹת״ צַד (82)

103 זורד

(64)

104 קבָה אָקה

(צַוַן ״מֶדֶר הַהְּפָּלוֹת״ צַד 85)

106 הַוְרָה (74)

108 יִאִירְה מִי כָמוֹכָה עַיֵן ״ִמָדֶר הַהְּפָּלוֹת״ צֵד 29)

> 109 הַוְרָה (84)

110 בְּתִיבְה

ספרות ילדים

בי מוב

בְּשֶּׁרֶץ הַדְּרוֹם הָיָה בַּעַל מָלוּן' אֶחָד, חָבֵר בּ לְנַוְלָנִים יּ, בְּשֶׁהִיוּ בָאִים אוֹרְחִים לְבֵיתוּ, הָיָה לָם בַּלֵּיְלָה וְלוֹבִשׁ בְּגָדִיוּ וְאוֹמֵר לָהֶם: קוֹמוּ צְאוּ לְדַרְכְּבֶּם וַאֲנִי אֲלַנָּה שְׁהְכֶם. הִיוּ הָאוֹרְחים יוּצְאִים וְגַוְלָנִים מְחַכִּים לָהֶם בַּדֶּרֶך וְגוֹוְלִים ּ אֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וְחוֹלְקִים אֶת הַנְּזֵלָה שִׁם בַּעַל הַמְּלוֹן.

פַּעם אַחַת הָלַךְּ רַבִּי מֵאִיר וְלָן שָׁם. קם בַּעַל הַפָּלוֹן וְלָבֵשׁ בְּגָּדִיוּ, אָמַר לוֹ: קוּם, צֵא לְדַרְבְּךְ וַאָנִי אָלַנֶּה אוֹתָךְּ. אָמַר לוֹ רַבִּי מֵאִיר: וֵשׁ לִי אָח וַאָּנִי מְחַבֶּה לוֹ. אָמַר לוֹ בַּעַל הַפְּלוֹן: וְאַיֵהוּ? אָמַר

י lodging house; ² friend; ³ robber; ⁴ (אַנָּה) to accompany; ⁵ (אָנָּה) to rob; ⁶ booty.

לו: בְּבִית הַבְּנָסֶת. אָמַר לו: וּמַה שְׁמוּ, אֵלֵךְ וְאֶקְרָא לוֹ. אָמַר לוֹ: "בִּי מוֹב״.

בֶּל הַלַּיְלָה הַהוּא הָלֵךְ בַּעֵל הַמְּלוּן מִבֵּית בְּנֶסֶת לְבֵית בְּנֶסֶתְ וְקָרָא: כִּי מוֹב, כִּי מוֹב! וְאֵין עוֹנֶה.

בַּבּקֶּר קָם רַבִּי מֵאיר וְחָבֵשׁ אֶת חֲמוּרוּ לָצֵאתּ לְדַרְבּוּ. אָמַר לוּ בַּעַל הַמָּלוּן: וְאֵיֵה כִּי מוֹב אָחִיךְּ? אָמֵר לוֹ: כִּי מוֹב אָחִי כְּבָר בָּא, וַיַּרְא אָּלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי מוֹב״.

רַהָּמֶשׁ וְהַיָּרָחַ

יְּנָרֵת לְּפָּנִי הַקּּרוֹשׁ בָּרוֹךְ הוּא אֶת הַשֶּׁמֶשׁ וְאֶת הַיָּרֵת, הָיוּ הַשָּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵת שְׁנֵיהֶם נְּרוֹלִים וְשְׁוִים יּ זָה לָזֶה. חָפֵּץ הַיָּרֵת לִהְיוֹת נָרוֹל מֵחֲבֵרוּ, אָמַר הַיָּרֵת לִפְנִי הַקּרוֹשׁ בָּרוֹךְ הוּא: אֲרוֹן ° הְעוֹלְמִים יּיּ

ישׁנָה) equal; ² Lord; ³ world.

לא מוֹב שֶׁנְּהְיֶה שְׁנֵינוּ שָׁוִים, יְהִי אֶחָד מִמֶנוּ קְפְּן. אָמַר ה׳ לַיָּרַחַ: שָׁמַעְתִּי דְּבָרֶידְּ. אַתָּה תְּהִי הַקְּפְן.

חַכְמַת אָדָם

בְּשָׁעָה שֶׁאָמַר הַקּרוּשׁ בָּרוּךְ הוּא "נְעֲשֶׂה אָרָם", אָמְרוּ לוֹ מַלְאָבֵי הַשְּׁבֵתי! אָרָם זֶה מַה מַעֲשֻׂהוּ ? אָמַר לָהֶם: חָבְּמָתוֹ הְּהִי רַבָּה מִשֶּׁלְכֶם. מַעֲשֻׂהוּ ? אָמַר לָהֶם: חָבְמָתוֹ הְּהִי רַבָּה מִשֶּׁלְכֶם. מַתְּשְׁהוּ ? אָמַר לָהֶם: מַה שְׁמוּתִם שֶׁל אֵלּוּ? לִפְנִי הַמֵּלְאָבִים. אָמַר לָהֶם: מַה שְׁמוּתִם שֶׁל אֵלּוּ? וְלְשָׁבְּרָא אֶת אָדָם הָרִאשׁוּן אָמַף וְלֹא הִיוּ יוֹדְעִים. וּכְשֶׁבָּרָא אֶת אָדָם הָרִאשׁוּן אָמַף וְלֹא הִיוּ יוֹדְעִים. וּכְשֶׁבָּרָא אֶת אָדָם הָרִאשׁוּן אָמַף בָּל בְּהַמָּה, חַיִּה וְעוֹף וְהָעֶבִיר לְפָנְיוּ. אָמַר לוֹ: לְיָה לְּאָה יִּלְהָר מַה שְׁמֶּךְ? אָמַר לוֹ: לִי נְאָה לְּהָה מַה שְׁמֶךְ? אָמַר לוֹ: לִי נְאָה לְּהָלְּרִא שִׁוֹר, לָזֶה חַמוֹר, לְזֶה מִה שְׁמֶךְ? אָמַר לוֹ: לִי נְאָה לְחִיב, בִּי מִן הָאָדְמָה נִבְּרֵאתִי • . – וְאֵנִי מִן הָאָדְמָה נִבְרֵאתִי • . – וְאֵנִי מִן הָאָדְמָה נִבְרֵאתִי • . – וְאֵנִי מִן הָאָדְמָה נִבְרֵאתִי • . – וְאֵנִי מִן הָאָדְמָה נִבְרָתִי הִבְּרִי הִיִּי בְּיִבְּיִם הִי מִן הָאָדְמָה נִבְרִי בְּתָּרִי הִיִּי בְּעָּה מִן הַאָּבְמָה נִבְרֵאתִי • . – וְאָנִה מִן הִאָּדְמָה נִבְרָאתִי • . בְּעָּר מִן הַאָּבְמָה נִבְרָאתִי • . בְּעִּי מִן הָאָבְמָה נִבְרֵאתִי • . בְּיִבּי מִן הָאָבְמָה נִבְרָאתִי • . בִּיִבּי מִן הָאָבְמָה נִבְרָאתִי • . בְּיִבּי מִן הָאָבְמָה נִבְּנְאתִי • . – וְאֵבְּיִם ה בִּי מִן הָאָדְמָה נִבְרָאתִי • . – וְאִבּי מִן הִבְּיִבּים הַיּם בְּיִים בְּיִי מִן הַאָּבְימָה נִבְרָאתִי • . – וְאִבּים ה בִּי מִן הָאִדְמָה נִבְּים הַיּי בִּי בְּיִבּים הַיּי בִּי מִן הַיְבְּבָּים הַּבְּיִי בְּיִי בְּיִי בִי מִּיר מִן הָיִי בְּיִבּי בִּי מִי מִן הָאִבָּי בְּיִבּי הִיי בִּי מִן הַיִּבְי בִּיּי בִּי מִן הַיִּבְּי בִּיּבְּי בִּי מִן הִיּבְי בִּיּי בִּי בִּי מִּי מִוּ הַבְּיִבּי בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִי בִּי מִי מִן הְיִבְּיִי בְּיִבְּי בְּיִבְי בְּיִי בְּיִי בְּיִבְּי בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיִי בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּי בִּיְי בִּיְיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִבְּי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִים בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִים בְּיִיּי בְּיִים בְּיִים בְּיִיּיִים בְּיִי בְּיִים בְּיִים בְ

¹ ministering angels; ² suited, becoming; ³ lion; ⁴ (הְבָּרָא) to be created.

מַה שָׁמִי? – אָמַר לוֹ: לְדְּ נָאֶה לְהִקְּרֵא "אֲדֹנָי״, כִּי אַתָּה אֲדוֹן בֹּל.

נֹחַ וִרוֹר הַמַּבוּל

מָאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה הָיָה הַקְּרוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יַ מַתְעֶרה ּ בְּדוֹר הַמַּבּוּל, שֶׁיַעֲשׁוּ הְשׁוּכָה ּ וְלֹאׁ עָשׁוּ. אָמַר לוֹ הַקָּרוּשׁ בָּרוּךְ הוּא לְנֹחַ: "עֲשֵׂה לְךְּ תִּבַת עֲצֵי גֹפָר״.

עָמַד נֹחַ וְנָמַע ֿ עֲצֵי גֹפֶּר. אָמְרוּ לוּ אַנְשִׁי דוֹרוֹ: עֲצִי גֹפֶּר אֵלּוּ לְמָה? אָמַר לְהֶם: הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵבִיא מַבּוּל לְעוֹלָם וְאָמַר לִי לַעֲשׁוֹת הַּבָה, שָׁאִמְלֵם ּבָּה אֲנִי וּבִיתִי. וְהָיוּ מְשַׂחֲקִים עָלָיו וְעַל דְבָרָיוּ. הָיָה נֹחַ מַשְׁקֶה אֶת עֲצֵי הַנֹפֶּר וְהֵם

¹ Lord; ² בְּרוּךְ הוּא) The Holy One, blessed be He, God; ³ (הַחְרֵה) to warn; ⁴ return to God, repentance; ⁶ (נְטָעֵי) to plant; ⁶ (המלט) to escape.

גְדֵלִים ׳ . וְהָיוּ אַנְשֵׁי דוֹרוֹ אוֹמְרִים לוֹ: מָה אַתְּה עוֹשֶׂה? וְהוּא עוֹנֶה אוֹתָם כְּבַתְּחִלָּה וְהֵם מְשַׂחֲקִים עַלָּיוּ.

לְסוֹף יָמִים כָּרֵת ׁ נָחַ אֶת עֲצֵי הַנּפֶּר וְהָיָה מְנַפְּרָם ּ. הִיוּ אוֹמְרִים לו: מָה אַתָּה עוֹשֶׂה? וְהוּא אוֹמֵר לָהֶם: כַּךְ ּ וְכַדְּ: וְהָיָה מַתְּרֶה בָּהֶם, וְהֵם מְשַׂחֲמִים עַל דְבָרָיו, עַד שֶׁהָבִיא עֲלֵיהֶם הַפְּרוֹשׁ בָּרוּדְ הוּא אֶת הַמַּבּוּל.

הַבֶּרֶם הַראשון

בְּשֶׁיָצָא נֹחַ מָן הַתִּבָה,עֲמַר וְנְמַע ּ בָּרֶם, בָּא הַשָּׂמָן ׳ וְאָמַר לוֹ: מָה אַתָּה נוֹמֵעַ? אָמַר לוֹ: כָּרֶם. אָמַר לוֹ הַשְּׂמָן: רְצוֹּנְךְ שֶׁנִּמֵע אוֹתוֹ יַחַר, אֲנִי וְאַתָּה ? אָמַר לוֹ: הֵן. מֶה עֲשָׂה הַשְּׂמָן? הַבִּיא

י (נְדֵלְ) to grow; בּרְרוֹ, to cut; נְמָּרְ) to split; so; to vineyard; נְמַעָּן) to plant; sotan, accuser.

פּבְשָּׁה וְשְׁחַם אוֹתה עַל הַנְּפֶּן : אַחַר פַּך הַבִּיא
אָרי וְשְׁחַם אוֹתוֹ עָלֶיהָ; אַחַר פַּךְ הַבִּיא
אָרִי וְשְׁחַם אוֹתוֹ עָלֶיהָ; אַחַר פַּךְ הַבִּיא
מְוֹף וֹשְׁחָםוֹ עָלֶיהָ וּלְּסוֹף הַבִּיא חֲזִיר וּשְׁחָםוֹ
עַלֶּיהָ. אָמַר לוֹ נֹחַ: כָּל זֶה לָפָּה ? אָמַר לוֹ: כְּשֶׁאָדָם שׁוֹתֶה כּוֹם אַחַת – הֲבִי הוּא כְּכִבְשְׁה. בְּשָׁהוּא שׁוֹתֶה שְׁתִּי כּוֹסוֹת – מִיד נַעְשָׂה נִבּוֹר ּ כַּאָרי שׁוֹתָה שְׁמִּי כּוֹסוֹת – מִיד נַעְשָׂה נִבְּוֹר ּ כַּאָרי מִיִּ בְּמֹינִי. שְׁתָה שְׁלשׁ אוֹ אַרְבַּע כּוֹסוֹת – מִיד הוּא נַעֲשָׂה כְּקוֹף מְרַכֵּך יְּ וֹמְלִבְעֹר וֹדְעַ מִּח נִיְעָשָׂה. נִשְׁתַּבּר - נַעֲשָׂה בַּחְזִיר: מִהְלַבְלֵך יוֹדְעַ בּמִינִי וֹנִעְשָׂה בַּחְזִיר: מִהְלַבְלֵךְ יִּי בַּמִים יוּ וְמִשָּׁה נִמְיִלְרֹל יוֹ בָּאַשָּׁבְּח יוּ. נִשְׁתַּבּר יוֹ נִמְשָׁה בַּחְזִיר: מִהְלַבְלֵךְ יוּ

הָאוֹרֵחַ

נְיָהִי הַיּוֹם וְאַבְּרָהָם יוֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל כְּבֹא הַשֶּׁכֶשׁ. וַיַּרָא וְהָנֵּה אִישׁ זָקֵן הוֹלֵךְ עַל פִשְׁעַנְתּוֹ יּי בָּא מִדֶּרֶךְ הַמִּיְבְּר יּיּ. וַיָּקִם אַבְרָהָם וַיְּרָץ לִקְרָאתוֹ,

¹ lamb; ² (שַׁחְשֵׁי) slay; ³ vine; ⁴ lion; ⁵ ape; ⁶ pig; ⁷ strong; ⁸ (קָרָ) to dance; ⁹ (הַּתְּלַבְלָּךְּ) to get drunk; ¹⁰ (הַרְּלַבְלָּךְ) to soil oneself; ¹¹ נוֹרְלָבְלָרִין ווֹרְלְבָלָרִין ווֹרְיִיּיִין מַרְיִייִּין ווֹרְלַבְּלָרִין ווֹרְלְבְּלָרִין ווֹרְלְבְּלָרִין ווֹרְלְבְּלָרִין ווֹרְלְבְּלָרִין ווֹרְלְבְּלָרִין ווֹרְלְבְּלָרִין ווֹרְלְבְּלָרִין ווֹרְלְבְּלְרָין ווֹרְלְבְּלְרָין ווֹרְלְבְּלְרָין ווֹרְלְבְּלְרִין ווֹרְלְבְּלְרִין ווֹרְלְּבְלְרָין ווֹרְלְּבְלְרִין ווֹרְלְּבְּלְרִין ווֹרְלְּבְלְרִין ווֹרְלְּבְּלְרִין ווֹרְלְּבְלְרִין ווֹרְלְבְּלְרִין ווֹרְלְבְּלְרָין ווֹרְלְבְלְרָין ווֹרְלְבְּלְרָין ווּלְלְבְּלְרִין ווּלְּבְלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְלְרִין ווּלְבְלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְבְלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין וּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין וּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרְיִּלְרְרִין וּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין וּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְּבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְבְּלְרִין ווּלְּבְּלְרִין ווּלְּבְּלְרִין ווּלְּלִייִים ווּלְיִים ווּלְייִים וּלְיִים וּלְיִים וּלְיִים וּלְיִים וּלְיִים וּיִילְיִים וּלְּבְּלְיִים וּלְיִים וּלְיִים וּלְיִים וּלְיִים וּלְיִים וּלְייִים וּלִיים וּלְייִים וּלְייִים וּלְייִים וּלְיִים וּלְיִים וּלְיִים וּלְיִים וּלְיִים וּלְייִים וּלְיִים וּלְיִים וּלְייִים וּלְייִים וּלִייִים וּלְיִים וּלְייִים וּלְייִים וּלִייִים וּלְייִים וּלְייִים וּלְייִים וּלְייִים וּלְייִים וּלְייִים וּלְייִים וּלְייִים וּלְייִים וּיְיִים וּיְיִים וּיִים וּיְיִים וּיְיִים וּיְיִים וּיִים וּיְיִים וּיִים וּיְיִים וּיְיִים וּיְיִים וּיִים וּיְיִים וּיְיִים וּיִים וּיִים וּיִים וּיִים וּיִים וּיִים וּיִים וּיְיִים וּיְיִים וּיְיִים וּיְיִים וּיִים וּיְיִים וּיְיִי

וֹיאׁמֵר: "בִּי, אֲדוֹני, אַל נָא תַעֲבוֹר מֵעֵל עַבְּהָף!

סוּרָה אֵלֵי, רְחַץ רַגְּלֶיךְ וְלִינָה פּה חַלַּיְלָה, וְהִשְׁבַּמְהְ

בַּבֹּקֶר וְהָלַכְּהְ לְדַרְבֶּךְ", וַיְמָאוֹ ' הָאִישׁ וַיּאֹמֶר: "לֹא,
בָּבֹקֶר וְהָלַכְהְ לְדַרְבֶּךְ", וַיְמָאוֹ ' הָאִישׁ וַיּאֹמֶר: "לֹא,
נִיְםַר אֵלִיוֹ הָאֹהֶלָה, וַיִּפְּתוֹ אַבְרָהָם חֶמְאָה וְחָלְב,
וִישָׁם לְפִנְיוֹ,וּמַצוֹת אָפָה וַיּאֹכֵל. וַיְהִי אַחְבִי אָכְלוֹ וְשְׁלֵּרִי שְׁתוֹתוֹ, וַיֹּאֹמֶר אֵלִיוֹ אַבְרָהָם: עַתָּה נְּבְרֵךְ וֹיִשְׁתוֹרוֹ, קוֹנה שְׁמִים וְאָרֶץ, שֶׁאָבַלְנוּ מִשְׁלוֹי. וְיַעוֹ הָאִישׁ וַיִּאֹמֶר: "לֹא יָדִשְׁתִּי אֶת ה׳ אֲלְהֶיךְ וְאָת לִי, לִי אָל הָיִבְּן הִיּאִיתִי לִי,
שְׁמוֹ לֹא אֲבָרֵךְ, כִּי הוּא הַנּוֹתוֹ לִי כָל מַהְסוֹרִי ׳״.
אוֹתוֹ אֵבְרָךְ, כִּי הוּא הַנִּוֹתוֹ לִי כָל מַהְסוֹרִי ׳״.

נְיְהִי כִּי הָלַךְּ לוֹ הָאִישׁ מֵעִם פָּנָיו וַיִּנְחֵם • אַבְרָהָם וַיּאֹמֶר: ״מֵה זאֹת עֲשִׂיתי, כִּי גַרַשְׁתִּי אֶת הַזָּקן מִבּיתִי בַּלָּיִלָהִ?"

¹ (קְצָּקְ) to refuse; ² lime-tree; ³ (קּצָק) to beg; ¹ want; ¹ (קְּצָק) to get angry; ³ (הְּנָּחֵם) to consider, to regret.

וַנְמַהֵר אַבְרָהָם וַיַּחֲבשׁ אֶת חֲמורוֹ, וַיִּרְפַּב וַיֵּלֶךְ לְבַמֵּשׁ אֶת הָאִישׁ וַיִּמְצָאֵהוּ בַּמִּדְבָּר וְהִנָּה הוּא שׁוֹכֵב תַּחַת אַחַד הַשִּׂיחִים. וַיִּפּּל אַבְרָהָם עַל פָּנְיוּ וַיִּשְׁתַּחוּ לוֹ. וַיִּפְצֵר בּוֹ מְאד, וַיִשִׁיבֵהוּ הְאֹהֶלָה. וַיְיִשְׁתַּחוּ לוֹ. וַיִּשְׁבֵּם הָאִישׁ לְלֶכֶת לְדַרְבּוּ. וַיְשָׁלְחַה וַיְשִׁלְּחַה וִיִּמֵן לוֹ צִידָה ְ לַדֶּרֶךְ, וַיֵּלֶךְ עִמוּ, וַיְשַׁלְחַהוּ בְּשָׁלוֹם.

הכנסת אורחים

(אברהם יושב בפתח האהל. נושא עיניו ורואה שלשה אנשים נצבים עליו).

אברהם

ירון לקראתם): אדוני, אם נא מצאתי חן בעיניך אל תעבר מעל עבדך. יקח נא מעם מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ. ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעברו, כי על כן עברתם על עבדכם.

¹ food.

המלאכים: כן תעשה כאשר דברת.

אברהם: ממהר האהלה) שרה, מהרי שלש

סאים קמח סלת, לושי ועשי עגות!

(אברהם שב אל המלאכים ובידו חמאה וחלב ובן הבקר אשר עשה).

המלאכים: (אחרי אכלם) איה שרה אשתף?

אברהם: הנה באהל.

מלאך אחד: שוב אשוב אליך כעת חיה והנה בן לשרה אשתף.

שרה (שומעת פתח האהל, צוחקת בקרבה):

האף אמנם אלד ואני זקנתי!

המלאך (אל אברהם): למה זה צחקה שרה? – היפלא מה' דבר? למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן.

חַמְאוֹת סְדוֹם

אָנְשֵׁי סְדוֹם הָיוּ רָעִים וְחַשָּאִים לַה׳, נְּזְרוּ, שֶׁלֹא יָתֵּן אִישׁ מִפָּתוּ לֶעָנִי.

וּמַצְשֶׁה בִשְׁתֵּי נְעָרוֹת שֻׁיְרְדוּ לִשְׁאֹב מֵים מִן הַמַּעְיָן י אָמְרָה אַחַת לַחֲבֶרְתָּה י: לָמָה פָּנִיךְ רָעִים י אָמְרָה לָה: בָּלָה ּ הַלֶּחֶם מִבֵּיתֵנוּ, עוֹד מְעַם וְנָמוֹת פָּרָעָב. כֶּה עִשְׂתָה הָרִאשׁונָה י הָלְכָה אֶל בִּמִעִין נְתִּה יִמְלְאָה אֶת הַכַּד מָמַח יְלִיְקְחָה מִמֶּנָה אֶת כַּד לַחֲבֶרְתָּה אֶת כַּד הַמָּמַח וְלָקְחָה מִמֶּנָה אֶת כַּד הַמָּיִם. וְכַךְ הִיְתָה עוֹשָׂה בְּכָל יוֹם, עַד שְׁנּוֹרַע הַבְּר לְאַנְשִׁי סְדוֹם. לָקְחוּ אֶת הַנַּעֲרָה וּשְׂרָפּוּהָ.

י well; בּרָה) friend; ³ (בְּלָה) to give out; ⁴ flour; ⁵ (קְּלָהָ) to burn.

מהפכת סדום ועמורה

8

אל הים: המכסה אני מאברהם אשר אני עושה?—אל אברהם זעקת סדום ועמורה כי רבה, וחמאתם כי כבדה מאד, ארדה נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי עשו.

אברהם: ה' אלהים! האף תספה צדיק עם
רשע? אולי יש חמשים צדיקים
בתוך העיר, האף תספה ולא תשא
למקום למען חמשים הצדיקים אשר
בקרבה? — חלילה לך מעשות כדבר
הזה להמית צדיק עם רשע, והיה
כצדיק כרשע! חלילה לך! השופט
כל הארץ לא יעשה משפט?

אל הים: אם אמצא בסרום חמשים צדיקים בתוקד

העיר ונשאתי לכל המקום בעבורם.

אב,רהם: הנה נא הואלתי לדבר אל אדוני, ואנכי עפר ואפר, אולי יחסרון חמשים הצדיקים חמשה, התשחית בחמשה את כל העיר?

אלהים: לא אשחית אם אמצא שם ארבעים וחמשה.

? אברהם: אולי ימצאון שם ארבעים

אלחים: לא אעשה בעבור הארבעים.

אברהם: אל נא יחר לאדוני ואדברה, אולי ימצאון שם שלשים?

אלחים: לא אעשה אם אמצא שם שלשים.

אברהם: הנה נא הואלתי לדבר אל אדוני, אולי ימצאון שם עשרים?

אלהים: לא אשחית בעבור העשרים.

אברהם: אל נא יחר לאדוני ואדברה אך הפעם, אולי ימצאון שם עשרה:

אל הים: לא אשחית בעבור העשרה.

בׁ י

המלאכים באים סדומה בערב. לומ יושב בשער סדומה. סדום).

לום

משתחות אפים ארצה: הנה נא אדוני, סורו נא אל בית עברכם אדוני, סורו נא אל בית עברכם ולינו ורחצו רגליכם, והשכמתם והלכתם לדרככם!

המלאכים: לא, כי ברחוב גלין!

לום: אל נא, אדוני, סורו נא אל בית עבדכם!

המלאכים באים אל ביתו ולום עושה להם משתה).

אנשי סדום מתאספים פביב לבית: איה האנשים אשר באו אליך הלילה? הוציאם אלינו!

לום יוצא אליהם הפתחה וסוגר את הדלת אחרים.

לום: אל נא, אחי, תרעו: אל תעשו

דבר לאנשים האלה, כי על כן באו בצל קורתי.

אנשי סדום: גש הלאה! האחר בא לגור וישפט שפט! עתה נרע לך מהם.

המלאכים

מביאים את לום הביתה): עוד מי לך פה? – חתן ובניך ובנותיך וכל אשר לה בעיר הוצא מן המקום, כי משחיתים אנחנו את המקום הזה; כי גדלה צעקתם את פני ה', וישלחנו ה' לשחתה!

לומ

ואל התנים: קומו צאו מן המקום והזה כי משחית ה' את העיר!

המלאכים

(אל לוט): מהר, קום קח את אשתף

ואת שתי בנותיך הנמצאות פן

תספה בעון העיר!

(לום מתמהמה, המלאכים מחזיקים בידו ומוציאים אותו מחוץ לעירו.

אַבְרָהָם וְיִשְׁמְעֵאל

פַּעַם אַחַת הָלַךְ אַבְּרָהָם לִרְאוֹת אֶת יִשְּׁמָעֵאל בְּמִדְבֵּר פָּאַרְן. בָּא שֲׁמָּח בַּחֲצִי חַיוֹם, וּמָצָא פָּנוֹ בְּמִדְבֵּר פָּאַרְן. בָּא שֲׁמָח בַּחֲצִי חַיוֹם, וּמְצָא אָתְר אִשְׁתוּ שֶׁל יִשְׁטְעֵאל יוֹשֶׁבֶת בְּפָּתַח הָאהֶל. אָמָר לְה: אִיפּה הוּא יִשְׁמְעֵאל? אָמְרָה לוֹ: הָלַךְ הוּא וְאִמֹר לָה: הִמְר לְה: מִים וּמְעַם לָחֶם, כִּי עָיִף אָנִכִי מִהֶּרֶךְ הַּגֹּיִ לִי מְעַם מִים וּמְעַם לָחֶם, כִּי עָיִף אָנִכִי מִהֶּרֶךְ הַּנִּי לִי מְעַם מִים וּמְעַם לָחֶם וְאֵין מָיִם. אָמַר לְה: בָּא זָמִן אָהָר לוֹ: בָּא זָמִן אָחָר לְּה: בְּא זָמִן אָחָר הִנְּיִבְּי הִשְּׁכִּי לִּהְיּ הְּמָבְי לִּיְאוֹרְ וּמְצָּי שִׁרְ אִשְׁתוֹ אָתְר מִנְען לִרְאוֹתְךְ וּמְצָא שִׁיְתִר יְ הִאֹּיְתַר לוֹ אִשְׁתוֹ אֶת מִבְּי הַנְּעָן לִרְאוֹהָה וְלְנְאִית הִנְּיִבְה לוֹ אִשְׁתוֹ אָתְר. וְשְׁלָחִה לוֹ אִשְׁהוֹ אֶתְה. הַלְּכָה אִמּוֹ וְלָקְחָה לוֹ אִשְׁהוֹ אַתְר. הַנְּיִבְר וְשְׁלַחִי מִוֹם וּמְנִים הְּלְבָה אִמּוֹ וְלָקְחָה לוֹ אִשְׁתוֹ אָתְר. הַנְּיבְר וְשְׁלַחִי מִוֹנְיִים בְּנִבְי בְּיִבְּרְה הְּלְבָה אִמּוֹ וְלָכְחָה לוֹ אִשְׁתוֹ אוֹ הִיּבְר וְיִשְׁלַח. לוֹ אִשְׁתוֹ הִי הִינִים הִיִּבְים הִייִבְר וְיִשְׁלָח. לוֹ אִשְׁתוֹ הִי הְיִבְּיה לוֹי אִשְׁתוֹ הִי הִיבְּיה הִילְּבָה אִמּוֹ וְלָכְחָה לוֹ אִשְׁתוֹ הִי הִי בְּיבּר וְיִשְׁלָח. לוֹ אִשְׁתוֹ הִי הִינְה הִייִבְּה לוֹי אִשְׁתוֹ הִי הִיבְּה בִּיבְּים הְּיִבְים הִייִים בְּיִים בְּיבְים הִּיְנְיִים בְּיִים בְּיִבְּים הִייִים הְיִים בְּיִים הְיִים בְּיִים הְּיִים בְּיִים בְּיִים הְיִים בְּיִים בְּים הְיִים בְיִים בְּיִּים הְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִים בְּיִבְּים בְּיִבְּים בְּיוֹם בְּיִים בְּיִים בְּיבְים בְּיבְים בְּיוֹם בְּיוֹם בְּיִבְים בְּיוֹם בְּיוֹם בְּיוֹבְים בְּיבְים בְּיבְּים בְּיבְים בְּיוֹ הְיבְּים בְּיבְים בְּיוֹים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְּים בְּיוֹם בְּיִבְּים בְּיִים בְּיבְים בְּיבְים בְּיבְּיבְים בְּיבְים בְּים בְּיבְים בְּיבְּים בְּיבְים בְּיבְּים בְיוֹים בְּיבְים בְּיבְים בְּיוֹם בְּיבְים בְּיבְּים בְּיבְּים בְּיבְים בְּיבְים בְּים בְּיבְים בְּים בְּיִים בְּים בְּיבְים בְּיִי

לְאַחַר שָׁלשׁ שָׁנִים הָלַהְ אַבְרָהָם שֵׁנִית לְרְאוֹת

¹ (תֹמֵר) date; ² peg; ³ to send away.

שֶּׁת וִשְׁמָצֵאל בְּנוֹ. בְּא שְׁמָה בַּחָצִי הַיּוֹם וּמְצָא אֶת אִשְׁתוּ שֶׁל יִשְׁמָצֵאל יוֹשֶׁבֶת בְּפָתַח הָאֹהֶל. אָמֵר לְה: אִיפֹּה הוּא יִשְׁמָצֵאל? אָמְרָה לוֹ: הָלַךְּ הוּא יְשְׁמָצֵאל? אָמְרָה לוֹ: הָלַךְּ הוּא יִשְׁמָצֵאל? אָמְרָה לוֹ: הָלַךְּ הוּא יִשְׁמָצֵאל? אָמְרָה לוֹ. בָּרָךְּ אָמִר לְה: הְּנִי מְנֵים וֹמְעַם לָחֶם, כִּי עֲנֵף אָנֹכִי מִהֶּרֶךְ לִי מְעַם וֹמִים וְנְתְנָה לוֹ. בַּרָךְ אוֹתְה לְחִיב בֹּא יִשְּׁמְצֵאל אִישֵׁךְ אָמְרִי לוֹ: בָּא הַמְּרָב לִה: בְּא יִשְׁמָצִאל אִישֵׁךְ אִמְיִר לוֹ: בָּא יָמֵרְ לְהוֹיך לְהוֹ בְּרָךְ אִמְיִר לְהוֹיך הָאֹהֶל שְׁמִוּאי מִמְקוֹמָה.

גָלבע גֹאַטָל

בְּשֶׁהָלַךְ אַבְרָהָם לְהַעֲלוֹת אֶת יִצְחָק בְּנוֹ, בָּא הַשְּׂטָן וְנִרְאָה לוֹ בִּדְמוּת זָקּן, אָמֵר לוּ: אָנָה אַתָּה הוֹלֵךְ? אָמֵר לוֹ: לְהִתְפַּלֵל. אָמַר לוּ חַשְּׂטָן: מִי שָׁהוֹלֵךְ לְהַתְפַּלֵל, לְמָּה אֵשׁ וּמַאֲכֶלֶת בְּיָדוֹ וְעֵצִים

i to pasture; 2 (ਪੰਜਨ to remove.

עַל בְּתֵפּוֹ ? אָמֵר לוֹ: פֶּן נִתְמַהְתַמּה יוֹם אוּ יוֹמֵיִם יְנִאִּכְל. אָמֵר לוֹ הַשְּׂמִן: אִי לְךְּ,
יְנִאִּכְל. אָמֵר לוֹ הַשְּׁמִן: אִי לְךְ,
יְנִאִּכְל. אָמֵר לוֹ אַבְרָהָם: הַקָּרוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
לְשָׁחְמוֹי ? אָמֵר לוֹ אַבְרָהָם: הַקָּרוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
יִנְיִי.

2

בְּשִׁנְה שֶׁנְקַר אֲבְרָהָם שֶׁת יִצְחָק בְּנוּ, הָלַהְ הַשְׁטִן שֶׁל שֶׁרָה וְנִרְאָה לָה בִּרְמוּת ּ יִצְחָק בְּשֶׁרְאֲתָה אוֹתוּ, אֲמְרָה לוֹ: בִּנִי, מֶה עֲשָׁה לְּהְ בְּקְעוֹת ּ עַד שֶׁהֶעֶלַנִּי אֶל רֹאשׁ הַר אֶחָד וּבְנָה בְּקְעוֹת ּ עַד שֶׁהֶעֶלַנִּי אֶל רֹאשׁ הַר אֶחָד וּבְנָה מִוְבֵּח, וְעָרַהְ אֶת הָעִצִים, וְעָקַד אוֹתִי עַל הַפִּוְבֵּח מְבָּבָח אֶת הַמַּאֲכֶלֶת לְשִׁחְמֵנִי. עַד שֶׁנְּמֵר אֶת דְבָּרָיו יִצְאָה נִשְׁמְתָהִּה.

י (הָתְמֵהְמֵהָ) to tarry, to linger; ² (עָקוֹד) to tie; ³ form; ¹ (בְּקְעָה) valley; ⁵ soul.

מערת המכפלה

אברהם (אל בני חת): גר ותושב אנכי עמכם, תנו לי אחוזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני!

בני חת: שמענו, אדוני! נשיא אלהים אתה בתוכנו, במבחר קברינו קבור את מתף! אברהם: משתחוה לבני חתו אם יש את נפשכם לקבור את מתי מלפני, שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר, ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו, אשר בקצה שדהו. בכסף מלא יתננה לי בתוככם לאחוזת קבר.

עפרון: 'מל אברהם' לא, אדוני, שמעני! השרה נתתי לך, והמערה אשר בו לך נתתיה, לעיני בני עמי נתתיה לך, קבור מתך!

אברהם: מאל עפרון: אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קת ממני ואקברה את מתי שמה.

עפרון: אדני שמעני! ארץ ארבע מאות שקל כסף ביני ובינד מה היא? — ואת מתך קבור!

אליעזה ורבקה

K

אבר הם (אל אליעור): השבעה לי בה' אלהי השמים ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו. כי אל ארצי אל מולדתי תלך זלקחת אשה לבני ליצחק.

אלגעזה: אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת? ההשב אשיב את בנד אל הארץ אשר יצאת משם? אברהם: השמר לך פן תשיב את בני שמה! ה' אלהי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי, ואשר נשבע לי לאמר: לזרעך אתן את הארץ הזאת, הוא ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם. ואם לא תאבה האשה ללכת אחריך ונקית משבועתי זאת, רק את בני לא תשוב שמה.

٦

(אליעזר עומד על עין המים אשר מחוץ לעיר נחור).
אליעזר: ה' אלהי אדוני אברהם! הקרה נא
לפני היום, ועשה חסד עם אדוני
אברהם! – הנה אנכי נצב על עין
המים, זבנות אנשי העיר יוצאות לשאוב
מים, והיה הנערה אשר אומר אליה
המי נא כדד ואשתה ואמרה שתה

וגם גמליך אשקה, אותה הוכחת לעבדך ליצחק.

(רבקה יורדת העינה וכדה על שכמה).

אליעזר (רץ לקראתה): הגמיאיני נא מעם מים מכדך!

רבקה: שתה, אדוני! מורידה כדה על ידה להשקותו) גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתות.

אליעזר: בת מי את? הגידי נא לי. היש בית אביך מקום לנו ללון?

רבקה: בת בתואל אנכי, בן מלכה, אשר ילדה לנחור. גם תבן גם מספוא רב עמנו, גם מקום ללון.

אליעזר: ברוך ה' אלהי אדוני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדוני! אנכי בדרך נחני ה' בית אחי אדוני.

(אליעזר בבית בתואל)

אליעזר: עבד אברהם אנכי. זישביעני אדוני לאמר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני. כי אל בית אבי תלך ואל משפחתי ולקחת אשה לבני. ואבא היום אל העין ואומר: ה' אלהי אדוני אברחם! הנה אנכי נצב על עין המים והיה העלמה היוצאת לשאב ואמרתי אליה: השקיני נא מעם מכדך, ואמרה אלי: גם אתה שתה וגם לגמליך אשאב, היא האשה אשר הוכיח ה לבן אדוני. אני מרם אכלה לדבר וחנה רבקה יוצאת, וכדה על שכמה, ותמהר ותורד כדה מעליה ותאמר: שתה וגם גמליף אשקה! ואשאל אותה, ואומר: בת מי את? ותאמר: בת בתואל בן נחור

יאשתחוה לה ואברך את ה אלהי אדוני אברהם אשר הנחני בדרך אמת לקחת את בת אחר אדוני לבנו. ועתה אם ישכם עושים חסד ואמת את אדוני הגידו לי ואם לא הגידו לי ואפנה על ימין או על שמאל.

לבן ובתואל: מה' יצא הדבר! לא נוכל דבר אליך רע או מוב, הנה רבקה לפניך, קח ולך, ותהי אשה לבן אדוניך כאשר דבר ה'.

(אליעזר משתחוה ארצה לה׳, נותן מתנות לבני הבית).

(אליעזר קם בבקר).

אליעזר (אל בני הבית): שלחוני לאדוני! אחיה ואמה: תשב הנערה אתנו ימים או עשור אחר תלך.

אליעזר: אל תאחרו אותי, וה' הצליח דרכי, שלחוני ואלכה לאדוני! אחיה ואמה: נקרא לנערה ונשאל את פיה.

(אל רבקה) התלכי עם האיש הזה?

רבקת: אלף.

כלם משלחים את אליעזר ואת רבקה ומברכים אותה: אחותנו את, היי לאלפי רבבהו)

םֶּדֶר הַתְּפִלוֹת

ערבית לשבת

לְבוּ נְרוּנְה

לְבוּרְ נְרִינֶה לְנִיר בְּרִיעָה לְצוּר ישְׁעֵנוּ: נְכַקְּבְּהְ פְנִיו בְּתוּדְה. בּוְמִרוֹת נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל נְּדוֹל יְיִ, מְּמֶלְדְ נְּדוֹל עַל־כְּל־אֶלֹהִים: אֲשֶׁר בְּיַדוֹ מֶחְקְרִי־אָרֶץ. וְתוּעֲפוֹת הָרִים לְוֹ: אֲשֶׁר־לוֹ הַיָּם, וְהוּא עֲשָׂהוּ. וְיַבָּשֶׁת יְדִיוֹ יִצְרוּ: בּאוּ, נִשְׁתַּחְוָה וְנִבְרָעָה. נִבְּרְכָה לֹפְנִי יִי עְשֵׁנוּ: בִּי הוּא אֱלֹהִינוּ, וַאֲנַחְנוּ עַם מֵּרְעִיתוּ, וְצֹאֹן יְדוֹ. הַיּוֹם, אִם בְּקוֹלוֹ תִשְּׁמְעוֹ: אַל־תַּקְשׁוּ לְבַבְּכֶם כִּמְרִיבָה, כְּיוֹם מַפָּה בַּמִּדְבָּר: אֲשֶׁר נִפּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם, בְּחָנוּנִי, נַם־רָאוּ פָּעֲלִי: אַרְבָּעִים שְׁנָה אָקוּם בְּדוֹר; וְאֹמֵר, עֵם תֹעֵי לִבְב הֵם, וְהֵם לֹא־יִדְעוּ דְרָכִי: אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בְאַפִּי, אִם יְבֹאוּן אֶל מְנוּדְתִי:

מְזְמוּר לְדָוּר, הָבוּ לֵיָי, בְּגֵי אַלִים, הָבוּ לַיָּי כְּבוּד וָעוֹז: הָבוּ לַיִּי כְּבוּד שִׁמוֹ. הִשְׁתַּחְוּוּ לַיִּי בְּהַרְרַת-קֹדָשׁ: קוֹל יְיָ עַל-הַפְּיִם, אַל-הַבְּבוּד הִרְעִים, יְיָ עַל-מַיִם אַל-הַבְּבוּד הִרְעִים, יְיָ עַל-מַיִם רַבִּים: קוֹל וְיָ בַּכֹּחַ. קוֹל וְיָ בֶּהְרָר: קול יו שבר אַרְזִים. וַיִּשַבר יוָ אַת־ אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיַּרְקִיבִם כְּמוֹ־עֵגֶל. לְבָנוֹן וִשִּׂרִיוֹן בְּמוֹ בֶּן־רָאֵמִים: קוֹל וָי חֹצֵב לַהַבוֹת אֵשׁ: קוֹל וְיָ יָחִיל מִדְבָּר. יָחִיל יָי מִדְבַּר קָרִשׁ: קוֹל וְיָ יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת, וַיֶּחֲשׂף יְעָרוֹת, וּבְהֵיכָלוֹ כָּלוֹ אֹמֵר כָבוֹד: יָי לַמַּבוּל וִישָׁב וְיַ מֶלֶך לְעוֹלָם: יַיַ עוֹ לְעַמוֹ יִתֵּן. יָיָ יִבְרֵךְ אָת עַמוֹ בַשֶּׁלוֹם:

לְבָה דוֹדִי

לָכָה, דורי, לְקְרַאת כַּלְה. שַּבָּת, נְכִקְבְּלָה:

לְבָה, דוֹדִי, לִקְרַאת בַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה:

שְׁמוֹר וְזָכוֹר, בְּדִבּוּר אֶּחָד, הַשְׁמִיעָנוּ אֵל הַמְּיָחָד. יְיֵ אֶחָד, וּשְׁמוֹ אֶחָד. לְשֵׁם וּלְתִפְּאֶרֶת וְלִתְהֹלָה:

לְבָה, דוֹדִי, לִקְרַאת בַּלְה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלְה:

לְקְרֵאת שַּבָּת לְכוּ וְגַלְבָה, בִּי היא מְקוֹר הַבְּרָבָה. מֵראשׁ, מִקּדֶם

וְסוּכָה. סוֹף מַעֲשֶׂה. בְּמַחֲשֶׁבְה הִחַלְה:

לְבָה, דוֹדִי, לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנִי שַׁבָּת נְקבְּלָה:

מָקְרָשׁ מֶלֶךְ, עִיר מְלוּכְה, קוּמִי, צָאָי מִתּוֹךְ הַהַפֵּכְה. רַב לַךְ שֶׁבֶּת בְּעֵמֶק הַבְּכָא. וְהוּא יַחְמֹל עְלֵיְךְ הַמִּלְה:

לְּכָה, דוֹדי, לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנִי שֵׁבָּת נְקַבְּלָה:

הָתְנַעַרי מִעְפָּר, קוּמִי, לְבְשִׁי בִּוְּדֵי תִפְּאַרְתֵּךְ, עַמִּי. עַל־יַד בָּן ישֵׁי, בֵּית הַלַּחְמִי, כְּרְבָה אֶל נַפְשִׁי נִאָלָה:

לְבָה, דוֹדִי, לִקְרַאת בַּלָּה. פְּנֵי שֵׁבָּת נְקַבְּלָה:

התעוררי, התעוררי, פּי בָא אוֹרך, קוּמִי, אוֹרִי. עוּרִי, עוּרִי. שיר דַּבָּרִי. פְבוֹד יְיָ עְלַיִּךְ נִגְּלָה:

לְּכָה, דוֹדִי, לְקְרֵאת כַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה:

לא תבשי, וְלֹא תְכְּלְמִי. מַה תִּשְׁתּוֹחַחִי, וּמַה תֶּהֶמִי. בְּךְ יָחֶםוּ עֵנִיֵּי עַמִּי, וְנִבְנְתָה עִיר עַל תִּלְה:

לְכָה, דוֹדִי, לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שֵׁבָּת נְקַבְּלְה:

וְהָיוּ לִּמְשִׁםְּה שׁאּסְיִדְּ, וְרְחֲקוּ בָּל־מְבַּלְּעִידְּ. יָשִׁישׁ עָלַיִדְ אֱלֹהָידְ, בִּמְשׁוֹשׁ חָתָן עַל בַּלְּה:

לְכָה, דוֹדִי, לִקְרַאת כַּלָּה. פְּנֵי שֵׁבָּת נְקַבְּלָה:

יָמִין וּשְׂמאל תִפְּרֹצִי, וְאֶת וְיָ תַּעְרִיצִי. עַל יַד אִישׁ בֶּן פַּרְצִי. וְנִשְׂמְחָה וְנָגִילָה:

לָבָה, דוֹדִי, לִקְרַאת כַּלָה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה:

בּוּאִי בְשָׁלוֹם, עֲטֶרֶת בַּעְלָה. נַם בְּשִׂמְחָה וּבְצְהָלָה, תּוֹךְ אֲטוּנֵי עַם סְגְלָה. בּוּאִי, כַלְּה, בּוֹאִי, כַלְּה.

לָבָה, דוֹדִי, לִקְרַאת בַּלָּה. פְּנֵי שַׁבָּת נְקַבְּלָה:

מוְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבְּת

מִזְמוֹר, שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבֶּת: מוֹב לְהוֹדוֹת לַנִי, וּלְזַמֵּר לְשִׁמְדְ, עֶּלְיוֹן: לְהַנִּיר בַבֹּבַקר הַסְהַדְּ, וָאֱמוּנְתְּדְּ בַּלֵילות: עַלִי־עָשור וַעֲלִי־נָבָל, עַלֵי רָנְיוֹן ַ בְּכִנוֹר: יּבּיבִּי - שִׁמַחִתַנִי, ַיַיִי, בּפָעֵלֶך. בִּמַעשׁי יָרֶיךְ אַרַגַּן: מַה־ נְּדְלוּ מַעֲשֶׂיךְ, יְיַ. מְאדׁ עָמָקוּ בַּעַר לֹא וֵדָע, וּכְסִיל לא־יָבִין אֶת זאת: בִּפִּרֹחַ רשָׁנִים כִּמוֹ עִשֶּׂב, וַיָּצִיצוּ כֶּל־פּעֵלֵי אָנוֹ. לְהִשְּׁמְרָם עֲבִי עַר: וְאַתְּה מְרוֹם לְעוֹלָם, וְיָ: כִּי הַנֵּה אֹיְבֶּיךְ, וֹיָ, כִּי הַנֵּה אֹיְבֶיךְ יאברוּ. יִתְפְּרִרוּ בָּל־פֹּעֲבִי אָנֶן: וַתָּבֶם בִּרְאִים כַּןרִנִי. בַּלֹתִי בְּשֶׁמֶן רַעֲנָן: וַתַּבֵּם עֵינִי בְּשׁוּרָי. בַּקְמִים עָלַי מְרֵעִים. תִּשְׁמַנְנָה אָוָנִי: צַּדִּיק כַּתְּמָר יִפְרָח. בְּאָרָז בַּלְבָנוֹן וִשְׂנֶה: שְׁתוּלִים בִבִית וֹי, בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ וַפְּרִיחוּ: עוֹד וְנוּבוּן בְשֵׁיבָה. דְשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּיִם וֹהְיוּ: לְהַגִּיד בִּי יָשָׁר יְיָ, צוּרִי, וְלֹא צוּלָתָה בוֹ:

הַשְׁכִּיבֵנוּ, וְיָ אֱלֹהֵינוּ, לְשָׁלוֹם,

וְהַעֲמִיבנוּ, מַלְבֵנוּ, לְחַיִּים. וּפְרוּשׁ עָלֵינוּ סְכַּת שְׁלוֹמֶךְ. וְתַקְנוּ בִּעֵצְה מוֹבָה מִלְפָנִיך. וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן ישְמֶּך. וְהָגֵן בַּעֲבנוּ. וְהָמֵר מֵעְלֵינוּ אוֹיֵב, דָבֶר, וְהֶרֶב, וְרָעָב וִיְנוֹן. וָהָמֵר שָּׁמָן מִלְּפְנִינוּ וּמֵאַחֲרִינוּ. וּבְצַל בִנְפֵיך תַסְתִירֵנוּ. בִּי, אֱל, שומָרנו ומַצִּילֵנוּ אָתָה. כִּי, אֱל, מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָה. וּשָׁמֹר צאתנו ובואנו לְחַיִּים וּלְשְׁלוֹם מַעַתָּה וִעַר עוֹלָם. וּפִרשׁ עַלֵינוּ סָבַת שָׁלוֹמֶך: בָּרוּךָ אַתָּה, וְיָ, הפורש סְבַת שָׁלום, עֲלֵינוּ וְעֵל בַּל נַמוֹ וִשְׂרָאֵל, וְעֵל יְרוּשְׁלְיִם:

אַהָה קרַשְׁהָ

אַתָּה לְדִּישְׁתָּ אָת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי לִשְׁמֶּךְּ, תַּכְלִית מַעֲשֵׂה שָׁמֵיִם וְאָבֶיץ. וּבַרַכְתּוֹ מִכְּל הַיָּמִים, וְבְּרֵנְים מִבְּל הַוְּמֵנִים. וְבֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתֶךְ:

וֹיְכָלוּ הַשְּׁמֵים וְהָאָרֶץ וְכָל־ זְּבָאָם: וַיְכַל אָלהִים בַּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתוֹ אֲשֶׁר עְשָׂה. וַיִּשְׁבֹּת בַּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מִבְּל מְלַאכְתוֹ אֲשֶׁר עְשָׂה: וַיְבָרֶךְ אָלהִים אָת יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְכַקְהֵשׁ אֹתוֹ, כִּי בוּ שָׁבַת מִכְּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

בְּמַאֲמָרוֹ. הָאֵל הַקְּרוֹשׁ, שָׁאֵין בְּרְבְרוֹ, מְתַיִּם מְנִים מָתִים

בְּמוֹהוּ. הַמֵּנִיחַ לְעַמּוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת כְּמְיֹהוּ, בִּי בָם רָצָה לְהָנִיחַ לְהֶם. לְפְנִיוֹ נַעֲבוֹד בְּיִרְאָה וָפַחַר, וְנוֹדֶּה לִשְׁמוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד. מֵצִין הַבְּרָבוֹת. אֵל הַהוֹדְאוֹת, אֲדוֹן הַבְּרָבוֹת. אֵל הַהוֹדְאוֹת, אֲדוֹן הַבְּרָבוֹת. בְּכְּלְהִשׁ הַשַּׁבְּת וּמְבְרֵבוּ שְׁבִיעִי, וּמִנִיחַ בִּקְרָשָׁה לְעַם מְרָשִׁנִי ענָג, זֵבֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

קרוש לשבת

ַנְיְהִי עֶרֶב, וַיְהִי בֹּקֶר.

יום הַשִּׁשִׁי: וַיְכָלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאּכְתּוֹ אֲשֶׁר עֲשָׁה. וַיִּשְׁבִּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִבְּל־מְלַאּכְתּוֹ אֲשֶׁרְ עֲשָׂה: וַיְבָרָדְ אֶּלְהִים אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי, וַיְכַּהָדִשׁ אֹתוֹ, כִּי בוֹ שָׁבַת מִבְּל־מְלַאְכְתּוֹ אֲשֶׁר־בְּרָא אֱלְהִים לַצְשׁוֹת:

- סַבְרִי מָרָנָן וְרַבָּנָן וְרַבּוֹתֵי.

בְּרוּךְ אַתָּה, וְיִ אֶלהִינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי הַנְּפֶּן:

בְּרוּךְ אַתָּה, יְיָ אֱלֹהִינוּ, מֶלֶּךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר כְּוְדִשׁנוּ בְּמִצְוֹתְיוּ וְרָצָה בָנוּ, וְשַׁבַּת כְּןְדְשׁוֹ בְּאַהֲבָה

שנה שלישית

וּבְרָצוֹן הִנְחִילְנוּ, וִבְּרוֹן לְמַצְּשֵׁה בְּצִּתְהָעִית. כִּי הוּא יוֹם, תְּחִלְּה כְּצְרָאִי כְּנָדִשׁ, זֵכֶּר לִּיצִיאַת מִצְרָיִם. כִּי־בָנוּ בְּחַרְהָּ, וְאוֹתְנוּ מִצְרָיִם. כִּיִּבְנוּ בְחַרְהָּ, וְאוֹתְנוּ מִצְרָיִם. כִּיִּבְנוּ בְחַרְהָּ, וְאוֹתְנוּ מְצְרָיִם. כִּיִּבְנוּ בְחַרְהָּ, וְשִׁבַּת כְּוְרִשְׁךְ, מְבְרִצוֹן הִנְחַלְּנוּ: בְּרוּךְ מְתָּה, יִי, מְכַּוְדִישׁ הַשְּבָּת:

שַׁחַרית לְשַׁבָּת

מהמבר

לַּלָב-חַסָּבּ הַנֵּנִי בָּאֲׂמֶּת יִשְׁאָב: הִפְּלָתִ-לָּבּ יִי מֵת רָצוּן. אֵלְהִים וֹאָכְרָתִּה. אָבִּרְבִּה לְפְּנִי-וֹי אִשְׁתַּחְוֹתָ וֹאָכְרָתִה. אָבְּרָבְּה לְפְנִי-וֹי אִשְׁתַּוֹתְ בִּיתַבּּי אָשְׁתַּחְוֹת אֶלְ-חֵיכַלְ כְּוֹדִשְׁבּ הַיִּלְבָּי הָשְׁבַּוֹלִה יְאָבִי הַּלְבַר חַסְּדָּב אָבוּא הַיִּלְבָּי הָּלְב וַאָּלִי בְּרָב חַסְּדָּב אָבוּא בִּיתַבְּי אָשְׁתַּחְוֹנִה אֶלְ-חֵיכַלְ כְּוְדִשְׁבְּ הַבּוֹתְבּי הָבִּי הָבְּיב הַבְּיבוֹת הְעִּבְּיוֹ

אַרון עולם

אָרון עוּלָם אָשֶׁר מְלַדְּ. בְּטֶרֶם בְּל־יִצִיר נִבְרָא: לְעֵת נַעֲשָּׂה בְחֶפְצוֹ כֹּל. אַזַי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא: וְאַחֲרִי כִּבְלוֹת חַבֹּל. לְבַהוֹ יִמְלוֹךְ נוֹרָא: וְהוּא הָיָה וְהוּא הוָה. וָהוּא יִהְיֶה בְּתִפְאָרָה: ּוָהוּא אֶחֶר וְאֵין שֵׁנִי לְהַמִּשִׁיל לוֹ לְהַחִבִּירָה:

בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַבְלִית. וְלוֹ הָעוֹ וְהַמִּשְׂרָה: וָהוּא אֵלִי וְחֵי גּאָלִי. וְצוּר הֶבְלִי בְּעֵת צְרָה: וְהוּא נִפִי וּמְנוֹם לִי. בְּנְת בּוֹסִי בִּיוֹם אֶקְרָא: בְיָרוֹ אַפְּקִיר רוּחִי. בְצַת אִישֵׁן וְאָעִירָה: וְעָם־רוּחִי גְּוִיָּתִי. ון לי וְלֹא אִירָא:

יִּלְהַל

יִנְדַל אֱלֹהִים חֵי וְיִשְׁתַּבַּח.

ָנְמְצָא, וְאֵין עֵת אֶל־מְצִיאוּתוּ: אֶרָר, וְאֵין יָחִיד כְּיִחוּדוּ.

נְעָלָם, וְגַם אֵין סוף לְאַחְדּוּתוּ.

אין לו דְמות הַגוּף, וְאֵינו גוּף.

לא נַעֲרוֹך אֵלָיו כְּוֶרִשָּׁתוֹ:

בַּרְמוֹן לְבָל־דָבָר אֲשֶׁר נִבְרָא.

ראשון, וְאֵין רַאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ:

הנו אַרון עוֹלָם לְכָל־נוֹצְר.

יוֹרָה גְּדְלְתוֹ וּמַלְכוּתוֹ:

שָׁפַע נְבוּאָתוֹ נְתָנוֹ.

אָל אַנְשֵׁי סְגָּלָתוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ: לא כָּם בִּיִשְׂרָאֵל בְּםשֶׁה עוֹד.

נָבִיא, וּמַבִּים אֶת תְּמוּנָתוֹ: תוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמוֹ, אֵל.

עַל־יַד נְבִיאוֹ נָאֶמַן בֵּיתוֹ: לא יַחֲלִיף הָאֵל, וְלא־יָמִיר זָּרתוֹ: לְעוֹלְמִים, לְזוּלֶתוֹ:

צוֹפָּה, וְיוֹדֵעַ סְתָרֵינוּ.

בּים לְסוֹף דָבָר בְּקַדְּמְתוֹ: גוֹמֵל לְאִישׁ הֶפֶר בְּמִבְּעָלוֹ.

נותן לָרָשָׁע רַע בְּרִשְּׁעָתוּ: ישְׁלַח לְבִּץ יָבִין בְּשִׁיחֵנוּ.

לְפְדוֹת מְחַבֵּי בִץ יִשׁוּעָתוּ:

מָתִים יְחַנֶּה אֵל בְּרֹב חַסְדּוֹ. בָּרוּךְ עֲדִי־עַר שֵׁם תְּהִלְּתוֹ:

אָשֶׁר יָצַר

בְּרוּך אַהָר, יְיָ אֶלְהֵינוּ, מֶלְּךְ הְעוֹלָם, אֲשֶׁר יָצֵר אֶת-הָאָרָם הְעוֹלָם, וְּבָרָא בוֹ וְּלְבִים וְלְבָּנִים הַלוּלִים חֲלוּלִים. בְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָּנִיךְ: הַמָּא כְבוּדֶּךְ, שֶׁאִם יִפְּתִחַ אֶּחָר הַמָּא כְבוּדֶּךְ, שֶׁאִם יִפְּתִחַ אֶּחָר הַמָּא כְבוּדֶּךְ, שֶׁאִם יִפְּתִחַ אֶּחָר הַבְּרוּךְ אַהָּתֹח, יְיָ, רוֹפָא בֶּלִיבְּשְׂר בְּרוּךְ אַהָּה, יְיִ, רוֹפָא בֶלְיבִּשְׂר

אַלהַי נְשָׁבְּה

אַלהַי, נְשָׁמָה שֶׁנָתַתָּ בִּי מְהוֹרָה ָהִיא. אַתָּה בְרָאתָה, אַתָּה יְצַרְתָּה, אַתָּר נְפַּוֹתָת בִּי, וְאַתָּר מְשֵׁמְּרָה בְּקְרָבִי. וְאַתָּה עָתִיד לְמְּלָה מִמֶּנִי, וּלְהַחֲוֹירָה בִּי לֶעָתִיד לְבֹא: בָּל־ וָבון שֶׁהַנְּשָׁבָה בְּקרָבִּי, מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךּ, יָיָ אֱלֹהַי וַאלֹהַי אֲבוֹתַי, רבוֹן בָּל־הַמַּעֲשִׂים, אֲדוֹן בָּל־הַגְּשִׁמוֹת: בַרוּך אַתָּה, וָי, הַמַּחֲוִיר וְשְׁמוֹת לפגרים מתים:

הִפִּלַת הַשַּׁחַר

בְּרוּך אַתָּה וְיָ, אֶל־הֵינוּ מֶלֶדְ הָ-עוֹלָם אֲשֶׁר כִּן-דְּשָׁנוּ בְּמִצְ-וֹתְיוּ וְצִ-וְנוּ עַל נְמִילַת וְ-דִיִם:

בְּחֶבְּה הָבִּה אָמוּ-נְ-תֶּך: וְכַלְיָם • שֶׁ-הָ-חֲוֹרְתָּ בִּי נִ-שִׁמְתִי מוֹנֶדה אָנִי לְפָּ-נִיךְּ מֶלֶךְּ חֵי

תוֹרָה צְּוָה לָנוּ משֶׁה. מוּ-רָשְׁה קְהַלֵּת יַשְׁלִב:

אַל טָלֶךְ נָאֶטְן:

שְׁמַע יִשְּׂרָאֵל יֵי אֱלֹּהֵינוּ יֵי אֶּחָר.

בְּרוּךְ יֵשֶׁם כְּבוּר מַ-לְבוּתוּ לְעוּלְם וַעֵּר:

בְּרוּךְ אַתָּה וְיָ, אֶל-הֵינוּ מֶלֶךְ הָ-עוֹלָם, אֲשֶׁר כִּן-דְישָׁנוּ בְּמִץְ-וֹתְיוּ וְצִ-וְּנוּ עַל מִצְוַת צִיצִת:

ברוך שֶׁאָבֶר

בְּרוּךְ שִׁאָמַר, וְהָיָה הָעוּלְם. בְּרוּךְ הוּא. בְּרוּךְ עוֹשֶׂה בְרִאשִׁית. בְּרוּךְ אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה. בְּרוּךְ גּוֹזֵר וֹמִלְ-הַבְּרוּךְ מְרַהֵם עַלְ-הָאָרֶץ. בְּרוּךְ מְרַהַבְּרוּוֹת. בְּרוּךְ

מִשַׁלֵם שָּׁכָר מוֹב לִירָאָיו. בְּרוּךְ חֵי לְעַר, וְכַוְיִם לְנָצַח. בְּרוּךְ פּוֹרֵה וֹמַצִּיל. בָּרוּךְ שִׁמוֹ. בָּרוּךְ אַתָּה, יִיַ אָלהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל הָאָב הַרַחַמָן, הַמְּהָלֶל בְפִי עַמוֹ, מִשְׁבָּח וּמְפֹאָר בִּלְשׁוֹן חֲסִידִיוּ וַעֵבְדָיוּ. וֹבִשִּׁירֵי דָוִר עַבְנֶּדְּ וְהַלֶּלְדְּ, יְיָ אָלהֵינוּ. בִּשְּׁבְחוֹת וּבְוְמִירוֹת נְנַדֶּלְךְּ, וּנִשַבּהָה וּנְפָאָרְהּ, וְנַוְבִיר שִׁכְּהָ, וְנַמְלִיכְךָ מַלְבֵנוּ, אֱלֹהֵינוּ, יְחִיד, חֵי העולמים. מֶלֶךְ מְיִשְבָּח וּמְפּאָר עָרִי־עַר שִׁמוֹ הַנְּרוֹל. בְרוּךְ אַתָּה, וָיָ, מֶלֶךְ מְהָלֶל בַתִּשְׂבְּחוֹת:

אָז נָשִׁיר

אָז יָשִיר משֶה וּבְנֵי יִשְּׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיָי, וֵיאֹמְרוּ ַרָאמֹר, אָשִׁירָה לַיָי, כִּי נָאה נָאָה, סום וְרֹכָבוֹ רָמָה בַיָּם: עִזִי וְזִּמְרָת ָיָה, וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה, זֶה אֵלִי, וְאַנְוֹהוּ. אֱלֹהֵי אָבִי, וַאֲרוֹמְמֵנְהוּ: וְי אִישׁ מִלְחָמָה, וְי שְׁמוֹ: מַרְכִּבוֹת פַּרְעה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם, וּמִבְהַר שָׁלִשְׁיוֹ שִׁבְעוּ בְיַם־סוּף: תְּהֹמֹת וְבַקִימוּ, יָרָדוּ בִמְצוֹלוֹת כְּמוֹ אָבֵן וְמִינְךָּ. וְיָ, נָאְדָרִי בַּבֹּחַ, וְמִינְךָּ, וְיָ, תַרְעַץ אוֹנֵב: וּבְרֹב נִאוֹנְךְּ תַּהַרֹם קָמֶידָ, תִּשַׁלַח חֲרוֹנְדָ, יאַכְלֵמוֹ כַּקַשׁ: וּבְרוּחַ אַפֶּיךְ נָעָרִמוּ מַיִם, נִאָּבוּ כִמוֹ־ נד נוְלִים. קפָאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב־יָם: אָמַר אוֹנב, אֶרְדֹף, אַשִּׂיג, אַחַלֵּק ישָׁלֶל, תִּמִלְאֵמוֹ נַפִּשִׁי אָרִיק חַרְבִּי. תוֹרישׁמוֹ יָדִי: נְשַׁפִתְּ בְרוּחַךְּ, כִּפְּמוֹ יָם, צְּלֵלוּ כַעוֹפֶּרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים: מִי־כְמֹכָה בָּאֵלְם, יָי, מִי כְּמֹכָה, נאדר בַּקֹרָשׁ, נוֹרָא תִהְלֹת, עשֵׂה פַּלָא: נְמִיתָ יִמִינָדְ, תִּבְלְעֵמוּ אָרֵץ: נָחִיתָ בִחַסִּדּדְ עַם־זוּ נָאָלְתָּ, נִהַלְתָּ

בְעָוְדְ אֶל־נְוַה כְּוְרִשֶׁרְ: שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְנְזוּן. חִיל אָחַוּ ישְׁבִי פְּלְשֶׁת: אָז ּנְבְהַלוּ אַלּוּפֵי אֱרוֹם. אֵילֵי מוֹאָב, יאחומו רעד. נמגו כל ישבי הנען: תפל עֲלֵיהֶם אֵימֶתָה וָפַחַרָּ, בִּגְרֹל וְרוֹעֲדָ וִדְמוּ כָּאָבֶן: עַר־יַנִעַבֹר עַמִּדְ, וְיָ, עַר־יַעֲבֹר, עַם־זוּ קָנִיתָ: תְּבִיאָמוּ וְתִּשְּׁנֵמוֹ בְּהַר נַחֲלְתִּדְּ, מְבוֹן לְשִׁבְתָּהְ פָּעַלְתָּ, וָי, מִקְּרָשׁ אֲדֹנָי בוּנְנוּ יָדֶידְ: יְיַ יִמְלֹדְ לְעֹלֶם וְעֵר: וְיָ וִמְלֹדְ לְעֹלָם וְעֶד: כִּי בָא סוּם פַּרְעָה בְּרַכְבוֹ וּבְפָּרָשִׁיו בַּיָּם. וַיָּשֵׁב יָי עַלַהֶם אֶת־מֵי הַיָּם, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל

שנה שלישית

דְּלְכוּ בַיַּבְּשָׁה, בְּתוֹךְ הַיָּם: פִּי לַיִּי הַבְּּלוּכָה, וּמוּשׁל בַּגּוִים: וְעָלוּ מוּשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפַּט אֶת־הַר צִשְּׂוּ. וְהָיְתָה לַיִי הַמְּלוּכָה: וְהָיָה וְיִּ לְמָלֶךְ עַל־בְּל־הָאָרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא יִהְנֶה וְיִ אֶחָר, וּשְׁמוֹ אֶהָר.

נשְׁבֵות

בָּל־בְּרִיּוֹת, אֲדוֹן בָּל־תוֹלְדוֹת, הַמְּהַלְּל בְּרֹב הַ-תִּשְׁ-בָּ-חוֹת, הַמְנַהֵג עוֹלְמוֹ בְּחֶמֶר וּ-בְרִ-יּוֹ-תִיוֹ בְּרַחֲמִים: וַיִּי לֹא־יָנוּם וְלֹא־יִישָׁן. הַמְּעוֹרֵר יְשֵׁנִים, וְהַמֵּקִיץ נִרְדָּמִים, וָהַ-מֵּ-שִׁי-חַ אִּלְמִים, וְהַמַּתִּיר אָסוּרִים, וְהַפּוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וְהַזּוֹמֵף בְפוּפִים. לְדָּ לְבַדְּדְ אֲנַחְנוּ מוֹדִים: אָלוּ פִינוּ מְלֵא שִׁירָה כַּיָּם, וּ-לְשׁוּ-גַ-נוּ רנָה כַּהָמוֹן נַּלְיוֹ, וְשִׂ-פְתוֹ-תִי-נוּ שֶבַח בְּבֶּרְחֲבִי רָקִיעַ.וְצִיגִינוּ מְאִירוֹת בַּשֶּׁבֶשׁ וְבַ-יָּ-תַ-חַ, וְיָדִינוּ פְרוּשׁוֹת בְּנִשְׂרֵי שָׁמְיִם, וְרַגְּלֵינוּ כַּקּלוֹת

בָּ-אַ-יָּ-לוֹת, אֵין אֲנַחְנוּ מַסְפִּילִים לְהוֹרוֹת לְךָ, יָיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אָבוֹתִינוּ, וּלְבָרֵךְ אֶת־שְׁמֶךְ, עַל־ אַרָפּים מָאָלֶף אֶלֶף אַלְפִּי אַלְפִים וְרַבֵּי רָבָבוֹת פִּעָמִים הַמוֹבוֹת ישֶׂ־עָ־שִׂי-תָ עִם אַבוֹתִינוּ וְעָבָּונוּ : שֶׁ מָ-מִּצְ-רַ-יִם נְּאַלְתָנוּ יֵיָ אֱלֹהֵינוּ, וּמְבֵּית עַבָּדִים פִּדִיתְנוּ. בִּרָעַב זַנְתָנוּ, וּבְשָּׂבָע בָּלְ-בַּלְ-תִּ-נוּ. מֵחֶרֶב רוּי, וּ-מִ-בֶּר מִ-לַּמְ-תִּ-נוּ, וּ-מֵ-חֶלְ-וִם רָעִים וְנָאֲמָנִים דִּ-לִי-תְ-נוּ: עַר־הַנָּה עָזָרוּנוּ רַחֲמֶיךְ, וְלֹא־עֲזָבוּנוּ חַסְרֵיךּ. וְאַל הִמְּשׁנוּ וְיָ אֶלהִינוּ

לְנֶצַח: עַל־בֵּן אֵבְרִים שֶׁ-פִּ-לַנְ-תָּ בָנוּ, וְרוּחַ וּנְשָׁמְה שֶׁ-נְּ-פַּחְ-תִּ בְאַפִּינוּ, וְלְשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ בְּפִינוּ, הָן, הַם יוֹדוּ, וִיבְרַבוּ, וִישַׁבְּחוּ, וִיפְאַרוּ, וירוֹמְמוּ, וְיַעֲרִיצוּ, וְיַקְדִּישׁוּ, וְיַמְלִיכוּ ֹאֶת־שִׁמְדָּ, מַלְבֵנוּ: כִּי כָל־פָּה לְדְּ יודה, וְכָל־לְשׁוֹן לְדָּ תִשָּׁבַע. וְכָל־ בֶּרֶהְ לְהָ תִּבְרַע, וְכָל־קוֹמָה לְּפָנֶיהְ תִשְׁתַּחֲנֶה. וְכָל־לְבָבוֹת יִי-רֶ-אוּ-דְּ, וְכָל־בֶּקֶב וּכְלִיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶּךְ, בַּדְבָר שֶׁבְּתוּב, כָּל עַצְמֹתֵי תּאֹמֵרְנָה, וָי, מִי כְמוֹך. מַצִּיל עָנִי מִחְזָק מִמֶּנוּ, וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִנּוֹוְלוֹ: מִי יִרְמֶה־לְּךְ,

וֹמִי יִשְׁנֶה־לְּהְ, וֹמִי יַעְרָהְ לְּךְ, הָאֵל הַּבְּשִׁי אֶת יֵי, וֹכָל הְלָרָה, אֵל שֶׁלְיוּן, הַּבְּשִׁ-בִּ-חֲהְ וּ-וִּפְּ-אֶ-רָהְ, וּנְבְרֵהְ שֶׁר הַבְּיִם בְּרָבִי, אָת שֵׁם הַבְּיִם בְּרָבִי, אָת שֵׁם הַבְּיִם הָבְּיִם וְאָרֶץ: נְּבְרָבִי שֵׁם כְּוְרָשׁר, בְּרָבִי, אָת שֵׁם הַבְּיִם הָבְּיִם וְבְּלֵבִי, וֹבְל הְרָבִי, הָּבְּרָבִי הַבְּיִם הָבְּיִם וְבְּלְרָה, וֹבְל הְרָבִי, אָת שֵׁם הַבְּיִם הָבְיִרְבִי, אָת שֵׁם הַבְּיִם הָבְּיִרְבִי, אָת שֵׁם הַבְּיִם הָבְּיִרְבִי, אָת שֵׁם הַבְּירִם הְּבָּית הָבְּרָבִי, אֶת שֵׁם הַבְּירִם הָבְירָבִי, אָת שֵׁם הַבְּירִם הְבִּירָה הָבְּרָבִי, אָת שֵׁם הַבְּירִם הָבְּרָבִי, אָת שֵׁבְּרַבִּי, הָבְּרָבִי, הָבְּרָבִי, הָבְּרָבִיי, הָבְּרָבִי, הַבְּרָבִיי, הַבְּרָבִיי, הָבְּרָבִיי, הַבְּרָבִיי, הַבְּרָבִיי, הַבְּרָבִיי, הַבְּרָבִיי, הָבְּרָבִיי, הָבְּרָבִיי, הַבְּרְבִיי, הָבְּרִבִּי, הַבְּרָבִיי, הַבְּרָבִיי, הַבְּרָבִיי, הַבְּבְּרִבִיי, הָבְּרִבִּיי, הַבְּרָבִיי, הָּבְּרָבִיי, הַבְּרָביי, הָבְּרָבִיי, הָבְּרָביי, הַבְּיבְּרִבִּיי, הָּבְּרָבִיי, הָבְּרָבִיי, הָבְּרָביי, הָבְּרָביי, הָבְּרָבִיי, הָבְּרָביי, הָבְּרָבִיים הְבְּבְּבִירְי, הָבְּרָביי, הָּבְּרָביי, הָבְּרָביי, הָבְּרָביי, הָבְּבְּרָביי, הָבְּרָביי, הָבְּרָביי, הָבְּרָביי, הָבְּרָבְיי, הָבְּרָביי, הָבְּרָביי, הָבְּרָביי, הָבְּרָביי, הָבְּבְּיביי, הָבְירָביי, הָבְּרָביי, הָבְּרָביי, הָבְּרָביי, הָבְּרָביי, הָבְּרָביי, הָבְּרָביי, הָבְיּבְיים הְבִּיבְיי, הָבְיּבְיים הְבִיבְיים הְבְּיבְיים הְבָּבְיים הְבְּיבְיים הְבְּיבְיים הְבְּבְיים הְבְּבְּיִים הְבְּיבְיים הְבְּבְיים הְבְּבְיּבְיים הְבְּיבְיים הְבְּבְיים הְבְּיבְיוֹבְיּים הְבְּבְירִים הְבְּבְיים הְבְּבְיים הְבִּיבְירְבְירְבִיים הְבְּבְּיבְיים הְבְּבְּיבְיים הְבְּבְּיבְיבְירְרָבִיי, הְבְּבְּבְיים הְבְּבְיים הְבְּבְיים הְבְּבְּיבְיים הְבְּבְיים הְבְּבְיבִיים הְבְּבְיים הְבְּבְיים הְבְּבְּבְיים הְבְּבְיים הְבְּבְיבְירְיהְבְּבְיים הְבְּבְיבְיים הְבְּבְיים הְבְּבְיבְירְבְירִים הְבְּבְּבְיים הְבְּבְּבְייִים הְבְּבְיבְיים הְבְּבְבְיים הְבְּבְיבְיים הְבְּבְּבְיים הְבְּבְבְּבְיבְיים הְבְּבְיבְיבְיים הְבְּבְבְבְיבְיבְיים הְבְּבְבְיים הְבְּבְבְיבְיים הְבְּבְ

שובן עד

שוֹבֶן עַר, בְּרוֹם וְקְרוֹשׁ שִׁמוֹ: וְבָתוּב, רַנְנוּ צַּדִּיקִים בַּיִי, לַיְשָׁרִים נְאוָה תְהִלְּה: הִלְלַהֵּים:
 הִלְלַהֵּים הִתְּלַבְרַ. וּבְלְשׁוּן חֲסִידִים
 צַּבִּילִם תִּתְבַּרַךְ. וּבְלְשׁוּן חֲסִידִים
 צַבִּילִם תִּתְבַּרַךְ. וּבְּדַבְּרֵי

וּבְמַּקְהָלוֹת רַבְבוֹת עַמָּדְ, בֵּית יִשְׂרָאֵל. בְּרָנְה יִתְפָּאֵר שִׁמְדְּ, מַלְבֵּנוּ, בְּכָל דוֹר וְדוֹר. שָׁבֵּן חוֹבַת כַּל-הַיְצוּרִים, לְפָנֶידְּ יִי אָלהֵינוּ וְאַלהֵי אֲבוֹתִינוּ: לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַבֵּח, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְהַבָּר, לְבָרֵדְ, לְעַלֵּה וּלְכַּלְכֵם, עַל כָּל-דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דְּוֹדְ בָּוֹשִיהָוֹת עַבְרָדְ מִשִׁיהֶדְ:

ישָׁתַבַּח

יִשְׁתַבַּח שִׁמְךּ לְעַר מַלְבֵנוּ. הָאֵל, הַמֶּלֶהְ, הַנְּרוֹל וְהַקְּרוֹשׁ בַּשְּׁמֵיִם וּבָאָרֵץ. כִּי לָדְּ נָאֵה, יִיָ אֵלהֵינוּ וַאלהֵי אַבוֹתִינוּ, שִׁיר וּשִׁבְחָה, הַלֵּל וְזִמְרָה, עוֹ וּמֶמְשְׁלְה, נֶצַח, וְּדְלְה וּגבוּרָה, תְּהַלָּה וָתִפְאֵרֵת, קִּדִּשְׁה וּמַלְכוּת, בָּרֶכוֹת וְהוֹדֵאוֹת מֵעַתַה וְעַר־עוֹלָם: בָּרוּךְ אַתָּה וְיָ, אֵל כֶּוּלֶךְ, נָרוֹל בַתִּשִׁבָּחוֹת, אֵל הַהוֹדָאוֹת, אַרון הַנִּפְלָאוֹת, הַבּוֹחֵר בִּשִּׁירֵי וַמְרָה, מֶלֶּךָ, אֵל, חֵי הָעוֹלְמִים:

בְרַבוּ אֶת יֵי, הַמְּבוְרָדִ:

בָרוּך וְיָ, הַמְּבֹרָךְ, לְעוֹלָם וָעֶר:

בְּרוּךְ אַתָּה, וְיֵ, אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלְם, יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חשֶׁךְ, עשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכּּל:

הַכֹל יוֹדוּהְ

הַכּל יוֹדוּךּ, וְהַכּל יְשַׁבְּחוּךּ, וְהַכּל יאִמְרוּ, אֵין כְּדוֹשׁ כַּיִי: הַכּל יְרוֹמְמוּךְ פֶּלְה, יוֹצֵר הַכּל. הָאֵל הַפּוֹתֵה בְּכָל--יוֹם דַּלְתוֹת שַׁצְבִי מִוֹצִיא הַפְּוֹתָה וּבוֹכֵצֵ חַלּוֹנֵי רָכִיעַ, מוֹצִיא הַבְּה מִמְקוֹמָה, וּלְבָנָה מִמְבוֹן שִׁבְתָה: וּמֵאִיר לְעוֹלָם כָּלוֹ וּלְיוֹשְׁבִיו שֶׁבָּרָא בַּמִבַּת רַחֲמִים. הַמֵּאִיר לְאָרֶץ וְלַדְּרִים עָּלֶיהָ בְּרַחֲמִים. וּבְמוּבוּ מְחַדֵּשׁ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: הַמֶּלֶךָ, הַמְּרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז, הַמְּשָׁבְּח, וְהַמְּפֹאָר, וְהַמְּתְנַשֵּׁא מִימוֹת עוֹלְם: אֱלֹהֵי עוֹלְם, בְּרַחֲמֶיךְ דָרַבִּים, רַחֵם עָלֵינוּ, אֲדוֹן עָזֵנוּ, צוּר מִשְׂנַבֵּנוּ, מְנֵן יִשְׁעֵנוּ, מִשְׂנָב בַּעֲבוּוּ: מין בְּעָרְבְּדְּ וְמִין זוּלְתֶדְ. אֵפֵּם בּלְתֶּדְ, וּמִי, דּוֹמֶה־לְדִ: אֵין בְּעֶרְבְּדָ, יָיָ אֱלֹהֵינוּ, בְּעוֹלָם הַזָּה, וְאֵין זוּלְתֶּדְ, מַלְבֵנוּ, לְחַיֵּי הָעוֹלְם הַבְּא: אֵפָם בּלְתָּד, גּוֹאֲלֵנוּ, לִימוֹת הַפְּשִׁיהַ. וְאֵין דּוֹמֶה־לְּדָ, מוֹשִׁיעֵנוּ, לְתְחִיֵּת הַמֵּתִים:

אל, אָרוֹן עַל כָּל־הַמַּעִשִּׁים, בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל־נְשָׁמָה. גָּּוְרלוּ וְמוּבוֹ מָלֵא עוֹלְם. דַעַת וּתְבוּנְה סוֹבַבִים אֹתוֹ:

הַמְּתְנָּאָה עַל־־חַיוֹת הַמְּדָשׁ וְנָהְדָּר בְּכָבוֹר עַל־הַמֶּרְכָּבְה, זְכוּת וּמִישׁוֹר לְפְנֵי כִסְאוֹ, הֶסֶר וְרַחֲמִים לְפְנֵי כְבוֹרוֹ.

מוֹבִים מְאוֹרוֹת, שֶׁבְּרָא אֱלֹהֵינוּ, יִצְרָם בְּרַעַת, בְּבִינָה וּבְהַשְׂבֵּל. כֹּחַ וּנְבוּרָה נָתַן בָּהֶם, לְהִיוֹת מוּשְׁלִים בָּקֶרֶב תֵבֵל:

ַ מְלֵאִים זִיוּ, וּמְפִּיקִים נֹגַה, נָאֶה זִינָם בְּכָל־הָעוֹלְם: שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם, וְשְׂשִׁים בְּבֹאָם, עוֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנָם:

פָּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ, לַשֶּׁמֶשׁ, וַיִּזְרָה לְזֵכֶּר מַלְכוּתוֹ: קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ, וַיִּזְרַה אוֹר, רָאָה וְהִתְּקִין צוּרַת הַלְּבָנָה:

שֶׁבַח נוֹתְנִים־לוֹ כָּל־צְבָא מְרוֹם, תִּפָּאֶרֶת וּנְדָלָה, שְׂרָפִּים וְאוֹפַנִּים וְחֵיּוֹת הַקּוֹרֶשׁ.

では「シュ

אָת־שִׁם, הָאֵל, הַמֶּלֶךְ, הַנְּרוֹל הַנְּבֵּוֹר וְהַנּוֹרָא קְרוֹשׁ הוּא: וְכָלְם מְכַּבְּלִים עְלֵיהֶם עַל מֵלְכוּת שְׁמֵים זָה מִזֶּה, וְנוֹתְנִים רְשׁוּת זֶה לְזֶה. לְהַקְּרִישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ, בְּשִׂפָּה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה. קְדְשִׁה בְּלֶם בְּאָחָר עוֹנִים וְאוֹמְוִים בְּיִרְאָה: כְּלֹם בְּאָחָר עוֹנִים וְאוֹמְוִים בְּיִרְאָה: מְלֹא כָל-הָאָרֶץ בְּבוֹרוֹ:

לְאֵל בְּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵנוּ. לְמֶלֶּךְ

אַל חַי וְכַּוְיָם, וְמִירוֹת יאמֵרוּ, וָתִשְׁבְּחוֹת יַשְׁמִיעוּ. כִּי הוּא לְבַהוֹ פוצל וְבוּרוֹת. עשה חַרְשוֹת. בַּצַל מְלְחָמוֹת. זוֹרֵעַ צְדָקוֹת. מַצְמִיחַ ישועות. בורא רפואות. נורא תָהַלוֹת. אַרוֹן הַנִּפְלָאוֹת: הַמְחַרֵּשׁ בְּמִיבוֹ בְּבָל־יוֹם תָּמִיד מַעֵישֵׂה בָראשׁית: בָאָמוּר, לִעשׁה אוֹרִים נְרוֹלִים. כִּי לְעוֹלָם חַסְהוֹ: אוֹר חַדַשׁ עַל־צִיּוֹן הָאִיר, וְנִוְבֶּה כְלְנוּ מְהַרָה לְאוֹרוֹ. בָּרוּךְ אַתָּה וַיִּ, יוֹצֵר הַמְאוֹרוֹת:

אַהַבָּה רַבָּה

אַהַבָּה הַבָּה אָהַבְתָנוּ יִי אֱלהֵינוּ: הַמְלָה נְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתְּ עָלֵינוּ: אָבִינוּ מַלְבֵנוּ, בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶבְמְחוּ בְדָּ, וַתְּלַמְבִם חָקִי חַיִּים, בן תְּקנֵנוּ וּתְלַמְּדנוּ: אָבִינוּ הָאָב הַרַחַם, רַחֵם עָלֵינוּ, וְתֵן בְּלְבֵּנוּ לְהָבִין וּלְהַשְׂבִּיל, לִשְׁמֹע לְלְמֹד וּלְלַמֵּד, לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת, וּלְקַנֵם אֶת־בָּל־דִּבְרֵי תַלְמוּד תוֹרֶתֶדְ, בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עִינִינוּ, בְּתוֹרָתֶה, וְדַבֵּק לְבֵנוּ, בְּמִצְוֹתֵיךָ, וְיַחֵר לְבָבֵנוּ, לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶּךָ, וְלֹא גַבוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶר: כִּי בְשֵׁם כְּוְרִשְׁךְּ הַנְּרוֹל וְהַנּוֹרָא, בָּמָחָנוּ, נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה, בּישׁוּעָתֶך: וַהַבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ, וְתוֹלִיבֵנוּ קוֹמְמִיוּת לְאַרְצֵנוּ, כִּי אָל פּוֹעֵל יִשׁוּעוֹת אָתָה, וּבְנוּ בְחַרָתְ מִבֶּל עֵם וְלְשׁוֹן, וְמַרַבְתְנוּ לִשִּׁמְדְּ הַנְּרוֹל סֶלְה, בָּאֱמֶת, לְהוֹרוֹת לְּךְ וּלְיֵחֶרָךְ, בְּאַהַבְרו: בָּרוּךְ אַתָּח וְיָ, הַבּוֹחֵר בְּעַמוֹ יִשְׂרָאֵל בָּאַהֲבָה.

שמע

אל טֶלֶך נְאֶטְן:

יְיְבֶע יִשְׂרָאֵל, יְיְ אֶלהֵינוּ, יְיְ אֶרְר:

בְרוּך שֵׁם כְּבוּר מֵלְכוּתוּ, לְעֵוּלְם וָעֵר.

וָאָהַבְתָּ אֵת יִי אֱלֹהֶיךָּ. בְּכְל לְבָרָה וּבְכָל־נַפִּשִּׁהְ, וּבְכָל־מְאֹדֶה: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר אָנֹבִי מְצַוְּךְ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶר: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךְ וְדַבַּרְתָּ בָּם , בִּישִׁבְתְּּךּ בביתה ובליתה בדרה ובשרבה וּבָקוּמֶדָ, וּקִשִּׁרְתָם לְאוֹת עַל־יָנֶדְ, וְהָיוּ לְמֹמָפֹת בֵּין עֵינֶיך: וּכְתַבְתָּם יעל־בְיווֹת בִּיתָך וּבִשְׁעָרֶיך:

וְהָיָה אָם שָׁמִעַ

וָהָיָה אָם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמִעוּ אֱל־ מִצְוֹתֵי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם ַהַיּוֹם, לְאַהֲבָּה אֶת־וְיֵ אֱלֹהֵיכֶם, וּלְעָבְדוֹ בְּבָל־לְבַבְבָםוּבְכָל־נַפְּשְׁבֶם, וְנָתַהָּנִי מְשַׁר־אַרְצְבֶם בְּעִתּוֹ, יוֹרֶה וִמַלְקוֹשׁ, וְאָםַפְּתָּ דְנָנֶדְ, וְתִירשְׁדְּ, וִיצְהָרֶה: וְנְתַתִּי עֵשֶׂב בְּשְׂרְה לִבְהֶמְהֶר, וְאָכַלְתָּ וְשְׂבְעְתָ: הִשְּׁמְרוּ לָכֶם, פֶּּן־יִפְתָּה לְבַבְּכֶם, וְסַרְתָּם, ַוַעֲבַרָּתֶם אֱלֹהִים אֲחַרִים, וְהִשְּׁתַּחְוִיתָם לְהָם. וְחָרָה אַף יְיָ בָּבֶם, וְעָצֵר אֶת־הַשְּׁמֵיִם, וְלֹא יִהְיֶה בּוּלָה. וְהָאֲדָבָה לא תִתֵּן אֶת יְבוּלָה. וַאֲבַרְתָּם מְהַרָה מֶעֵל הָאָבֶץ הַפּוֹבָה אַשֶּׁר וְיָ נֹתֵן לְכֶם: וְשַׂמְתָּם אֶת־ ַרָבִי אֵלֶה עַל לְבַבְבֶם וְעַל־נַפְשְׁבֶם. וּקְשַּׂרְתָּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֵּוְבֶם, וְהָיוּ לְמוֹמָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלְמַּוְהָתם אֹתָם אֶת־בְּנִיכֶם, לְדַבֵּר בְּם בִּישִׁרְתְּךְ בְבֵיתֶךּ, וּבְלֶבְתְּדְ בַנֶּרֶךְ וּבְשֶׁבְבָּה, וּבְכוּמֶה: וּכְתַבְתָם עַל־ ביתה ביתה ובשעריה:

פָּרָשַׁת צִיצִת

וַיּאֹמֶר וָיָ אֶל־משֶׁה לֵאמֹר: דַבֵּר אָל־בָּנֵי יִשְׂרָאַל וְאָמַרְתָּ אָלֹהֶם, וְעָשׂוּ לְהֶם צִיצָת עַל־כַּנְפֵּי בִנְדִיהֶם לְדרתם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַבָּנָף פְּתִיל תְּבֵלֶת: וְדָנָה לְבֶם לְצִיצִת, וּרְאִיתֶם אֹתוֹ, וּזְכַרְתֵּם אֵת־כָּל־ מְצְוֹת יָי, וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַבֶּרָכֶם וְאַחֲרִי עִינֵיכֶם אֲשֶׁר־ אָהֶם זוֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְבַּעַן תִּזְבְּרוּ, וַנְשִׁיתֶם אֶת־כְּלֹ־מִצְוֹתִי, וְהִיִיתֵם קרשים לאלהיכם: אַני יְי אֶלהיכם, אַשֶּׁר הוֹצִאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לִהְיוֹת לְכֶם לֵאלהִים, אֲנִי יִי אֱלהֵיכֶם:

אָמֶת, וְיַצִּיב, וְנְכוֹן, וְכַּוְיָם, וְיָשֶׁר,
וֹנְאָכֶן, וְאָרוּב, וְחָבִיב, וְנְחְבִּיר,
וְנְאָכֶן, וְאַרוּב, וְחָבִיר, וּמְרָבְּן,
וְנְאִים, וְנוֹרָא, וְאַדִּיר, וּמְרָבְּר הַזֶּה וּמְכְּלָּר, וְמֵוֹב, וְיָפֶּה הַדְּבְר הַזֶּה עְוֹלְם נְעָר: אֵמֶת, אֱלֹהֵי עְוֹלְם מַלְבֵּנוּ, צוּר יַעֲכְּב מְנֵן יִשְׁעֵנוּ:
יְלְבר וְדֹר הוּא כַּוְיָם, וּשְׁמוּ כַּוְיָם,
וְכִּסְאוֹ נְכוֹן, וּמַלְכוּתוֹ וָאֶמוּנְתוֹ לְעַר וְרָר הוֹא כִּוֹיִם וְיִבְּיָהִוֹ לְעַר וְכִּיִּמִים,
וְכִּסְאוֹ נְכוֹן, וּהַבְּרִיוֹ הָיִים וְבָּוְיָמִים,

נָאֶמָנִים וְנָחֶמְרִים לְעַר וּלְעוֹלְמֵי עוֹלְמִים, עַל־אָבוֹתִינוּ וְעַלִינוּ, עַל בְּנֵינוּ וְעַל־דּוֹרוֹתִינוּ, וְעַל בְּל־דּוֹרוֹת זָרַע יִשְׂרָאֵל עֲבֶּדֶיךְ:

על-הראשונים, וְעַל-הָאַחֲרוֹנִים,
דְּבָר מוֹב וְכַוְיָם לְעוֹלָם וְעֶד. אֶמֶת,
וָאָמוּנְה, חֹק וְלֹא יַעֲבֹר: אֵמֶת,
שְׁאַתְּה הוּא יֵי אֶלהֵינוּ וֵאלהֵי
אֲבוֹתִינוּ, מַלְבֵנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ,
אָבוֹתֵינוּ, מַלְבֵנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ,
וְאַלְנוּ וּאֵל אָבוֹתֵינוּ, יוֹצְרֵנוּ צוּר
יִשׁוּעְתֵנוּ, פּוֹדֵנוּ וּמַצִילֵנוּ מֵעוֹלְם
שְׁמֶךְ, אֵין אֶלהִים זוּלְתֶךְ:

עָוְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה, הוּא, מעולם. מָגן ומושיעַ לבְנִיהֶם אַחֲרִיהֶם בְּכָל־הּוֹר וָדוֹר: בְּרוּם עולם מושָבֶר, וּמִשְׁפָּטִיר וְצִוְרַכְּוְתִרָּ עַר־אַפָּםי אָרֶץ: אַישְׁרֵי אִישׁ, שֶׁיִּשְׁבַע לְמִצְוֹתֶיךְ וְתוֹרָתְדְ וּוְרַבְּרְדְ יָשִׂים עַל־לְבּוֹ: אֱמֶת, אַתָּה הוּא אָרוֹן לְעַבֶּהָר, וּבֶּלֶךְ נִבּוֹר לְרִיב רִיבְם: אָמֶת. אַתָּה הוֹא ראשון וְאַתָּה הוּא אַחַרוֹן, וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לְנוּ מֶלֵדְ, נואל ומושיע: ממּאְרַיִם נְאַלְתָּנוּ, יְי אָלהֵינוּ, וּמִבֵּית עֲבְדִים פְּדִיתְנוּ. בְּל־ בְּכוֹרֵיהֶם הָרַנְּתָּ, וּבְכוֹרְדְּ נְּאָלְתָ. וַיִביבים מָבַעְתָּ וִיִדים מָבַעְתָּ וִידִידים הַנֶּבַרְתָּ. וַיְבַפוּ בַּיִם צְרֵיהֶם. אֶחָר מֶהֶם לא נוֹתְר: עַל־זֹאת שִׁבְּחוּ אָהוּבִים וְרוֹמְמוּ אֵל. וְנָתְנוּ יִדִידִים וְּמִירוֹת, שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת, בְּרְכוֹת וְהוֹרָאוֹת לְּמֶלֶךְ אֵל חֵי וְכַּוְיָם: רָם וְנִשְׂא, נְרוֹל וְנוֹרָא. מַשְׁפִּיל גַאִים וּמַנְבִּיהַ שְׁפָּלִים. מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹרֶה עֲנָוִים, וְעוֹגֵר דַּלִּים וְעוֹגָה לְעַמוֹ בְּעַת שַׁוְעָם אַלְיו: תְּהַלּוֹת לָאֵל עֶלְיוֹן, בָּרוּךְ הוּא וּמְבֹרָך: משֶה וּבְנֵי יִשְּׂרָאֵל לְדְּ עְנוּ שִׁירָהֹ, בְּשִׂמְחָה רַבְּה, וְאָמְרוּ כְלְם. מִי־כָמֹכָה בָּאֵלִם, יֵי. מִי כָּמֹכָה נָאָדָר בַּּמְדָשׁ. נוֹרָא תְהִלֹת, עֹשֵׂה פֵּלֵא:

שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ נְאוּלִים, לְשִׁמְךָ, עַל־שְׂפַת הַנָּם. יַחַר כְּלָם הורוּ, וְהִמְלִיכוּ, וְאָמְרוּ:

וְי יִמְלֹדְ לְעוּלְם וָעֶר:

צוּר וִשְּׂרָאֵל, קוּמָה בְּעָזְרַת יִשְׂרָאֵל, וּפְּרֵה, כִנְאָמֶךּ, יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל. נִּאֲלֵנוּ, יְיָ צְבָאוֹת שְׁמוֹ, קְרוּשׁ יִשְׂרָאֵל: בָּרוּךְ אַתָּה, יִי, נְּאַל יִשְׂרָאֵל:

שְׁמִנְה עֶשְׂרֵה

אָרֹנָי, שְׂפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי וַנִּיר הְּחָלֶתֶךּ.

בְּרוּךְ אַתָּה, יֵי אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתִינוּ,אֱלֹהֵי אַבְרָהָם,אֱלֹהֵי יִצְּחָכְ, וֵאלֹהֵי יַצְּכְּב. הָאֵל הַנְּדוֹל, הַנִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֶלְיוֹן, נּוֹמֵל חֲסָדִים מוֹבִים, וְכְנֵה הַכֹּל. וְזוֹכֵר חַסְדִי אָבוֹת, וּמֵבִיא נִוֹאֵל לִבְנִי בְנִיהָם לְמַצֵן שְׁמוֹ בְּאַהֲבִיא

בְּרוּךְ: עוֹגַר, וּמוֹשִׁיעַ וּמְגַן. בְּרוּךְ אַרְרָהָם:

אַתָּה גָבּוֹר לְעוֹלָם, אֲדֹנָי, מְחֵיֵה מֵתִים אַתָּה, רַב לְהוֹשִׁיעֵ:

(מְפּוּסַף שְׁמְינִי צָצֶרֶת עַד יוֹם רְאשׁוֹן שֶׁל פָּסַח אוֹמְרִים וָה.) בּוֹשִׁיב הָרוֹחַ וּמוֹרִיד הַנָּשֵׁם:

מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחָמֶד, מְחֵיֵה מִתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים, סוֹמֵדְ נוֹפְּלִים, מְתִים בְּרַחֲמִים וְמַתִּיר אֲסוּרִים, וֹמְלַבְּתֵּם אֲמוּנְתוֹ לִישֵׁנֵי עְפָר: מִי כְמוֹדְ, בַּעַל נְבוּרוֹת, וֹמִי דוֹמָה לְדָ, מֶלֶדְ, מֵמִית וֹמְחַיֶּה, וֹמֵץמִיחַ יִשׁוּעָה: בָּרוּדְ אַתָּר, יִי, מְחַיֵּה הָמֵּתִים: בָּרוּדְ אַתָּה, יִי, מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

וָלַרִשׁ

נְכַהָּשׁ אָת שִׁמְךּ בְּעוֹלָם, בְּשֵׁם שֶׁמֵּקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם, כַּבְּתוּב עַל־יַד נְבִיאֶּךְ, וְכְּרָא זָה מֵל זֶה וְאָמֵר:

קרוש, קרוש, יי אָבְאות, מְלֹא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

אָז, בְּקוֹל רַעַשׁ נְּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק, מַשְׁמִיעִים קוֹל, מִתְנַשְּׂאִים לְעָמֵּת שְּׂרָפִּים, לְעָמֶתם בְּרוּדְ יאמֵרוּ:

בְרוּךְ בְבוֹר וְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

מִמְקוֹמְך מַלְבֵנוּ תוֹפִיעַ וְתִמְלֹך עָלֵינוּ, כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לְדֵ: מְתַי הָמְלֹךְ בְּצִיּוֹן, בְּקָרוֹב בְּוָמִינוּ לְעוֹלָם וְעֶר תִּשְׂבון: תִּתְנַדַּל וְתִתְכַןדִּשׁ בָּתוֹךְ וְרוּשֶׁלַיִם עִירְךָ, לְדוֹר וְדוֹר וּלְנצַח נְצָחִים: וְצִינִינוּ תִּרְאֶינָה מַלְבוּתֶדָּ, בַּדָבָר הֵאָמוּר בִּשִׁירֵי יַנֶּה: עַל־יְרֵי דָוֹר מִשִּׁיחַ צִּרְמַה: יִמְלֹדְ יָנְ לְעוֹלֶם, אֱלֹדֵיִךְ צִיּוֹן, לְרוֹר וְרוֹר, הַלֵּלוּיָה:

אַתָּה בְּכָל יוֹם יְהַלְּלוּךְ פֶּלָה. וּקְרוּשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְּלוּךְ פֶּלָה. בָרוּךְ אַתָּה, יְיָ, הָאֵל הַפָּרוּשׁ: יִשְׂמַח מִשֶּׁה בְּמַהְנֵת הֶלְּקוֹ, כִּי עֶבֶר נָאֲמָן קְרָאתְ לוֹ. בְּלִיל תִּפְּאֶרֶת בַּר־סִינִי. וּשְׁנֵי לוּחוֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בַּרִבּינִי. וּשְׁנֵי לוּחוֹת אֲבָנִים הוֹרִיד בְּיִרוֹ, וְכָתוֹּב בָּהֶם שְׁמִירַת שֵׁבָּת.

וְשָׁמְרוּ בְנִי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשַּׁבְּת, לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשַּׁבְּת לְדרֹתָם, בְּרִית עוֹלְם: בּינִי וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הִיא לְעוֹלְם, בִּי־שׁשֶׁת יָמִים עְשָׂה יֵי אֶת־הַשְּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ, וּבִיוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁבַת וַיִּנְפַשׁ:

וְלֹא נְתַתּוֹ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, לְגוֹיֵי

דְּאַרְצוֹת, וְלֹא דִּנְחַלְּתוֹ, מַלְבֵנוּ, לְעוֹבְדֵי פְּסִילִים. וְנֵם בִּסְנוּחָתוֹ לֹא יִשְׁבְנוּ עֲרֵלִים. כִּי לְיִשְׂרָאֵל עַמְּדְ נְתַתּוֹ בִּאַהְבָה, לְזֶרַע יַעֲכֹּןב, אֲשֶׁר בְּם בְּחָרְתָּ: עַם מִכְּוְדִּשִׁי שְׁבִיעִי וְבִישְׁבִיעִי רְצִיתָ בּוֹ וְקְדַישְׁתוֹ. חֶמְוּבֶּךְ, יְמִים אוֹתוֹ כְּרָאתָ, זֵבֶר לְמַעֲשֵׁה בְרֵאשִׁית:

וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעְתֶּךְ. וְשַׁבּוֹתֵינוּ, וְצֵה הָלְבִּלְנוּ בְּתוֹרְתֶּךְ. שַׂבְּעֵנוּ מִמּוּבֶּךְ, בְּמְנוּיִחְתֵנוּ בִּישׁוּעְרֶּר, שַׂבְּעֵנוּ מִמּוּבֶּךְ, בִּישׁנוּ בִּישׁוּעְתֶךְ. שַׂבְּעֵנוּ מִמּוּבֶּךְ, לְעַבְּדְּדְ בַּאֶבֶת. וְהַנְחִילֵנוּ, יְי אֱלֹהֵינוּ, וְיָנוּחוּ בוֹ יִשְׂרָאֵל, מְכַּוְדִּשֵׁי שְׁטֶּךְּ בְּרוּךְ אַתָּה, יִי, מְכַּוְדִשׁי שְׁטֶּךְ בָּרוּךְ אַתָּה, יִי, מְכַּוְדִשׁי שְׁטֶּךְ

וְבָתְהָי לְרָצוֹן הָמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל וֹרְבִיר בֵּיתֶּךְ. וְאִשֵׁי יִשְׂרָאֵל וֹרְבִיר בִּיתֶךְ. וְאִשֵׁי יִשְׂרָאֵל וֹרְבִיר בִּיתֶךְ. וְאִשֵׁי יִשְׂרָאֵל וֹרְבִיר בִּיתֶךְ. וְאָבוֹדָת יִשְׂרָאֵל וֹרְבִיר יִשְׂרָאֵל וֹרְבִיר יִשְׂרָאֵל

וְתָחֶנֶינָה עֵינֵינּוּ בְּשׁוּבְךּ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים. בְּרוּךְ אַתָּה, וְיִ, הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן: מוֹרִים אֲנַחָנוּ לָךָ, שָׁאַתָּה הוּא יַיַ אֵלהֵינוּ וַאלהֵי אָבוֹתִינוּ לְעוֹלְם וְעֶר. צוּר חַיֵּינוּ, מְגן יִשְׁעֵנוּ אַתְּה הוא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹנֶדה לְדְּ וּנְסַפֵּר תָהַלְּתֶךְ עַל־חַנֵינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךְ, וְעַל נִשְּׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּרוֹת לְךָ, וְעַל־ נָפֶיךָ, שֶׁבְּבָל־יום עִמְנוּ. וְעַל־ נְפְלְאוֹתֶיךְ וְטוֹבוֹתֵיךָ, שֶׁבִּכְל־עֵת, עֶרֶב,וָבֹקֶר וְצְהָרָיִם: הַפּוֹב,כִּי לֹא־ בְלוּ רַחֲבֶּיך. וְהַמְּרַחֵם, כִּי לֹא־תַמוּ דַּסְבֶּיךָ, מֵעוֹלָם קוּינוּ לָדְ:

יַעל־כָּלָם יִתְבָּרֵדְ וְיִתְרוֹמַם שִׁקְּדְּ, וְעַל־כָּלָם יִתְבָּרַדְ וְיִתְרוֹמַם שִׁקְּדְּ וְכֹל הַחַיִּים יוֹרוּךְ־פֶּלְה, וִיהַלְלוּ אֶת־שִּׁמְךְ בָּאָמֶת, הָאֵל, יְשׁוּעְתֵנוּ וְעֶוְרָתֵנוּ סֶלְה. בָּרוּךְ אַתָּה, יֵי, הַמּוֹב שִׁמְךְ, וּלְךְ נָאֶה לְהוֹרוֹת:

שִׁים שָׁלוֹם, מוֹבָה, וּבְרָכָה, הֵן,

וָחָפֶּר וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעֵל כְּל־יִשְׂרָאֵל

עַפֶּּך. בְּרַבֵנוּ, אָבִינוּ, כְּלְנוּ כִּאָּחָר,

בְּאוֹר פְּנֶיךְ. כִּי בְאוֹר פְּנֶיךְ נְתַהְּ לְנוּ, יֵי אֶלהֵינוּ, וֹבְרָכְה, וֹרַחֲמִים, וְאַהֲבַת לְנוּ, יֵי אֶלהֵינוּ, וֹבְרָכְה, וֹרַחֲמִים, וְאַהְבַת תַּפֶּר וּצְּדְכָּןה, וּבְרָכְה, וֹרַחֲמִים, וְאַהְבַת עַמְּךְ יִשְׂרָאֵל בְּבֶל־עֵת וּבְּכָל-שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֵּך: בְרוּךְ אַתָּה, יָי, הַמְּבְרֵךְ אֶת־עֵמוּ ישִׂרָאֵל בַשְׁלוֹם:

אֶלהַי, נְצוֹר לְשׁוֹנִי מֵרֶע, וּשִׂפְתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה, וְלִמְקַלְלֵי נַפְשִׁי תִדּוֹם, וְגַפְשִׁי בֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְנֶה, פְּתַח לְבִּי, בְתוֹרָתֶךּ, וּבְמִץוֹתֶיךָ תִּרְדוֹף נַפִּשִׁי, וְכָל הַחוֹשְׁבִים עָלַי רָעָה, מִהַרָה הַפַּר עֲצָתָם, וְכַלְּכֵל מַחֵשֵׁבִתָּם. עשה לְמַעַן שְׁמֶּך, עֲשֵׁה לְמַעַן יְמִינֶּך, גַשָּׁה לְבַעוֹ קְרָשְׁתָּךְ, עֲשָׂה לְבַעוֹן תוֹרֶתֶּדְ, לְּמִעֵּן יִחָלְצוּן יְדִידֶּדְ. הוֹשִׁיעָה וְבִינְהְ וַעֲנֵנִי: יִהְיוּ לְרַצוֹן אָמְרִי־פִּי וְהָגְיוֹן לְבִּי לְפָּנֶיךְּ, יְיְ צוּרִי וְגוֹאֲלִי: עִשֶּׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמְיו, הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל. וְאַמְרוּ אָמֵן:

757

הַלְלוּ אֶת־יְיִ כְּל־גּוֹיִם, שַּׁבְּחוּהוּ כָּל־הַאָּמִים: כִּי נְבַר עָלִינוּ חַסְהוּ, וָאָמֶת־יִי לְעוֹלִם, הַלְּלוּיָה:

הוֹהוּ לֵינָ כִּי מוֹב. כִּי לְעוֹלְם הַסְהוֹ: אוֹדְדָּ בִּי זְעַנִיתָנִי. וַהְּתִּי לִי לִישׁוּעָה:

אָבֶן מָאָסוּ הַבּוֹנִים. הְוְּתָה לְראשׁ פִּנָּה.

בַּצִינִינוּ: בְּצִינֵינוּ:

זָה־הַיּוֹם אַשָּׂה יְיָּ. נְגִילְה וְגִשְׂמְחָה בוֹ.

אָנָא יָי הוּשִׁיעָה נָא. אָנָא יִי הַאָּלִיחָה נָא:

בְרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם וְיָ. בּרַרְנוּכֶם מִבֵּית וְיֵ:

אַל יָי וַיָּאֶר לְנוּ. אִּסְרוּ־חַג בַּעֲבוֹתִים עַר כַּרְנוֹת הַמִּוְבֵּה: אַלי אַתָּה וְאוֹדֶךְּ. אֶלֹהֵי אַרוֹמָמֶךְ:

אין בְמוֹדָ

אין כְּמוּה בְאֶלהִים אֲרנִי וְאֵין כְּמִנְשִּׂיְה: מַלְכוּתְּהְ בְּכֶל־הּוֹר וְרוֹר: יְיֵ מֶלֶהְ יְיֵ מְלְהְ יְיֵ יִמְלֹהְ לְעוֹלְם יְיֵ מֶלֶהְ יְיֵ מְלְהְ יְיֵ יִמְלֹהְ לְעוֹלְם יְנֶעוֹ לְעַמוֹ יְתֵּן יְיֵ יְבְרָהְ אָת עמוֹ בַשָּׁלוֹם:

אָר ציון, תִּבְנָה חוֹמות יְרוּשְׁלְיִם: אַר דִרִּהְמִים, הוֹמות יְרוּשְׁלְיִם: וְנִשְׂא, אֲדוֹן עוֹלְמִים:

הוצָאַת הַתּוֹרָה

יֵי מִירוּשֶׁלָיִם: מִפָּנִיך: כִּי מִצִּיוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר־ תַּנְהָה יִי וְיָפָצוּ אֹיְבֶיךּ וְיִנְסוּ מִשֵּׂנְאֶיךּ וַיְרִי בִּנְםעַ

בּלְרָשָׁתוּ: בַּרוּךְ שֶׁנְּתֵן תּוֹרָהַ לְעַמּוּ יִשְׂרָאֵל

שְׁבֵע יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָר: אָחָר הוּא אֱלֹהֵינוּ, נְּרוֹל אֲרוֹננוּ,

קרוש שְמוּ:

נַּהְלוּ לֵיָי אִתִי. וּנְרוֹבְמְה שְׁמוֹ יַחְדָּו:

וְהַמִּתְנִשֵּׁא לְכֹל לְרָאשׁ: וְהַמִּתְנִשֵּׁא לְכֹל לְרָאשׁ: וְהַמִּתְנִשֵּׁא לְכֹל לְרָאשׁ:

בי קרוש יי אֶלהינוּ יְהִשְּתַחְוּוּ לְהַר קְּרְשׁוּ, הַּלְהַינוּ וְהִשְּׁתַּחְוּוּ לְהַר קְּרְשׁוּ, הַלְהַינוּ וְהִשְּׁתַּחֲוּוּ לְהַר קְּרְשׁוּ, הַלְהַינוּ וְהִשְּׁתַּחְוּוּ לְהַר קְּרְשׁוּ,

וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיִי אֱלהֵיכֶם חַיִּים כְּלְּבֶם הַיּוֹם: וְזֹאַת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם משֶׁה לפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. עַל פִּי יְיְ בְּיֵר משֶׁה:

בְרַכַּת הַחוֶדשׁ

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנִיךְ, יְיְ אֱלֹהֵינוּ וַאלֹהֵי אֲבוֹתִינוּ, שֶׁהְחַהֵּשׁ עָלִינוּ אָת-הַחוָּשׁ הַזָּה, לְמוּבְה וְלְבְרָכָה. וְתִּהֶּן־לְנוּ חַיִּים אֲרוּכִים, חַיִּים שֶׁל-שָׁלוֹם, חַיִּים שֶׁל-מוּבָה, חַיִּים שֶׁל-בְּרָכָה, חַיִּים שֶׁל-פַּרְנָסָה, חַיִּים שֶׁל-חָלוּץ עֲצְמוֹת, חַיִּים שָׁיֵשׁ בְּהָם יִרְאַת שָׁמֵים וְיִרְאַת חֵמְא, חַיִּים יִרְאַת שָׁמֵים וְיִרְאַת חַמְא, חַיִּים שָׁאֵין בָּהֶם בּוּשָׁה וּכְלְמָּה, חַיִּים שֶׁלּ־עשֶׁר וְכְבוֹד, חַיִּים שֶׁתְּהִי בְנוּ אַהֲבַת תּוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמֵים. חַיִּים שִׁיִּפְלְאוּ מִשְׁאֲלוֹת לְבֵנוּ לְמוֹבָה. אָמֵן, סֶלָה:

מִי שֶׁנְשָׂה נְפִים לַאֲבוֹתֵינוּ, וְנְאֵל אוֹתָם מֵעַבְרוּת לְחֵרוּת, הוּא יִנְאַל אוֹתָנוּ בְּכְּרוֹב, וִיכַבְּץ נִדְחֵינוּ מֵאַרְבַּע בַּנְפוֹת הָאֶרֶץ, חֲבִרִים כְּל־ יִשְׂרָאֵל. וְנֹאמַר, אָמֵן:

יְחַרְשׁהוּ הַקְּרוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. עָלֵינוּ וְעַל בָּל־עַמוֹ, בֵּית יִשִּׂרָאֵל, לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, לְשָׁשׁוֹן וּלְשִּׂמְחָה, לִישׁוּעָה וּלְנָחָמָה. וְנֹאמַר, אָמֵן:

אַשָרי

אַּאָרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתָּךְ, עוֹד יְהַלְּלוּךְ פֶּלָה: אַשְׁרִי הָעָם שָׁיִי אֶלְהִיו: הְּהִלְּה אַשְׁרֵי הָעָם שָׁיִי אֶלְהִיו: הְּהִלְּה לְּדְוֹד , אֲרוֹמִיְהְ, אֶלֹהַי, הַפֶּּלֶךְ. יוֹם אֲבְרְכָה שִׁמְךְ לְעוֹלְם וָעֶר: בְּכָל־ יוֹם אֲבְרְכֶּךְ. וַאֲהַלְּלְה שִׁמְךְ לְעוֹלְם וַעֶּר: נְּרוֹל יִי וּמְהָלְל מְאֹר, וְלִנְּדְלְתוֹ אֵין הֵכֶר: דּוֹר לְרוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךְ,

וּנְבוּרוֹתֶיךְ יַנִּירוּ: הַדַר כְבוֹד הוֹנֶדְ, וִדְבְרֵי נִפְּלְאֹתֵיךָ אָשִׂיחָה: וָעָווּוֹ נוֹרָאוֹתֶיךָ יאמֶרוּ, וּנְדֻלְּתְּדָּ אֲסַפְּּתֶנְיהוּ זַכֶּר רַב־מוּבְּךְּ יַבִּיעוּ, וְצִּדְּכְּחְתְּךְּ וֹרַנְּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם וְיַּ. אֶּרֶךְ אַפַּיִם וּגְרָל-חָסֶר: מוֹב וְיָ לַבּל. וְרַחֲמָיוּ עַל־כָּל־מַעשִיו: יורוּך וְיָ, כָּל־מַעשִידּ, וַחֲסִידֵיךְ יָבְרְכוּכָה: כְבוֹד מַלְכוּתְדְּ יאמרו, וּנְבוּרָתְדְּ יְדַבּרוּ: לְחוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָרֶם נְּבוּרוֹתָיו, וּכְבוֹד הָדֵר בַּלְבוּתוֹ: בַּלְבוּתְךָּ בַּלְבוּת בְּל־ עוֹלְמִים, וּמֶמְשִׁלְתִּךְ בְּבֶל־דּוֹר וְדר: סומה יי לְבָל־הַנֹפְלִים, וְזוֹמֵף לְבָל־

הַבְּפוּפִים: עיני כל אֵלֶיךּ וְשַׂבֵּרוּ. וְאַתָּה נוֹתוְ־לָהֶם אֶת אָכְלָם בִּעִתוֹ. פּוֹתַחַ אֶת יָדֶךָ, וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רצון: צַהִּיק וְיָ בְּכָל־דְּרָכִיו, וְחָסִיר בְּבָל־מַגַעִשִּׁיו: בְּרוֹב יִי לְבָל־כֹּרְאָיו, לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאָהוּ בָאֱמֶת: רְצוֹן יָבְאָיו יַעֲשֶׂה. וְאֶת־שַׁוְעָתַם יִשְׁבַע וְיוֹשִׁיצִם: שׁוֹמֵר וְיָ אֶת־כֶּל־אּהְבְיוֹ. וָאֵת כָּל־הָרְשָׁנִים וַשְׁמִיר: הְּהַלַּת יָן יְדַבֶּר־פִּי. וִיבְרֵךְ כָּל־בָּשָׂר, שֵׁם קרשו לעולם וְצֶר: וַאָּנַחִנוּ נְבָרֵדְ יָה, מֵעַתָּה וְער־עוֹלֶם, הַלְּלוּיְה:

הַבְנְסַת הַתּוֹרָה

יְהַלְּלוּ אָת־שִׁם יְיָ. כִּי נִשְׂנְּב שְׁמוּ לְבַהוּ. הודוֹ עַל אָרָץ וְשָׁמָים. וַיְּרָם כֶּרֶן לְעַמוּ. תִּהִלְּה לְבָל-חֲסִידִיוּ. לִבְנִי יִשְׂרָאֵל עַם קְרוּבוּ. הַלֵּלוּיָה:

וֹבְנָחֹה יאׁמַר. שׁוּבָה יִי רְבְבוֹת אַּלְפֵּי יִשְׂרָאֵל: קוּמָה יִי לִמְנוּחָתֶּך. אַתָּה וַאֲרוּן יְשְׂרָאֵל: קוּמָה יִי לִמְנוּחָתֶּך. אַתְּ וַחָּסִידִיךּ יְרַנִּנוּ: בַּצְבוּר דְּוֹד עַבְּדָּך. אַל תְּשֵׁב פְּנֵי מִשִׁיחָך: כִּי לָקַח מוֹב נְתַתִּי לְכָם. תּוֹרְתִי אַל תַּעֲוֹבוּ: עֵץ חַיִּים הִיא לַפֵּחְוֹיִקִים בָּה. וְתוֹמְכֶיהְ מִץ חַיִּים הִיא לַפַּחְוֹיקִים בָּה. וְתוֹמְכֶיהְ מְשְׁלוֹם: הָשִׁיבֵנוּ יִי אֵלֶיךּ וְנְשׁוּבְה. חַהָּשׁ יְמֵינוּ בְּּקָדֶם.

נעריאף

וְבָּרָא זָה אָל-זָה, וְאָמַר: מַּרָנִא הַבָּרִוּב עַל-זַד נְבִיאָּךְ, מַּרְנֵּי כְּנָּתוּב עַל-זַד נְבִיאָּךְ, בַּקְנָישׁ, בַּבָּתוּב עַל-זַד נְבִיאָּךְ,

ַּקְרוֹשׁ, קָרוֹשׁ, יְיָ צְבָּאוֹת, בּ מָלֹא כָל־הָאָרֵץ כְּבוֹרוֹ:

פָבוּדוֹ מָלֵא עוֹלָם. מְשְׁרֵתִיוּ, שׁוֹאַלִּים זֶה לָזֶה, אַיֵּה מְקוֹם פְּבוּדוּ, לְעָמָתִם, בָּרוּךְ יאמֵרוּ:

בְּרוּךְ בְּבוֹר וְיִ מִמְּקוֹמוּ: בָּרוּךְ הָנא יָפֶן בְּרַחֲמִים, וְיָחוּן עַם, הַמְּיַהְרִים שְׁמוּ, עֶּרֶב וְבֹּקֶר, בְּכָל־יוֹם הָמִיר, פַּעָמֵיִם בְּאַהַבְּה, שָׁמֵע אוֹמְרִים:

יִשְׁבָע יִשְׂרָאֵל, יָי אֱלֹהֵינוּ, יָי אֶחָר:

דוּא אֶלהֵינוּ, דוּא אָבִינוּ, דוּא מַלְבֵּנוּ, דוּא מוּשִׁיצִנוּ, וְדוּא יַשְׁמִיצֵנוּ, בְּרַחֲמָיוּ, שֵׁנִית לְצִינֵי בָּל־חָי, לְהְיוֹת לְבֵם לֵאלהִים:

אָני וְיָ אֶלהֵיכֶם:

וּבְרבְרֵי כְּקְדְשְׂךְ בְּתוּב לֵאמֹר: יִמְלֹדְ יֵיָ לְעוֹלֶם, אֱלֹהַיִּךְ צִיּוֹן, לְרוֹר וָרוֹר, הַלְּלוּיָה:

הַבַּנְתָּ שַּבָּת, רָצִיתָ קַרְבְּנוֹתֶיהָ. אַוּיתָ פַּרוּשֶׁיהָ, אַם סִדּוּרֵי נְסָבֵיהָ. בְעַנְגָיהָ לְעוֹלָם כָּבוֹר יִנְחָלוּ. מוֹעֲבֶּיהָ חַיִּים זָכוּ. וְגַם הָאוֹהֲבִים דְּבָרֶיהָ ּנְּדְלָּה בָּחָרוּ: אָז מִפִינֵי נִצְמַוּוּ עָלֶיהָ. וַהְצַוֵנוּ וְיָ אֱלֹהֵינוּ, לְהַקְּרִיב בָּה קרבן מוסף שַבְת בָרָאוּי: יְהִי רְצוֹן מִלְפָנֶידָ, יְי אֱלוֹהִינוּ וֵאלוֹהִי אֲבוֹתִינוּ, שָׁתַעַלנוּ בְשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ, וְתִּשְּׁצֵנוּ בִּשִּׂמְחָה בְּנְבוּלֵנוּ, וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךְ אֶת־ קרְבְּנוֹת חוֹבוֹתִינוּ, תְּמִידִים בְּסִדְרָם ומוּסָפִים בְּהַלְכָתָם. וְאֶת־מוּסַף יוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךְ

בּאַהָבָה, בְּמִצְיַת רְצוֹנֶךְ, בְּמוּ שֶׁבָּתַבְהָ עָלִינוּ בְּתוֹרָתֶךְ עַלֹּיְוֵהִי בּאַהְרָב, מָפִי כְבוֹרֶךְ, כְּמוּר:

ישְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְדְּ שׁוֹמְרֵי שַׁבְּת וְקוֹרְאֵי עָנֶג, עַם מְכַּוְדִּשִׁי שְׁבִיעִי, וְהַשְּׁבִיעִי רְצִיתָ בּוֹ וְקְדַּשְׁתּוֹ, חֶמְּבָּדְ. וְהַשְּׁבִיעִי רְצִיתָ בּוֹ וְקְדַּשְׁתּוֹ, חֶמְבַּדְ יְמִים אוֹתוֹ כְּרָאתָ, זִכֶּר לְמַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית:

וְשַׂמְהֵנוּ בִּישׁוּעָתֶּךּ. וְשַׁבְּעֵנוּ רְצֵה הַלְּבֵלְנוּ בְּתוֹרָתֶדְּ. שַׂבְּעֵנוּ מִמּוּבֶדְּ, וְתֵּן הַלְבֵלְנוּ בְּתוֹרָתֶדְ. שַׂבְּעֵנוּ מִמּוּבֶדְ, וְתֵּן הַלְבֵוּנוּ בִּישׁוּעָתֶדְ. שַׂבְּעֵנוּ מִמּוּבֶדְ, וְתֵּן לְעַבְּדָּדְ בָּאֶמֶת. וְהַנְּחִילֵנוּ, יְיָ אֵלהֵינוּ, בְּאַהְבָּה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת כְּןְדְשָׁךְ. וְיָנוּחוּ בוֹ יִשְׂרָאֵל, מְכַּוְדִּשׁי שְׁכֶּוּך. בָּרוּךְ אַתָּה, יְיָ, מְכַּוְדִּשׁ הַשַּׁבָּת.

אין באלהינו

אין באלהינו. אין באדונינו. אין בְּמִלְבֵנוּ. אין בְּמוּשִׁיעֵנוּ: מִי בְאלהִינוּ. מִי בְאדוֹנֵינוּ. מִי בְמַלְבֵנוּ. מִי בְמוּשִׁיעֵנוּ: נוֹרָה לֵאלהִינוּ. נוֹרָה לַאדוֹנֵינוּ. נוֹרָה לְמַלְבֵנוּ. נוֹרָה לְמוּשִׁיעֵנוּ: בְּרוֹךְ אֱלֹהִינוּ. בְּרוֹךְ אֲדוֹנֵינוּ. בָרוּה מַלְבֵנוּ. בָרוּה מוֹשִׁיעֵנוּ: אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ. אַתָּה הוּא אַרוֹנֵינוּ:

אַתָּה הוּא מַלְבֵנוּ. אַתָּה הוּא מושִׁיעֵנוּ:

אַתָּה הוּא, שֶׁהַקְמִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָּ, אֶת־קְמִׁרֶת הַסַּמִים:

עָלֵינוּ

עָלִינוּ לְשַבֵּחַ לַאֲרוֹן הַכֹּל, לְתֵת נְּדְלָה לִיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית, שֶׁלֹּא עְשָׂנוּ בְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת,וְלֹא שָׂמְנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאַרָבְוּה , שֶׁלֹא שָׂם חֶלְבֵעוּ בְּהֶם, וְגֹרָלֵנוּ בְּבָל־הֲמוֹנָם:וַאֲנַחְנוּ בּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחָוִים וּמוֹדִים לְפָגֵי מֶלֶדְ מַלְבִי הַמְּלָבִים, הַנְקרוֹשׁ, בָּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא נוֹמֶה שָׁמַיִם וְיוֹמֵר אָרֶץ, וּמוֹשֵׁב יָקרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַעל, וּשְׁבִינַת עְזּוֹ בְּנְבְהֵי מְרוֹמִים: הוּא אֱלהֵינוּ. אֵין עוֹד. אֱמֶת מַלְכֵנוּ. אֶפֶם זוּלְתוֹ. בַּבָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ, וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם, וַהַשֵּׁבֹתָ אֶלּ־לְבָבֶךָ, כִּי וָיָ הוּא הָאֶלהִים בַּשָּׁבֵיִם מִפַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מָתָחַת, אֵין עוֹר: עַל־בּן נְכַוֶּה לְדָּ, וְיְ אֶלוֹהִינוּ, לְרָאוֹת מְהַרָה בְּתִפְּאֶרֶת עֻזֶּךְ. לְהַעֲבִיר גִּלוּלִים מִן הָאָבִיץ. וְהָאֶּלִילִים בְּרוֹת יִבְּרֵתוּן. לְתַבָּן עוֹלֶם בְּבֵיּלְבוּת שַׁרַי. וְכָל־בְּגִי בִשְׂר וִקְרָאוּ בִשְׁמֶךְ. לְהַפְנוֹת אֵלֶיךְ כָּל־רִשְׁעֵי אָרֶץ: יַבִּירוּ וְיֵדְעוּ בָּל־יוֹשְׁבֵי תַבֵּל בִּי לְדְ תּרָרַע בָּל־בֶּרֶדְ, תִּשְׁבַע בָּל־לְשׁוּן: לְפָנֶיךּ, וְיָ אֶלהֵינוּ, וִכְרְעוּ וְיִפּוֹלוּ, וְלְבְבוֹר שִׁמְךְ וְקָר וִתֵנוּ. וִיקַבְּלוּ בְלָם אֶת־עַל מַלְבוּתֶדְ, וְתִמְלוֹדְ צַליהֶם מְהַרָה, לְעוֹלֶם וָצֵר. כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּהְ הִיא, וּלְעוֹלְמֵי עַר תִּמְלוֹךְ בְּכְבוֹר: כַּכְּתוּב בְּתוֹרָתֶּךְ, יְי יִמְלֹךְ לְעוֹלְם וָעֶר: וְנָאֲמֵר, וְהָיָה יְי לְמֶלְךְ עַל־כָּל הָאָרֶץ. בַּיוֹם הַהוּא יִדְיָה יְי אָחָר, וּשְׁמוֹ אָחָר:

מְנְחָה לְשַׁבָּת

אַהָר אֶהָר

לַעַהְּרָץ. וּנִי אֶחָר בָּאָרָץ. אַתָּר יִשְׂרָאֵל, וּנִי אֶחָר בָּאָרָץ. תִּפְּאֶרֶת וְּדֶלְה וַשְּמֶרֶת יְשׁוּעָה, יוֹם מְנוּחָה וּקְרָשְׁה, לְעַמְּךְ וּבְנִיוּ יְנוּחוּ בוּ: מְנוּחַת אַהַבְה וּנְרָבָה, יְנוּחוּ בוּ: מְנוּחַת אַהַבְה וּנְרָבָה, מְנוּחַת אָמֶת וָאָמוּנְה, מְנוּחַת שְׁלוֹם יְשֵׁלְנָה, וְהַשְׁמִת וָאָמוּנְה, מְנוּחַת שְׁלוֹם שְׁלֵבֶה שְׁאַתָּה רוֹצֶה בָּה. יַבִּירוּ שְׁלֵבֶה שְׁאַתָּה רוֹצֶה בָּה. יַבִּירוּ וְעַל־מְנוּחָתִם יַקְּהִישׁוּ אֶת־שְׁמָה.

יְאֶלהֵינוּ נִאלהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רְצֵה בִּמְנוּקתנוּ. כַּוְדִּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךּ, וְתֵּן הַלְּכֵּנוּ בְּתוֹרָתֶךּ. שַׂבְּצֵנוּ מִפּוּבֶךּ, וְשַׂמְחֵנוּ בִּישׁוּעְתֶךּ. וְמַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְרְּךְ בָּאֶמֶת. וְהַנְּחִילֵנוּ, יֵי אֱלֹהֵינוּ, בְּאַרְבָּה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת כְּוְדְשֶׁךְ. וְיָנוּחוּ בוֹ יִשְׂרָאֵל, מְכַּוְדִּשׁי שְׁטֶּךְ, בְּרוּךְ אַתָּה, יֵי, מְכַּוְדִשׁ הַשַּׁבָּת.

גַּרָתְּהָ צָּרֶלְתְּלֶם, וְתוֹרָתְּהְ אָמֶת: וְצִּרְלְתְּהָ אֶלְהִים, עֲד־מְרוֹם, אֲשֶׁר עָשִׂיתָ נְדוֹלוֹת, אֱלְהִים, מִי בְּמוֹך: צִּרְלְתְּהְּכְּתַּרְי־אֵל.מִשְׂפָּמֶיךְ הְחוֹם רַבָּה, אָרָם וּבְהֵמְה תּוֹשִׁיעֵ, הְחוֹם רַבָּה, אָרָם וּבְהֵמְה תּוֹשִׁיעֵ,

בְרַבַת הַמְּוֹוֹן

הַרַחְבָּר הְּיָּא יִשְׁלַח בְּרָכָה מְּאָבַלְנוּ בַּבִּית הַזָּה, וְעַל שָׁלְחָן זָה שֶׁאָבַלְנוּ עָלָיו:

הַרַהַמָּן, הוּא יְבְרֵךְ אֶת אָבִי מוּרִי, בַּעֵל הַבַּיִת הַזֶּה, וְאֶת אִמִּי מוּרָתִי, בַּעֲלַת הַבַּיִת הַזֶּה, אוֹתָם, וְאֶת־בִּיתָם, וְאֶת־זַּרְעָם וְאֵת כְּל־אֲשֶׁר לְנוּ, כְּמוֹ שֶׁנִתְבְּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרְהָם יִצְחָכן וְיַעֲכִן בַבַּל מִכֹּל כֹּל כֹּל. בֵּן יְבְרֵךְ אוֹתְנוּ בְּלְנוּ יַחַד בִּבְרְכָה שְׁלֵמָה, וְנֹאִמֵר אָמֵן. ברכות הַנֶּהֶנִין

בְּרוּך אַתָּה וְיָ אֶלהׁינׁוּ מֶלֶּךְ הָעוֹלָם הַמּוֹצִיא לֶהֶם מִן הָאָרֶץ:

בְּרוּך אַתָּה וְיִ אֶלהֵינוּ מֶלֶּךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מִינִי מְזוֹנוֹת:

בְּרוּךְ אַתָּה וְיְ אֶלהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלְם שֶׁהַכֹּל נִהְיֶה בִּדְבְרוּ:

בְּרוּך אַתָּה וְיְ אָלהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי הַנְּפֶּן:

בְרוּך אַתָּה וְיָ אֱלֹהִינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלְם בּוֹרֵא פְּרִי הָעֵץ:

בְרוּך אַתָּה וְיָ אֶּלהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלְם בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדְמָה:

קריאַת שְׁמַע עַל הַמִּמְה

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, יְיָ אֶּחָר: בָּרוּך שֵׁם בְּבוֹד מַלְכוּתוֹ, לְעוֹלְם וָעֶר:

בְּרוּךְ וְיָ בַּיּוֹם. בָּרוּךְ וְיָ בַּלְּיְלָה. בָּרוּךְ וְיָ בְּשִׁכְבֵּנוּ. בָּרוּךְ וְיָ בְּלְוּמֵנוּ: הַבָּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִשְׁן שׁוֹמֵר יִשִׂרָאֵל:

ַנְי, אֵל אֱמֶת: יֵי, אֵל אֱמֶת:

לישוּמִלב: זֹּ' לִּיִּשוּמִלב לּוֹינִי. זֹּ' לִיִּשׁוּמִלב לּוִינִי, זֹּ' לִיִּשׁוּמַלב לִּיִּנִי, זֹּ'

מַדֶר חֲגָבָה

בָּרוּך אַתָּה, וְי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶּךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִּדְשְׁנוּ בְּמִצְוֹתְיוּ, וְצִנְּנוּ לְהַרְלִיק גֵר שֶׁל חֲנְבָּה:

בְּרוּך אַתָּה, וְיָ אָלהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעְשָׂה נִפִּים לַאֲבוֹתֵינוּ, בַּיָּמִים הָהֵם, בַּזְּמֵן הַזֶּה:

> לְנֵת הֶּבֶּין מַמְבַּתַּ, מְעוֹז צוּר יְשׁוּעָתִי, תְּבּוֹן בֵּית הְּפִּלְתִי, וְשָׁם תּוֹדָה לְשַׁבַּחַ; בְּעָלְתִי בְּשׁבַּחַ;

סדר התפלות

מָצֶר חַמְּנַבֶּחַ, אָז אֶנְמוֹר, בְּשִׁיר מִזְמוֹר, חַנְכַּת חַמִּזְבֵּחַ.

רְעוֹת שָּׂבְעָה נַפְּשִׁי,
בְּיָגוֹן פֹּחִי פָּלָה;
חַיֵּי מֵבְרוּ בְּקוֹשִׁי,
בְּיִּשְׁעְבּוּד מֵלְכוּת עֶּגְלָה;
הוֹצִיא אֶת הַפְּגְלָה;
חִיל פַּרְעה,
וְכָל זַרְעוֹ,
יִרְדוּ בְּאָבֶן מְצוּלָה.

